

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Opowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości poczynnych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 48

Poznań, piątek dnia 30 stycznia 1931

Rok XXVI

Granice możliwości zniżki cen

Inicjatywa ministra przemysłu i handlu, p.k. Prystora w kierunku podjęcia akcji obniżki cen skupiła całą uwagę na jeden punkt, wysunęła właściwie jeden zasadniczy postulat — kompensacji kosztów administracyjnych. Nie zamierzamy sprzeczać się o terminologię ekonomiczną, chociaż naszym zdaniem pojęcie kosztów administracyjnych w rozumieniu min. Prystora jest zbyt szerokie, gdy ma na myśli nie tylko faktyczne koszty administracyjne, ale również wszelkie świadczenia publiczne, jak wreszcie zysk z przedsiębiorstwa. Inaczej bowiem nie sposób sobie wytłumaczyć, dlaczego min. Prystor, rozważając problem cen, wskazuje na trzy zasadnicze elementy, składające się na cenę: surowiec, robocizna i koszty administracyjne.

Jeśli się zatem utrzymuje, że w Polsce są zbyt wysokie ceny artykułów przemysłowych, to rozumując logicznie, trzeba dojść do wniosku, że albo cały nasz aparat produkcyjny i wymienny pracuje zbyt kosztownie, zbyt marnotrawnie, albo też — niezależnie od obciążeń publicznych — zyski sfer gospodarczych są zbyt wysokie.

Nie posiadamy niestety ścisłych danych, dotyczących dochodów ogółu kół gospodarczych. Moglibyśmy się opierać na mniej więcej ścisłych cyfrach tylko w odniesieniu do wielkich przedsiębiorstw akcyjnych. Otóż dywidendy około 10 proc. uchodziły w ostatnich latach za bardzo wysokie, a pokazana część przedsiębiorstw akcyjnych wykazała straty zamiast zysków. Nie mamy podstawy do przypuszczenia, że rentowność w mniejszych przedsiębiorstwach przedstawia się lepiej.

Gdyby istotnie widoki na duże i pewne zyski w przemyśle przedstawiały się poważnie, nie spotykałibyśmy się ze zjawiskiem stałego obniżania się wartości papierów dywidendowych. Weźmy dla przykładu wskaźnik kursów 34 akcji przemysłowych, ustalany przez Główny Urząd Statystyczny. Wskaźnik ten, którego podstawą = 100 jest rok 1927, obniżył się w ciągu pierwszych 10 miesięcy 1930 r. z 66,2 na 45,7. A zatem wartość poważnych przedsiębiorstw przemysłowych oceniana jest obecnie poniżej połowy ich wartości z 1927 r. Jakoś nie tego musi się przedstawiać rentowność tych przedsiębiorstw przemysłowych, jeśli nie jest w stanie wywołać zainteresowania kapitałów krajowych czy zagranicznych.

I dlatego wydaje nam się niebezpieczną akcją, zmierzającą do dalszego podcinania i tak już słabej rentowności naszego przemysłu. Niestety, wbrew wszelkim zapewnieniom o potrzebie popierania kapitalizacji w Polsce, jako tego czynnika, który wiedzie nas najprostsza drogą do uzdrowienia podstaw życia gospodarczego, pokutuje wciąż u nas i wyraża się praktycznie w wielu dziedzinach niechęć do kapitału, a nawet walka z nim. Nie poprawia istotnie sytuacji żadne zastrzyki obcych kapitałów w formie kosztownych i często źle zużywanych pożyczek, jeśli efekt tych zastrzyków jest paraliżowany przez faktyczne czy formalne utrudnianie narastania kapitałów rodzimych.

Przejdźmy teraz do drugiej części zagadnienia — wysokich kosztów administracyjnych w rozumieniu min. Prystora. Cóż składa się na pojęcie kosztów administracyjnych według jego terminologii?

Mamy tu najpierw czynnik pracy ludzkiej — poza pracą robotników, wydzieloną osobno, jak już wspominaliśmy — a więc praca dykcji, personelu biurowego, agentów i t. d. Praca kierownicza wynagradzana jest w przedsiębiorstwach prywatnych nieźle, w sporadycznych wypadkach świetnie, a

Tajemnica poczty w Gdyni

Jeden z fragmentów słynnej „gospodarki“ b. min. Miedzińskiego — Miljony na auta i wille

Gdynia, 30. 1. (Tel. wł.). Donosiliśmy już o aresztowaniu dwóch budowniczych, Mikulskiego i Kotlińskiego, którzy stoją pod zarzutem sfingowania upadłości na sumę 1 miliona zł. Obecnie dowiaduje się nasz korespondent, iż równocześnie aresztowano w Gdyni inż. Granowskiego, zaś w Warszawie inż. Ruszczyńskiego.

Aresztowanym zarzuca się malwersacje, których mieli dokonać przy budowie gmachu urzędu pocztowo-telegraficznego w Gdyni. Afera ta jest wyliczeniem nadużyć, dokonanych w ministerstwie poczt i telegrafów za rządów p. Miedzińskiego. Poczta w Gdyni, projektowana w kosztorysie na 4 miliony złotych, wypadła w rzeczywistości na 7 milionów. Śledztwo w tej sprawie, tak ze strony N. I. K. P., jak i władz są-

dowych, ciągnęło się bardzo długo, uwiecznione zostało wreszcie wspomnianymi aresztowaniami. Budowniczymi Mikulski i Kotliński budowali pocztę gdynską pod urzędowym nadzorem inż. Granowskiego i Ruszczyńskiego. Ostatnio Mikulski i Kotliński, którzy prowadzili bardzo szerokie interesy, ogłosili upadłość, w której prokurator dopatrzył się oszustwa.

Rozprawa sądowa, przewidziana dopiero za kilka miesięcy, będzie niewątpliwie bardzo ciekawa. Aresztowani Mikulski i Kotliński, którzy do niedawna byli milionerami, twierdzą obecnie, że nic nie posiadają, natomiast odwrotnie inżynierowie Granowski i Ruszczyński, przedtem biedni, obecnie są właścicielami wili i samochodów. S. B.

Cyfra globalna naszych dochodów i rozchodów

Minimalna nadwyżka — Z referatu generalnego komisji budżetowej

Warszawa, 30. 1. (Tel. wł.). Na wczorajszym posiedzeniu Sejmowej komisji budżetowej sprawozdawca generalny budżetu ministerstwa skarbu pos. Miedziński przedstawił w ogólnych cyfrach wynik prac komisji budżetowej. Wynik ten przedstawia się jak następująco:

„Dochody zmniejszono o 56 milionów, w tem podatek przemysłowy o 15 milionów; wpływ z monopolu — o 28 milj.; opłaty o 8 i pół milj. Zwiększono zaś dochody o 22 miliony 900 tysięcy, w tem czynsz z zapalek na podstawie znanych układów podniesiono o 11 milionów 900 tys., a w dochodach poczty i pożyczki zapalczonej o 9 milionów. Ostatecznie dochody zmniejszono o 33 miliony 200 tysięcy. Wydatki zmniejszyły się o 63 miliony 200 tysięcy, w tem w robotach publicznych przez przeniesienie na fundusz drogowy

zmniejszyły się wydatki o 31 milj. 800 tys. Wydatki na port w Gdyni pokryto z pożyczki zapalczonej o 19 milionów. Pozatem czysto oszczędnościowe zmniejszenie wydatków wynosi 12 milionów 400 tys. Z drugiej strony zwiększono wydatki o 34 miliony, w tem długie skonsolidowane: francuski, plebiscytowy i z pożyczki zapalczonej 21 milj. 800 tys., a na emerytury 10 milj. Ostatecznie zmniejszono wydatki o 29 milj. 200 tys. Wynik ostateczny jest następujący:

Dochody — 2.857.312.474 złote,
wydatki — 2.856.985.154 złote.
Nadwyżka — 327.320 złotych.

Pos. Miedziński zauważył, że „suma nadwyżki, zamykająca budżet, w porównaniu z globalnymi cyframi budżetu, jest minimalna“. Zdaniem jednak pos. Miedzińskiego „nie należy się tem przejmować“.

Znikoma większość Mac Donalda

Londyn, 30. 1. (Tel. wł.). Rząd Mac Donalda stanął onegdaj przed momentem krytycznym. Odbywało się mianowicie głosowanie w drugim czytaniu nad ustawą o związkach zawodowych, przywracającą prawo do strajku generalnego. Izba gmin po dłuższych obradach odrzuciła wniosek Baldwina i przyjęła ustawę w drugim czytaniu 277 głosami przeciwko 250.

W ten sposób rząd Mac Donalda, któremu przepowiadano upadek wła-

śnie na tle ustawy o prawie do strajku generalnego, zdołał się na razie uratować.

Znikomą większość, jaką uzyskał Mac Donald, tłumaczy się tem, że większość liberalów wstrzymała się od głosowania. Chwilowo zażegnane niebezpieczeństwo nie przeszkodzi jednak dalszym atakom, z jakimi zamierza wystąpić w najbliższym czasie konserwatyści.

nawet niewspółmiernie z jej wartością, jak np. w przemyśle cukrowniczym lub w przemyśle ciężkim i niektórych innych przemysłach skartelizowanych. — Naogół jednak wynagrodzenie za pracę kierowniczą utrzymuje się w granicach uzasadnionych. Nie można również uważać za wygórowane pensje personelu biurowego i t. p., gdyż są one stosunkowo znacznie niższe, niż zagranicą.

Poważny udział w ogólnych kosztach administracyjnych zajmuje koszt kapitału, potrzebnego do prowadzenia przedsiębiorstwa, oraz ryzyko kredytowe, znacznie wyższe, niż w innych krajach, czego najlepszą ilustracją jest statystyka protestów wekslowych. Dość wysokie są też koszty transportu, które wzrosły w okresie spadku cen produktów rolniczych, a obciążają silnie produkcję przemysłową, niż rolniczą (pod-

wyżki taryfy towarowej z października 1929 i października 1930 r.).

Wreszcie poza innymi mniej ważnymi czynnikami pozostają jeszcze bardzo wysokie świadczenia publiczne przemysłu w rodzaju podatków i opłat państwowych i samorządowych, składek do instytucji ubezpieczeń społecznych itp. W okresie, gdy siła podatkowa rolników nie z ich winy zawiodła, gdy zmniejszały się dochody skarbowe z cel z monopolu i przedsiębiorstw państwowych, ciężar utrzymania państwa i samorządów spoczął tem silniej na barkach przemysłu i handlu. Nigdy nie byliśmy świadkami bardziej intensywnej działalności władz podatkowych bardziej bezwzględnej przyciągania śruby podatkowej. Przemysł i handel płaci podatki często z substancji majątkowej. W tych warunkach trudno było

obniżyć ceny produktów przemysłowych w stopniu dostatecznym, odpowiadającym spadkowi cen surowców, zwłaszcza, że inne elementy kosztów produkcji pozostały niezmiennione, a nawet zwiększyły się.

Jeśli rząd dzisiaj domaga się nagłego, znacznego obniżenia cen, nie wnikać głębiej w warunki i możliwości jego przeprowadzenia, to zapytać musimy, czy nie zmierza to do spowodowania — drogą upadku części placówek przemysłowych i handlowych — pewnego przewrascenia gospodarczego, do zastąpienia placówek słabszych, mniej odpornych i drożej pracujących, nowymi, posiadającymi zdolność przystosowania się do zmiennej fali konjunktury światowej. Byłby to, naszym zdaniem, nieuzasadniony optymizm, bo czy znajdują się u nas w kraju odpowiednie kapitały, by przenieść zbankrutowane przedsiębiorstwa choćby po cenie bardzo korzystnej? Czy polityka nie licząca się z obiektywnymi warunkami pracy gospodarczej, nie musi zgola zniechęcać inicjatywy prywatnej do kontynuowania dzieła utrzymywania w ruchu aparatu gospodarczego, nagle przerywanego? A czy zastanowiono się nad następstwami socjalnymi zaostrenia kryzysu gospodarczego, nad możliwością wzrostu jeszcze bezrobocia, szerzenia się nędzy i nieuniknionego zradikalizowania mas?

Zniżka cen artykułów przemysłowych postępuje zwolna lecz systematycznie. Rząd posiada wiele środków w swym ręku, by współdziałać z tym procesem przez ograniczenie ciężarów publicznych, obniżenie taryf kolejowych itp. Nie bardzo na to coprawda liczyć można z uwagi na ciężką sytuację skarbu. Pożądanym byłby też niewątpliwie nacisk na kartele w wypadkach nadużywania przez nie swego stanowiska monopolicznego. Rząd sam, coprawda, nie daje w tym względzie dobrego przykładu, jak o tem świadczy ostateczna podwyżka cen artykułu pierwszej potrzeby — zapalek monopolowych. Organizacje przemysłowe i handlowe winny ze swej strony dolożyć wszelkich starań, by zrewidować bardzo sumiennie podstawy kalkulacji, wprowadzić konieczne oszczędności i tą drogą dojść do zniżki cen, która choć w pewnym stopniu ożywi skurczone niepomierne obroty.

Zdajemy sobie sprawę, że na tej drodze piętrzą się poważne trudności, ale trzeba brać pod uwagę, że rolnictwo, zatrudniające około 65 proc. całej naszej ludności zarobkującej, pracuje dziś właściwie ze stratą, wobec czego nasz przemysł i handel powinien iść na rękę rolnictwu i przyczynić się do jego podźwignięcia się, co zresztą zgodne będzie z własnym interesem, boć to przecież największy konsument.

Akcja zniżki cen artykułów przemysłowych winna być wyrazem naturalnego, ewolucyjnego procesu, natomiast zgóry narzucone dążenie do mechanicznego, ryczałtowego obniżania cen i spowodowanie przez to zaostrenia się i tak ogromnie dokuczliwego kryzysu wywołać musiałyby bardzo ujemne skutki, wręcz odwrotne od pożądaných.

Redukcja nabożeństw

dla Polaków na Litwie.

Wilno, 30. 1. (PAT). Rozporządzeniem władz litewskich z dniem 1 lutego nastąpi dalsza redukcja nabożeństw w kościołach dla ludności narodowości polskiej. Nabożeństwa i kazania w języku polskim zostaną zredukowane i mogą się odbywać w miejscowościach, zamieszkałych przez ludność polską raz na trzy tygodnie. W szeregu miejscowości, w których zamieszkuje z górą 80 proc. Polaków, nabożeństwa i kazania w języku polskim będą się odbywały 2 razy w miesiącu.

Karta paneuropejska w ręku Grandiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, w styczniu. Już same nagłówki artykułów, ogłoszonych w prasie włoskiej po nadejściu sprawozdań z pierwszych posiedzeń genewskich brzmią bardzo wymownie: „Sukces wniosku włoskiego w Genewie” — „Polityka wielkiego mocarstwa” — „Namacalne skutki interwencji włoskiej w dyskusji nad Paneuropą” i t. d.

W przeciwstawieniu do Brianda, którego taktyka genewska jest w Paryżu krytykowana, włoski minister spraw zagr. spotkał się z pochwałami nie tylko u siebie w domu, ale także zagranicą, i to zarówno w Berlinie i Moskwie, jak w Londynie i w St. Zjednoczonych. Rzecz szczególna, wychodzi na to, że Francja, mimo, że ogół jej ludności jest usposobiony więcej jak pokojowo, uważana jest przez wielu za mocarstwo, które utrudnia rozbrojenie, a więc jakby przygotowywało się do wojny — a na odwrót Italia, gdzie faszyzm bynajmniej nie nosi przed sobą gałązki oliwnej, ale topór z różgami, pretenduje po niekąd do nagrody pokojowej Nobla, bo przez usta swoich przedstawicieli głosi urbi et orbi, że tylko ogólne rozbrojenie może zapewnić narodom wzajemne bezpieczeństwo i pokój.

W kołach politycznych włoskich wyrażono przedewszystkiem zadowolenie, że Grandi przemawiał w Genewie nie jak dotąd po angielsku, czy po francusku, ale po włosku. „Europa — mówią tu — musi przyzwyczaić się rozumieć po włosku”. Pojmuje się to nie tylko w dosłownym znaczeniu, ale i w przenośnym, t. j., że Włochy powinny nadać kierunek polityce europejskiej jako „wielkie mocarstwo kierownicze”. Można to uważać za przechwałki, ale w tym wypadku tak się złożyło, że inicjatywa briandowskiego projektu paneuropejskiego przeszła w ręce włoskie, i że nie p. Briand, ale p. Grandi przetasował tym razem karty. Przy pośrednictwie Anglii, a przy poparciu Niemiec powiodło się Grandiemu, wbrew pierwotnej lezie francuskiej, przeprowadzić sprawę natychmiastowego zaproszenia Sowietów i Turcji do udziału w pracach ekonomicznych komisji paneuropejskiej. Należy tu przypomnieć, że już w odpowiedzi z września 1930 r. na memorandum Brianda w sprawie Paneuropę Włochy podkreśliły konieczność zapro-

szczenia Rosji. Prasa obozu narodowego w Polsce nie widziała w tem nic drobnego, przeciwnie aprobowała ten punkt widzenia. Ale istotną stroną problemu Paneuropę, tak jak ją pojmują Włochy, jest rozbrojenie w ścisłej kolaboracji z Niemcami i z Rosją, które to rozbrojenie — jak się wyraził Grandi — „jest jednym integralnym rozwiązaniem ogólnego zagadnienia bezpieczeństwa”.

Do takiego bezpieczeństwa nie tylko nikt w Polsce, ale wogóle w Europie, poza Niemcami, nie może mieć zaufania. Tak uproszczone pojęcie bezpieczeństwa zamiast przybliżyć wręcz oddala ideal rozbrojenia. Na tego rodzaju prostolinią politykę mogą sobie pozwolić Włochy. Dla nich rozbrojenie nie przedstawia tego niebezpieczeństwa co dla innych. One nie znają np. zagadnienia braku rekruta tak, jak Francja, która w r. 1935 wchodzi w pięcioletni zgóra okres próżni w klasach poborowych. Przeciwnie we Włoszech t. zw. materiał ludzki jest przeobfity (ostatni spis ludności podaje liczbę 43 milionów Włochów na półwyspie, nie licząc emigracji), a rząd faszystowski prowadzi, jak wiadomo politykę jak największego rozwoju biologicznego ludności, bo jest zdania, że właśnie ten czynnik więcej jak jakikolwiek inny, ujęty w odpowiednie karby dyscypliny, będzie decydujący dla bezpieczeństwa granic. — Szkoła i organizując z gorączkowym entuzjazmem młodzież, rozwijając technicznie i potencjonalnie lotnictwo, mogą Włochy rzucić hasło nie tylko zmniejszenia i ograniczenia zbrojeń, ale nawet zupełnego rozbrojenia, bo same są zbrojne w miliony młodych i przygotowanych do czynu ramion.

Nie kruszymy tu wcale kopii o pax gallica, o jakim z przekąsem pisze „Corriere della Sera” (z dn. 21 b. m.), ani o pax romana. Nam chodzi o nasz pokój i prawo do naszego bytu, który „pokojowo” zagrażają Niemcy, wcale się z tem nie kryjąc. My wiemy dobrze, co oznacza „pokój niemiecki”. Dlatego wezwania „Corriere della Sera”, „by Francja i jej sludzy wschodni zdemontowali montażalny mechanizm wojenny”, nie możemy uważać za płynące ze szczerego pojmowania i szczerzej troski o pokój. O echem genewskich dyskusji w sprawie zmniejszenia w następnej korespondencji. S. M.

rowskiej i jej artykulowi w „Kurjerze Warszawskim” o konserwalistach i Brześciu, — „odpowiedzią”, przedrukowaną przez „Dzien. Pozn.”, oświadcza-

my, że polemizowanie z elaboratem tak gburowałym pod adresem kobiety, i to zasłużonej, byłoby ubliżeniem dla niej i dla własnego naszego pisma.

Proces o organizowanie „zamachu” na Piłsudskiego

Jak już depesze pokrótce doniosły, w Warszawie rozpoczął się wczoraj sensacyjny proces o przygotowanie zamachu bombowego na Piłsudskiego.

Na ławie oskarżonych zasiadli działacze socjalistyczni: były poseł Józef Dziegielewski, Piotr Jagodziński, Dominik Trochimowicz, Józef Białkowski i Franciszek Markowski.

W komplecie sędziowskim zasiadli sędziowie: Lauter i Laszkiewicz. Przewodniczący wiceprezes Neuman, oskarża podprokurator Grabowski. Oskarżonych bronią adwokaci: Berenson, Śmiarowski, Szumański, Honigwill, Rudziński, Benkiel i Gacki.

Akt oskarżenia

Wszyscy podsądni oskarżeni zostali o „wzięcie udziału we wrześniu i październiku roku zeszłego w utworzonym przez siebie zrzeszeniu terrorystycznym, t. zw. „bojowej piątce”, które to zrzeszenie postawiło sobie za cel dokonywanie zamachów na życie osób piastujących władzę państwową, a zamachy planowali przy pomocy przyrządów wybuchowych”.

Streszczenie podanego już przez „ABC” aktu oskarżenia mówi, że oskarżeni zmówili się co do dokonania zabójstwa marsz. Piłsudskiego, przygotowali bomby i rewolwery i ułożyli plan wykonania zamachu, który miał polegać na tem, że Jagodziński miał rzucić bombę do samochodu marszałka podczas jego przejazdu z Prezydium Rady Ministrów Al. Ujazdowskimi, a pozostali mieli ułatwić mu potem ucieczkę, ochraniając go przed aresztowaniem strzałami z rewolwerów.

Akt oskarżenia zaznacza, że nie doszło do wykonania zamierzeń z przyczyn niezależnych od zamachowców, a to z powodu ujawnienia ich przygotowań.

Zwraca powszechną uwagę, że wśród świadków oskarżenia przeważają osoby z policji. Oskarżonym, według kodeksu karnego, grozi wymiar kary do 15 lat ciężkiego więzienia.

Sylwetki oskarżonych

Oskarżony Jagodziński, liczący lat 43 — to mąż słynnej Owczarkównej, skazanej swego czasu za zamach na generała - gubernatora warszawskiego, Skallona na karę śmierci, sam zaś za zamach terrorystyczny w 1905 roku skazany na karę śmierci, którą zamieniono mu jako małoletniemu na kaźnię (siedział w jednej celi w Moskwie z Antonim Anuszem i Nestorem Machno). W kaźni spędził 10 lat od 1907 do 1917 roku. Bronią go adw. Szumański.

Dziegielewski, poseł w dwóch ostatnich kadencjach sejmowych. W obronie jego występują adw. Berenson i Śmiarowski.

Trochimowicz i Białkowski — to funkcjonariusze Powiatowej Kasy Chorych ostatnio zredukowani. Bronią ich adw. Benkiel i Gacki.

Ostatni wreszcie Markowski — deportowany za czasów rosyjskich na zesłanie, z zawodu sztukator. Obrońcami jego są: adw. Honigwill i Rudziński.

Starcie obrony z przewodniczącym

Rozprawa rozpoczęła się starciem obrony z wiceprezesa Neumanem na tem tle, że obrońcy twierdzą, iż wiceprezes Neuman niema kwalifikacji na przewodniczącego trybunału. Motywują to tem, że w tej chwili jest on już urzędnikiem, a mianowicie naczelnikiem wydziału w ministerstwie sprawiedliwości i jako taki podlega ministrowi tegoż resortu.

Wiceprezes Neuman oświadcza, że aczkolwiek został mianowany urzędnikiem, to jednak dotychczas urzędowania nie objął.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, znanego już czytelnikom, sąd przystąpił do badania oskarżonych.

Zeznanie Trochimowicza

Pierwszy zeznaje oskarżony Trochimowicz. Jest to prosty robotnik, funkcjonariusz Kasy Chorych.

Oskarżony nie przyznaje się do brania udziału w „piątce”. Nie przyznaje się również do tego, że miał brać udział w zamachu. Oskarżony pracował jako dozorca w Kasie Chorych i tam poznał kierownika oddziału Kasy Chorych na

provincji Purzyckiego (Purzycki jest świadkiem oskarżenia). Purzycki zaproponował Trochimowiczowi, ażeby wystąpił z milicji porządkowej P. P. S. i zajął się obserwacją tych członków P. P. S., którzy są jednocześnie konfidantami policji. Z dalszego zeznania oskarżonego wynika, że Purzycki był jednym z głównych organizatorów „piątki”.

Główny oskarżony Jagodziński według zeznań Trochimowicza nie o „piątkach” nie mówił. Natomiast słowo to

Pw 8423-24 R. 2801

padalo często z ust Purzyckiego. Jagodziński mówił tylko tyle, że P. P. S. stoj w walce i że potrzebuje się dlatego organizować.

Trochimowicz nie umie bliżej wyjaśnić, przeciwko komu P. P. S. walkę prowadzi. Według niego przeciwko innym partjom. Rzecz charakterystyczna, że Purzycki nie tylko wtargnął Trochimowicza do rzekomej „piątki”, ale jeszcze regulował wszystkie koszty zebrań, a nawet płacił Trochimowiczowi za tramwaj.

Na jednym z zebrań, według zeznań Trochimowicza, w którym brał udział oskarżony Białkowski, oskarżony Jagodziński i świadek Purzycki — Jagodziński oświadczył, że będzie dziś poważną robotą. Mówił też, że idzie w Aleje Ujazdowskie rzucić bombę pod samochód. Nie mówił jednak pod czyj samochód. Wówczas Purzycki zapytał go: „Czy to ma być zamach na wasalę?” — Jagodziński kiwnął głową.

Rozchodząc się z tego zebrania, Purzycki rzekł do Białkowskiego i oskarżonego, że muszą razem z nim bronić Jagodzińskiego od zaarrestowania, gęstą salwą strzałów.

Rewolwer skonfiskowany u Trochimowicza został mu wroczonego dnia 13-go września przez świadka Purzyckiego. Z zeznań Trochimowicza wynika, że zśród swoich rzekomych współników znał osobliście tylko Białkowskiego i Purzyckiego.

Na pytanie sędziego Lautera, dlaczego oskarżony nie wycofał się z „piątki” tak jak Chróścicki, Trochimowicz odrzekł: „Purzycki na mnie wpływał”.

Na pytanie prokuratora Grabowskiego, oskarżony oświadcza w dalszym ciągu, że Purzyckiego poznał na początku 1930 roku i że w swoim czasie Purzycki zwierzał mu się, że strzelał podczas wypadków w Alejach Ujazdowskich.

Rola Purzyckiego

Z pierwiastkowych tych zeznań wynika, że Purzycki, konfident policji odegrał w całej tej sprawie zupełnie niedwuznacznie rolę prowokatora.

Po przerwie zeznał w dalszym ciągu Trochimowicz, który stwierdził w końcu, że Purzycki groził mu śmiercią na wypadek, gdyby Trochimowicz chciał się wycofać.

Następnie zeznał oskarżony Białkowski, który się do winy nie przyznaje. Oświadcza on, że do udziału w zbiorce namówił go znowu Purzycki. Białkowski twierdzi, że wcale nie rozumiał zbiorce, jako przygotowania do jakiegokolwiek zamachu.

W toku dalszych zeznań Białkowskiego nastąpiła nieoczekiwana rewelacja, która zrobiła ogromne wrażenie. — Białkowski oświadczył, że po aresztowaniu przewieziono go do urzędu śledczego na pierwsze badanie, że następnie kazano mu się położyć na kanapie i nakryto mokrą ścierką. Komisarz policji państwowej Banko stał nad nim ze szpicrutą w ręce. Wtedy to Banko powiedział: „Żal mi cię bić ty..., ale i tak się przyznasz”.

Zeznał następnie Franciszek Markowski, a po Markowskim Józef Dziegielewski, były poseł na Sejm.

Rokowania z Żydami „w nastroju szczeroci i przychylności”

Prezes Rady Ministrów p. Sławek rzucił, jak wiadomo, gromy na polskie stronnictwa opozycyjne. Zato prowadził w tych dniach bardzo „życzliwe i przychylne” rokowania z Żydami, a mianowicie z prezesem sejmowym Koła Żydowskiego, postem Thonem. Pisze o tem żydowski „Nowy Dziennik”:

„P. premier odpowiadając w dłuższym wywodzie, zaznaczył swoje stanowisko, które kulminuje w twierdzeniu, że nastroj między społeczeństwem polskim i żydowskim poprawił się do tej miary, że umożliwiła przystąpienie do stopniowego załatwienia postulatów żydowskich. Co do wysunięcia najważniejszych i najpilniejszych spraw, szczególnie w dziedzinie gospodarczej, organizacji gmin i szkolnictwa żydowskiego, p. premier oświadczył gotowość bliższego zapoznania się z nimi, celem zajęcia wobec nich stanowiska.

„Rozmowa, która trwała blisko godzinę, była prowadzona ze strony p. premiera w nastroju szczeroci i przychylności. Konferencja nie została zakończona i będzie kontynuowana w następnym tygodniu”.

Protest „Ligi Obrony Czcii” w sprawie brzeskiej

„Gazeta Warszawska” zamieszcza następujące oświadczenie:

„Nie mogąc w imię zasad ludzkich i chrześcijańskich pozostawać obojętnym w sprawie, która tak boleśnie uwiąca cześć narodu i władz państwowych polskich, zarząd główny Ligi Obrony Czcii, jako stowarzyszenia, mającego za zadanie obronę godności ludzkiej, — niezależnie od poglądów politycznych poszczególnych członków, uważa za konieczne:

1) wydanie przez właściwe czynniki zarządzeń, mających na celu naj-

szybsze zbadanie i szczegółowe oświetlenie zarzutów niedopuszczalnego traktowania więzionych w Brześciu b. posłów;

2) ukaranie wszystkich, na których cięży wina bezprawia, jakich się dopuszczono w sprawie brzeskiej.

Za Zarząd Główny: Prezes (—) Maurycy Zamoyski, sekretarz: (—) dr. St. Okęcki”.

O proces merytoryczny w sprawie Brześcia

„Gazeta Grudziądzka” pisze, co następuje:

„Senator Seyda (w komisji prawniczej i w plenum Senatu) proponował skazanie pism, które piszą o Brześciu, za to, że piszą nieprawdę.

„Brawo! bardzo słusznie! Trzeba skrzyć posłów lub gazety, wówczas powoła się na świadków więźniów brzeskich, i oni pod przysięgą zeznają prawdę. Powiedzą, czy ich bito, czy ich głodzono, czy ich torturowano moralnie i fizycznie.

„Gazeta Grudziądzka” tyle razy już pisała o sprawie katowania posłów w Brześciu, a jednak, jak dotąd, wcale nam nie wytoczono o to skargi. — Dlaczego?

„Mamy tyle konfiskat i procesów, lecz — jak dotąd — nie mamy ani jednego procesu w sprawie Brześcia.

„Wcale nie tęsknimy do dalszych procesów. Lecz w imię dobra publicznego, gotowi jesteśmy, dla wyjaśnienia sprawy, taki proces przeprowadzić”.

Tyle „Gazeta Grudziądzka”. Obóz „sanacyjny” unika skrupulatnie odpowiedzi na postawienie sprawy przed senatorem Seydą.

Jak należy

Na zapytanie z kół Czytelników, dlaczego nie zajęliśmy się „odpowiedzią”, z jaką poseł Janusz Radziwiłł wystąpił na łamach konserwatywno - „sanacyjnego” warszawskiego „Dnia Polskiego” przeciwko pani Zofji Zóltowskiej - Dąb-

Dalsze pogorszenie się sytuacji gospodarczej

Zmniejszenie wytwórczości przemysłowej — Spadek przewozów kolejowych — Pogłębienie kryzysu rolniczego Jeszcze gorsza wypłacalność

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) Ukazało się dziś sprawozdanie Instytutu badania koniunktur gospodarczych i cen, który bardzo pesymistycznie ocenia całokształt położenia gospodarczego.

Rozmiary wytwórczości przemysłowej uległy w grudniu dalszej znacznej redukcji. Ogólny stan produkcji przemysłowej obniżył się ze 105,9 w listopadzie do 101,9 w grudniu. Spadek rozmiarów wytworzenia zaznaczył się w grudniu niemal wyłącznie w gałęziach produkcji dóbr wytwórczych przy równoczesnym silnym spadku przewozów kolejowych tych dóbr (77,5 do 66,5). W przemyśle włókienniczym przy silnym skurczeniu się obrotów (przewozy kolejowe spadły z 81,6 w listopadzie do 62,2 w grudniu); ponowne zmniejszenie zatrudnienia nastąpiło pod koniec miesiąca w okresie świąt. Sądząc na podstawie danych o liczbie bezrobotnych, proces ograniczenia rozmiarów produkcji przemysłowych odbywał się w dość znacznych rozmiarach również i w styczniu.

Przesilenie rolnicze w drugiej połowie grudnia, a bardziej jeszcze w styczniu, uległo dalszemu pogłębieniu. Nie tylko bowiem trwa ostra niżka na rynkach zwierzęcych, ale ponadto ceny zbóż, odznaczające się w ostatnich miesiącach pewną stałością, ostatnio doznały dalszego obniżenia. Rola lud-

ności wiejskiej, jako konsumenta towarów przemysłowych, redukuje się coraz bardziej.

Sytuacja na rynku pieniężnym nadal kształtuje się niepomyślnie. Wypłacalność uległa dalszemu pogorszeniu; pewien spadek odsetka protestów wekslowych w Banku Polskim w grudniu należy przypisać odroczeniu terminu płatności licznych zobowiązań.

Wkłady w bankach uległy dalszemu zmniejszeniu, ale tempo spadku bardzo znacznie osłabło; równocześnie nastąpił wyraźny i silny wzrost wkładów w kasy oszczędności, tak, iż w rezultacie ogólna suma wkładów w instytucjach kredytowych po kilkumiesięcznej przerwie ponownie wykazała pewien wzrost.

Ponowny wzrost wkładów oraz brak nadmiernych zapasów towarowych pozwalają wnosić, że procent kurczenia się obrotów i ograniczania wytwórczości przemysłowej mógłby być w najbliższych miesiącach ukończony. Koniecznym do tego warunkiem jest jednak równowaga cen. W dotychczasowym przebiegu depresji spadek cen odbywał się nierównomiernie. Podczas gdy ceny jednych artykułów silnie spadały, obniżając dochody i zakupy odpowiednich grup ludności, ceny innych artykułów pozostawały na poziomie niemal niezmiennym.

Kwestja robotników sezonowych w Niemczech

Nowa ustawa — Liczba bezrobotnych dosięga 4.765.000

Berlin, 30. 1. (PAT). Rada Państwa Rzeszy na posiedzeniu wczorajszym uchwalila opracowany przez min. pracy projekt ustawy, regulujący na nowo kwestję dopuszczenia zagranicznych robotników sezonowych do pracy w rolnictwie niemieckim w roku 1931. Projekt zmienia dotychczasowy system kontyngensowania robotników sezonowych. Prawo zatrudniania robotników rolnych z zagranicy posiadac mogą przedsiębiorstwa, które dotychczas już zatrudniały u siebie robotników zagranicznych, dalej trudnią się uprawą buraków cukrowych na

przezniesi nie mniejszej, niż 25 morgów. 80 do 85 proc. zatrudnionych robotników zagranicznych muszą stanowić kobiety, wreszcie kontyngens robotników sezonowych w roku 1931 wynosić będzie najwyżej 3/4 kontyngensu zeszłorocznego. Uzasadniając projekt ten, dyrektor ministerjalny Müntzel podkreślił, że ograniczenie ilości robotników sezonowych nastąpiło z powodu niebываłego wzrostu bezrobocia wynoszącego na obszarze Rzeszy w połowie stycznia r. b. 4.765.000 robotników.

Katastrofa kopalniana w Anglii

Londyn, 30. 1. (Tel. wł.) W kopalni węgla „Hair” w pobliżu Whitehaven w hrabstwie Cumberland nastąpiła wczoraj eksplozja pyłu węglowego w sztolni, oddalonej około 3 km od głównego szybu położonego pod dnem morza. Około 60 górników zostało zasypanych. Do rana wydobyto 8 zwłok i 34 rannych. Zasypanych pozostaje jeszcze około 20 górników, z których prawdopodobnie większość będzie zabita.

Londyn, 30. 1. (PAT). Według obliczeń, dokonanych dziś rano, wskutej wybuchu w kopalni Whitehaven w Cumberland, 10 górników zostało zabitych, 16 zaginęło bez wieści a 13 w stanie ciężkim przewieziono do szpitala. Poza tem zgórą 20 wydobytych na powierzchnię górników wykazuje objawy zatrucia gazami. Wybuch nastąpił w galerji podmorskiej, znajdującej się o 2 mile od wejścia do kopalni.

Seismografy krakowskie zanotowały wstrząsy podziemne

Kraków, 30. 1. (PAT). Seismograf obserwatorium astronomicznego zanotował od 27 — 29 ogółem 3 trzęsienia ziemi: W nocy z 27 na 28, rano 28 i w nocy z 28 na 29. Pierwsze z nich było bardzo silne. Biurko seismografu wykonało wahania o rozpiętości 27 mm. Pierwszy wstrząs gruntu nastąpił o godz. 21 min. 29 według czasu środkowo-europejskiego, o godz. 21 min. 45 nadeszła główna faza trzęsienia ziemi i trwała około 4 minut. Zupelne uspokojenie seismo-

grafu nastąpiło dopiero w godzinę potem o godz. 22 min. 40. Odległość ogniska nie mniejsza niż 5200 km. Poranne wstrząsy ze środy 28. bm. trwały od godz. 7 min. 2 do godz. 7 min. 6 1/2. Wypadły one dość słabo. Trzecie dość silne wstrząśnienie zanotowano w Krakowie w nocy ze środy na czwartek. Wstrząsy gruntu rozpoczęły się o godz. 23 min 12 i trwały przeszło 20 minut. Odległość ogniska około 2400 km.

Zamordowanie hr. Baworowskiego.

Lwów, 30. 1. (Tel. wł.) W środę w godzinach popołudniowych został zabity w lasach kopczyńskich właściciel klucza kopczyńskiego Rudolf hr. Baworowski. Zabójstwo zostało dokonane w czasie polowania. Podobno hr. Baworowski po drodze spotkał trzech kłusowników i zażądał, by złożyli broń. Jeden z kłusowników w odpowiedzi zastrzelił Baworowskiego. Sprawców na razie nie schwytano. Energetyczne śledztwo w toku. Na miejsce wypadku udała się ko-

misja sądowa. Wśród okolicznego ziemiaństwa wrażenie wstrząsające i wielkie zaniepokojenie.

Ilu Polaków studjuje na politechnice gdańskiej?

Gdańsk, 30. 1. (PAT). Zgodnie z opublikowaną ostatnio danymi, liczba studentów na politechnice gdańskiej wynosi 1.831, w tem Polaków 350-ciu. Największa ilość studentów uczęszcza na wydział budowy maszyn, a mianowicie 433-ch, następnie zaś na wydział inżynierji budowlanej 380-ciu.

Młodzi O. W. P. przed sądem

Uwalniający wyrok

Nowe miasto nad Drwęcą, 30. 1. Przed tutejszym sądem grodzkim odpowiadali Młodzi Obozu Wielkiej Polski: Fr. Tykarski, Roman Kaszubowski, St. Roszczak z Lubawy oraz Kikut z Szwarcenowa, Zieliński z Mrocza i Tobolewski z Łąkorza.

Zarzucono im, że odbywali zebrania, na których mieli rzekomo znajdować się młodociani poniżej 18 lat. Sąd uwolnił oskarżonych od winy i kary.

Sen. Korfanty wyjechał zagranicę na kurację

Katowice, 30. 1. (Tel. wł.) W nocy z środy na czwartek wyjechał zagranicę na kurację senator Wojciech Korfanty. (w)

Wielki Mufti Jerozolimy przybędzie do Polski

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.). W kołach muzułmańskich mówią, że wiosną br. przybędzie do Polski najwyższy dostojnik mahometanizmu w Palestynie wielki mufti Jerozolimy, który rozporządza znaczną wpływami wśród ludności muzułmańskiej Palestyny i całego Wschodu.

Przyjazd do Polski wielkiego mufti będzie rewizytą do naczelnego duchownego wyznania mohametańskiego w Polsce muftiego Szynkiewicza w Wilnie, który w swoim czasie złożył wizytę wielkiemu muftiemu w Jerozolimie.

Sejmik Wojewódzki

Zatwierdzenie budżetu

Dziś przedpołudniem w sali Starostwa Krajowego, rozpoczęły się obrady drugiego plenarnego zebrania sejmiku wojewódzkiego. Na porządku obrad, było zatwierdzenie budżetu Poznańskiego Związku Komunalnego. W południe, marszałek sejmiku p. adw. dr Banaszak, zarządził przerwę do godziny 16-tej. Obrady IX. sesji dorocznego sejmiku wojewódzkiego zakończą się dziś wieczorem. (k)

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 211.56 do 211.86 zł, gotówką 211.16 zł za 100 guldenów gd. w dewizach 172.50 zł do 173.12 zł, gotówką 172.52 zł.

Urzędowa ceduła.

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 1. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 694.5 gr /119.2 f w. h.); b) pszenicy 744 gr (126.4 „ w h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr (113.1 f w. h.); d) owsa 568.5 gr (78.1 f. w. h.) „Ceny transakcyjne“

Zyto 150 tonn par. Poznań	17,50
Usposobienie słabe.	
„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań	
Pszenica	20,50 — 21,25
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	19,25 — 20,75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	25,00 — 27,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,00 — 20,00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł work. 65%	27,5
Usposobienie słabe.	
Mąka pszen 65% wł work.	36,50 — 39,5
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	11,50 — 12,50
Otręby pszenne	12,50 — 13,50
Otręby pszenne (grube)	14,50 — 15,0
Rzepak	41,00 — 43,00
Gorczyca	45,00 — 50,00
Wyka jatowa	25,00 — 31,00
Peluszka	30,00 — 33,00
Groch Victoria	26,00 — 31,0
Lubin niebieski	18,00 — 21,00
Lubin złoty	27,00 — 30,00
Seradela	55,00 — 62,00
Koniczyna czerwona	200,00 — 3 0,00
Koniczyna biała	330,00 — 370,00
Koniczyna szwedzka	1 0,00 — 210,00
Koniczyna żółta odłuszczone	110,00 — 125,00
Koniczyna żółta w łuskach	58,0 — 65 0
Gymoteusz	80,00 — 100,00
Rajgras angielski	95,00 — 110,00
Łatarka	24,00 — 27,00
Ogólne usposobienie słabe.	
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tonn, pszenicy 285 tonn, jęczmienia 75 tona, owsa 30 tona.	

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 1. 1931 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną przy ożywionych obrotach.

Z papierów państw. płacono za 5 proc. poz. konwers. wczorajszy kurs 46 1/2 proc., oraz za 5 proc. premj. dolarowe po nieco wyższym kursie 50.— 49.— 49.50. Za mniejsze ilości 4 proc. poz. inwestycyjnej płacono 91.— bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 90—89 1/2—90 proc. w placeniu, zaś 4 proc. listy zast. konwert. oddawano po 36 1/2 proc. 6 proc. listy żytnie poszukiwano po 16.25—16.50.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono przy małej podaży za Bank Polski 148.—, natomiast handlowano Rom. Maya, na którego był większy popyt 25.— 30.— w oddaniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 46 1/2% P.
8% dolarowe listy Pozn Ziemstwa Kred. 90—89 1/2—90% P.
4% listy zast. konw Pozn Ziem. Kredyt. 36 1/2% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn Ziem Kredytowego 16.25—16.50 P.
5% Pożyczka premjowa serja II 50.— 49.— 49 1/2% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Polski I em. 148.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Dr. Roman May I em. zł. 25.—30.— O.

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 1. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91, sp.: 8.93, kup.: 8.89.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358.80	359.70	358.50
Gdańsk	173.20	173.63	172.77
Nowy Jork	8.914	8.934	8.894
Nowy Jork kabel	8.923	8.943	8.903
Paryz	34.96 1/2	35.05	34.88
Praha	26.40	26.46	26.34
Szwajcaria	172.50	172.93	172.07
Wiedeń	125.38	125.79	125.17
Londyn	43.3 1/4	43.43	43.21 1/2
Berlin	211.98		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest.	97,0	96,50
5% poz. premj. dol.	52,50	54,00
5% poz. konw.		48,00
6% poz. dol.	68,50	68,00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—108,00
Bank Polski	0,00—15,00
Bank Zachodni	0,00—7,00
W. T. F. Cukru	0,00—30,0
W. T. Węgla	0,00—3,00
Modrzejów	8,25—8,50
Starachowice	11,25—11,50

Tendencja niejednolita.

Komentarz

Z papierów państwowych mocniejsza dolarówka i inwestycyjna. Dla listów zast. i akcyj tendencja niejednolita. Z bankowych mocniejszy Bank Handlowy, utrzymany Bank Polski i Zachodni. — Cukier słabszy, Węgiel słabszy. Z metalurgicznych słabszy Modrzejów i Starachowice.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 30. 1. 1931 r.

Pszenica march 75—76 kg.	264.50—266.50
Tendencja mocniejsza.	
Zyto march 70—71 kg.	156.00—158.00
Tendencja stała	
Jęczmień march brow. od st. załadowania	204.00—213.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	190.00—204.00
Tendencja spokojna.	
Owies march od st. załad.	140.00—147.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	30.25—37.50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia przemiał. do 60%	23.50—26.50
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	11.00—11.25
Tendencja spokojna.	
Ospa żywnia	9.50—10.00
Tendencja spokojna.	
Groch drobny jadalny	22.00—24.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	22.00—24.00
Bób polny	17.00—18.00
Wvka	18.00—21.00
Lubin niebieski	13.00—15.00
Lubin złoty	20.00—23.00
Seradela nowa	52.00—58.0
Makuch rzepakowy	9.00—9.50
Makuch lniany	15.70—16.0
Wytłoki suche paryt. Berlin	6.50—6.80
Srót Soja	13.80—14.00

Ogólna tendencja dobrze utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 30. 1. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę	47.00—47.20
Noty wielkie	46.90—47.30

Klub Narodowy wobec budżetu

W dyskusji nad przemówieniem p. min. Matuszewskiego w komisji budżetowej przemawiał poseł Roman Rybarski, który poruszył szereg błędów polityki skarbowej:

W normalnych warunkach punktem wyjścia przy opracowywaniu budżetu jest ustalenie wydatków, z wyjątkiem takiej sytuacji, że siła podatkowa społeczeństwa jest wyczerpana, że jest konieczność wielkich oszczędności. Tak właśnie jest dzisiaj i z tego powodu pragnęliśmy, aby rozpoczęto od ustalania dochodów państwa, zwłaszcza, że w przeciwnym razie w naszej sytuacji zbyt mało czasu pozostało na rozpatrzenie budżetu min. skarbu przez komisję. I doszło do tego, że p. referent budżetu min. skarbu załatwił się z monopolami państwowymi, które w dochodach przedstawiają sumę około 1.600 milj., a w wydatkach 780 milj., w przeciągu paru minut.

O realne ustalenie dochodów

Zdaniem mojem, ustalenie dochodów powinno opierać się na stanie faktycznym ostatniego roku budżetowego. Statystyka wykazuje, że z końcem 1930 r. w porównaniu z końcem 1929 r. produkcja węgla spadła o 16 proc., produkcja surowki żelaza o 38 proc., bezrobocie wzrosło o 30 proc., załadunek dzienny wagonów spadł o 15 proc., wywóz z Polski o 29 proc., przywóz o 26 proc. Tymczasem budżet za rok przyszły przewiduje mniej więcej tę samą wysokość dochodu z danin publicznych monopolu, czyli, że nie uwzględnia zmiany sytuacji gospodarczej.

W r. z. p. minister traktował zesłane roczne uchwały naszej komisji, jako zbyt optymistyczne pod względem spodziewanego dochodu z podatków bezpośrednich. Otóż w obecnym preliminarzu w grupie podatków bezpośrednich referent nie dochodzi nawet do normy naszych zesłanych propozycji, lecz przewiduje wyższą kwotę. Pragnę stwierdzić, że obniżenie dochodów należy poddać dokładniejszej analizie, niż to się stało w referacie. Do takiej analizy potrzebny jest jednak mieć obliczenie stanu zaległości podatkowych, dalej cyfry ilości podatków, ściąganych drogą egzekucji, oraz stopy, w jakim placenie podatków rozkłada się na raty. Dopiero w takim razie możnaby ocenić odpowiednią naszą możliwość podatkową.

Zniżka cen a podatki

Zniżka cen idzie u nas teraz w sposób żywiołowy. Rząd także podejmuje odpowiednią akcję. Otóż niżka cen nie jest niczem innym, jak zwiększeniem siły nabywczej pieniądza. Jeżeli w tych warunkach ciężar podatkowy się nie zmniejszy, to tylko nominalnie podatki są te same, a w rzeczywistości ciężar podatkowy jest zwiększony. (Minister Matuszewski: To się odnosi do wszystkich podatków, z wyjątkiem obrotowego). Tak, z wyjątkiem obrotowego. Jeżeli jednak uwzględnimy, że np. podatek gruntowy sam przez się nie jest wysoki, ale różne dodatki samorządowe do niego są duże, to dopiero możemy ocenić, w jakim stopniu zatrzymanie podatków na tym samym poziomie oznacza w dzisiejszych warunkach zwiększenie ciężaru podatkowego. Zarazem mamy do czynienia ze skurczeniem się obrotów gospodarczych.

Samorządy — kozłem ofiarnym

Jeżeli nasze życie cierpi na rozrost funkcji publicznych, to przy utrzymaniu poziomu podatków, ten rozrost ma jeszcze większe znaczenie. (P. Polakiewicz: Tyczy się to także plac urzędniczych). To się tyczy całego budżetu i to nietylko państwowego, lecz i wszelkiego samorządowego. Obecnie często mówi się, że samorządy są temu winne, iż ciężar się tak zwiększył. Jeżeli się robi z samorządu kozła ofiarnego, to jednak muszą powiedzieć, że te samorządy nie są jakimś upartym kozłem, lecz raczej, przepraszam za porównanie, są one temi powolnymi cieleciami, które władza nadzorczą wprowadziła do tej rzeźni inwestycyjnej. Inicjatywa zwiększania wydatków wychodziła od władz nadzorczych i jeszcze dalej wychodzi. — Przypominam dekret w sprawie dodatku mieszkaniowego, dekret o prowadzeniu meldunków przez gminy, co przecież powoduje zwiększenie personelu przynajmniej o jednego urzędnika. Samorządy nieraz ratują się przez to, że różne dekrety nie są wykonywane. Tu trzeba także wspomnieć o innych samorządach nie tylko terytorjalnych, np. o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Zakład ten w r. 1927

wypłacił szkód ogniowych 14.000.000, a w 1929 r. już 54.000.000, co nie jest w stosunku do zwiększenia szacunku. Koszta administracyjne tego zakładu z 9.000.000 w r. 1927 wzrosły na 17.000.000 w r. 1930. Konieczna jest rewizja tych wszystkich obciążeń.

Ażebym ocenić, jak daleko można iść w oszczędnościach, trzeba mieć wszystkie potrzebne materiały, tymczasem my tych materiałów nie mamy, a nawet preliminarz budżetu nie zawsze dostarcza niezbędnego materiału. Nie można poznać jaki jest stosunek preliminarznych wydatków osobowych do faktycznego stanu etatów. Różnice są tu niejednokrotnie dość duże. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w liczbie urzędów i ekspozytur celnych były takie, które właściwie nie były czynne. Również nie ściśle są dane o stanie faktycznym etatów w monopolach. Są tam pracownicy umysłowi, po części zaliczeni do listy plac robotniczych, t. zn., że część kosztów administracyjnych jest ukryta w kosztach eksploatacji. Wysokość procentowa zapomóg nie jest jednolita w różnych działach. Obniżenie pozycji na dodatkowych egzekutorów z 2.000.000 na 1.500.000 p. minister nazwał jawnie nierealnym. Tak można powiedzieć z punktu widzenia fiskalnego. Chodzi jednak o to, że tempo egzekucji w takich warunkach gospodarczych nie może być zwiększone. Wogóle, gdy chodzi o zwiększenie dochodów skarbowych, zanadto wiele uwagi poświęca się zabiegom czysto fiskalnym, a zamało zwraca się uwagi na przekroczenia skarbowe w dziedzinie podatków konsumcyjnych i monopolu, oraz przy cłach.

Potrącanie zaległych podatków z sum, należnych dostawcom za dostawy, nie jest rzeczą właściwą, nie należy mieszać stosunku prywatno - prawnego ze stosunkiem publicznym. Dowodzi to, że normalna egzekucja nie daje dobrych wyników. (P. Polakiewicz: To są subtelności prawne). Czasem podnoszenie ceny monopolowej, np. spirytusu nie daje spodziewanych wyników. Wina tu jest szmugiel i nielegalny wyrób spirytusu. (P. Holyński: Na to trzeba zmienić ustawę antyalkoholową). Wysoka cena spirytusu zachęca do tajnego gorzelnictwa i innych sposobów omijania podatku. Obliczenia pokazują, że we wschodniej Małopolsce ogromnie powiększył się procent sprzedaży spirytusu denaturowanego w stosunku do sprzedaży spirytusu do picia. Normalnie ten procent wynosił 20, tymczasem w Kosowie procent ten podskoczył do 56, w Stanisławowie do 101, a w Żabim do 136. Nie można chyba przypuszczać, że ci huculi używają takiej masy maszynek spirytusowych do zapiekania sobie włosów.

Nieporządki w monopolach państwowych

Najważniejsze znaczenie ma stan gospodarki w monopolach skarbowych. Gospodarkę tę cechują: a) zbyt wysokie koszty administracyjne; b) zbytek i nierentowne rozszerzenie gospodarki monopolowej; c) tworzenie niepotrzebnych ogniw pośrednictwa; d) zbędne niekiedy wydatki rzeczowe; e) niedość planowa, często bezplanowa i narażająca skarb na duże straty działalność inwestycyjną. Monopole objawiają wzrost wydatków coraz większy w stosunku do wydatków ogólnych. Np. rozchody monopolu solnego w r. 1926-7 wynosiły 33 proc. wpływów ogólnych, obecnie preliminarz się 55 proc. Podobnie jest, choć w mniejszym stopniu i w innych monopolach. Jest to objaw wysoce niebezpieczny.

Tak zw. wolne składy soli, utworzone wbrew naszym protestom przed paru laty, na które koncesje dawano różnym osobistościom politycznym, także i macherom, kosztowały przez 2 lata z górą 6 milj. zł, a teraz trzeba by znieść Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na nadmierne wydatki na reklame w monopolu tytoniowym; różnym dziennikom dawano zaliczki na ogłoszenia, z których wyrachowania zażądano wtedy, gdy przyszła kontrola. Monopol ten nabywał zbyt wielkie zapasy pomocniczych artykułów; np. krakowska fabryka tytoniowa ma zapas opakowań do tytoniu Macedońskiego na 9 lat, do tytoniu Xanti na 56 lat, do tytoniu Kir ma, do „kiru“ na 156 lat. Budowa magazynu w Radomiu była zbyt kosztowna, przyczem okazał się cały szereg poważnych zaniedbań i nieprawidłowości; kierownikiem robót i wykonawcą planu był architekt powiatu radomskiego, który był również udziałowcem i członkiem zarządu firmy, wykonywującej roboty. Inne magazyny, sbudowane

Dla cierpiących na reumatyzm i chorych na grype!

Niezwykłe skuteczny środek o nieocenionej wartości.

Pani T. Nowikowa. Wilno, ul. Dobrej Rady 25, pisze nam m. in.: Od dłuższego czasu cierpiałam na reumatyzm i podagrę. Cierpienia moje i bole były częstokroć wprost nie do zniesienia. Wypróbowałam już wiele środków, lecz niesłety wszystkie okazały się bezskuteczne. Przez przypadek dowiedziałam się o tabletkach Togonal, które też zażyłam od pewnego czasu i stwierdzić mogę, że skuteczność działania Togonalu okazała się poprostu cudowną. Odzyskałam bowiem dawną swobodę ruchów i pozbyłam się zupełnie tych tak dokuczliwych i przykrych bólów. Ostatnio zaniemogłam na grype. I w tym wypadku nie omieszkałam natychmiast zażyć kilka tabletek Togonal, dzięki którym

już drugiego dnia czułam się zupełnie rześką i zdrową. Doprawdy Togonal jest środkiem o nieocenionej wartości! Podobnie, jak pani N. pisze wiele tysięcy chorych, którzy przy reumatyzmie, podagrze, grypie, przeziębieniach, bólach nerwowych i głowy przyjmowali Togonal z równie wspaniałym skutkiem. Tabletki Togonal są zupełnie nieszkodliwe i przynoszą ulgę również w chronicznych wypadkach. Togonal w naturalny sposób usuwa pierwiastki chorobotwórcze i w zarodku zwalca wszelkie niedomagania. Oryginalne tabletki Togonal są do nabycia we wszystkich aptekach. Spróbujcie dziś jeszcze, lecz żądajcie stanowczo tylko Togonal. Niema bowiem nic lepszego nw 7177

dla monopolu, okazały się nieodpowiednie. W Monasterzyskach kupiono plac pod budowę, za który płacono po 11 zł 85 gr. za metr, gdy plac obok położony kosztował w r. 1927 po 3 zł 47 gr. za metr.

Nie lepiej jest w Monopolu Spirytusowym. Niektóre wydatki są wprost groteskowe. Po fabrykach monopolu urządzono np. stacje radio - odbiorcze, które okazały się bezużyteczne i są nieczynne. W Poznaniu w fabryce zbudowano transporter elektryczny, którego obsługa kosztowała 51 zł dziennie, gdy ręczny wywóz skrzyń kosztował 21 zł; po 2 tygodniach zaprzestano posługiwania się tym transporterem i obecnie jest nieczynny. Największe szkody przyniosła polityka inwestycyjna, niedość przeczona. Pod wytwórnie wódek w Krakowie i Lwowie kupiono place, nie przekonawszy się wprer, czy znajdzie się dostateczna ilość wody. W Krakowie wydano przeszło 100.000 zł na wiercenie studni artezyjskiej, którego musiano zaprzestać. Niwelacja terenu we Lwowie pochłonęła 660.000 zł. W Krakowie również zbyt późno szukano wody, a potem zamulono budowę. Kosztorysy fabryk we Lwowie i w Krakowie będą przy takiej gospodarce przekroczone z górą o 100 proc.

A przytem Monopol Spirytusowy zasięga rady rzeczoznawców. Jakkolwiek w r. 1929 instrukcje dla wytwórczości wódek zostały opracowane wspólnie z Izbą Kontroli, Monopol równocześnie zamówił instrukcje dla fabryk za cenę 400.000 zł w tak zw. „Zrzeszenia Rzeczoznawców“; w skład tego zrzeszenia wchodziły urzędnicy państwowi z przedsiębiorstw państwowych.

W końcu mowa wskazuje na fakt, że skarb zwleka zbyt długo z regulowaniem swoich należności, a czasami reguluje je w zbyt oryginalnych warunkach. W r. 1924 skarb zobowiązał się, by zapobiec bezrobociu na Śląsku, zwrócić przemysłowcom, gdy ci chcieli zwolnić znaczniejszą ilość robotników, koszty świadczeń socjalnych w wysokości 1 milj. zł. Należność ta przez szereg lat nie została uregulowana, dopiero w czasie ostatnich wyborów załatwiono to w ten sposób, że Górnośląski związek górniczo - hutniczy przekazał 650.000 zł do funduszów wyborczych B. B. i skarb tę sumę wypłacił.

Wreszcie zapytuje mowa min. skarbu, o ile prawdziwymi są pogłoski o zmianie statutu Banku Polskiego; uważałby taką zmianę za szkodliwą dla kredytu zagranicznego Polski.

Ci z pod pomnika Katarzyny w jednym szeregu z tymi o „białopiorym patryotyzmie“

Posel z B. B. p. Mackiewicz pisze w redagowanym przez siebie, konserwatywno - monarchistycznym „Słowie“ wileńskim w sposób entuzjastyczny o p. Sławku:

„Wszedł na trybunę człowiek z rękami i twarzą poranioną wybuchem bomby, człowiek, który przez dziesiątki lat stał tuż obok niejednocznej maskarady ze strzałami rewowerowemi, lecz realnych szubienic, człowiek, który nie przez jedną noc i przez 80 dni w życiu, lecz przez dziesiątki lat żył w realnej obawie śmierci. Rząd cesarsko-rosyjski, z którym walczył, chciał go nie obić, czy ośmieszyć, lecz rozstrzelać. Weteran więzienny. Człowiek o nieskalanej uczciwości i białopiorym patryotyzmie.“

Na to odpowiada „Głos Narodu“, co następuje:

„Wtedy jednak, kiedy p. Sławek „działal“, obok p. Mackiewicza nie „białopió-

rym“ patryotą go nazwał, ale... całkiem inaczej. Ileż się od tego czasu zmieniło! Meysztowicz, który stał pod pomnikiem Katarzyny II, ze Sławkiem w jednym rzędzie...“

Uchylenie konfiskaty listu gen. Kukiela

Sąd okręgowy w Krakowie na posiedzeniu w dniu 24 stycznia, uchylił konfiskatę „Naprzodu“ z dnia 21 stycznia za list generała Kukiela do posła Liebermana“.

Konfiskata tego listu została już — jak donosiliśmy — przed kilku dniami uchylona przez sąd grodzki w Bydgoszczy (12 Kps. 91/30 z dnia 20 stycznia). Postanowienie sądu ogłosiła „Gazeta Bydgoska“, a z postanowienia tego wynika, że treść listu „nie zawiera żadnych istotnych znamion występku“, wobec czego konfiskatę „Gaz. Bydgoskiej“, która list ten ogłosiła — sąd uchylił z powodu „braku podstawy prawnej do zarządzenia konfiskaty“.

Z Stronnictwa Narodowego

Zebranie narodowe w Mosinie

Mosina, w styczniu.

W niedzielę, 18. b. m. w południe odbyło się na sali p. Stanikowskiego zebranie Koła Stronnictwa Narodowego z udziałem posła z naszego okręgu p. Lasoty oraz posła p. Witkowskiego. Po zagajeniu zebrania przez prezesa koła p. Zwierzchowskiego i powitaniu zebranych członków i sympatyków oraz przybyłych pp. posłów, odczytał protokół z ostatniego zebrania sekretarz p. Stefan Cieśliewicz, zdając również szczegółowe sprawozdanie z ostatnich wyborów w mieście Mosinie oraz wójtostwie mosińskim. Wynik wyborów dla listy nr. 4 był pomyślny na skutek sprężystej działalności miejscowego Narodowego Komitetu Wyborczego.

Następnie p. poseł Lasota wygłosił obszerny referat o budżecie i sprawie brzeskiej. P. poseł Witkowski uzupełnił ten referat, omówiwszy kilka ogólniejszych spraw, związanych z akcją wyborczą i działalnością Stronnictwa Narodowego po wyborach. W dyskusji p. Terczewski z Mosiny poruszył sprawę zmiany konstytucji.

Zebrani jednogłośnie powzięli trzy rezolucje.

Pierwsza z nich dotyczy sprawy brzeskiej; podaliśmy już ją w „Kurjerze“. Dwie następne rezolucje mają brzmienie następujące:

„Domagamy się niedopuszczenia do ratyfikacji umowy likwidacyjnej z Niemcami. Treść tej umowy musi wywołać niepokój wśród narodu polskiego w ogólności, zaś społeczeństwa na kresach zachodnich w szczególności. Uważamy, że ustępstwa zawarte w umowie z rządem niemieckim, godzą w najżywniejsze interesy narodu polskiego.“

„Domagamy się zmiany konstytucji z 17 marca 1921, odpowiadającej warunkom i godności narodu polskiego, przyczem podkreślamy, że przyszła konstytucja nie może być utworem tego lub innego ugrupowania politycznego, lecz musi być wyrazem woli całego narodu.“

Następnie poseł p. Lasota rozdał 33 drukowane podziękowania dla działaczy narodowych, wydane przez rząd główny Stronnictwa Narodowego w Warszawie. Na zakończenie odśpiewano „Rotę“ oraz wzniesiono okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i posłów narodowych. (sc)

**POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIA WSZYSTKICH
GŁODNYCH!**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Organizacje kupieckie a niższa cen

W tych dniach odbyło się zebranie zarządu Związku Tow. Kup. i pp. prezesów sekcji, poświęcone aktualnym zagadnieniom wynikłym z obecnego kryzysu gospodarczego, na tle którego ujawniło się też bardzo żywe parcie na kupiectwo w kierunku niższenia cen.

Zebraniu przewodniczył urzędujący wiceprezes p. Oskar Marchlewski. Po zagajeniu referat informacyjny wygłosił p. dyr. Sikorski. Dyskusja, która nastąpiła się wyłoniła, wyraziła poglądy, które poniżej podajemy.

Stwierdza się według zestawień, które Związek otrzymał z całego okręgu swego, że obroty cofnęły się w stosunku do 1929 r. o 30 do 50 proc. Kryzys gospodarczy dotknął głębiej Polskę zachodnią niż resztę Polski ze względu na wysoki gospodarczy poziom dzielnic naszej, która skutki przesilenia tem silniej odczuwa, im beznadziejniej wygląda sytuacja zapowiedzianej naprawy ustroju gospodarczego, chociażby w kierunku reformy podatkowej i reformy świadczeń socjalnych, dwóch zasadniczych postulatów, nad którymi dotychczas czynniki rządowe przechodziły w praktyce do porządku dziennego.

Tymczasem konieczność umocnienia handlu i przemysłu polskiego w Polsce Zachodniej, zwłaszcza w dziedzinie kredytowej jest nader pilną sprawą, zważywszy grożący polskiemu życiu gospodarczemu traktat handlowy z Niemcami, który ma być niebawem ratyfikowany.

Wobec akcji rządu, skierowanej do obniżki cen zajmuje kupiectwo zasadniczo przychylnie stanowisko, uważając, że ceny należy poddać rewizji, ale nie jednostronnej — tylko w handlu. Przemysł winien przede wszystkim zrewidować kalkulacje swe — anormalne ceny dyktują kartele i syndykaty — i w pierwszej linii spowodować obniżkę cen, które wywołują zbyt wielką rozpiętość między producentem a konsumentem. Handel w tym wypadku jest bezsilnym pośrednikiem, który często już ze szkodą własną przez obniżenie cen osłabia rozpiętość wyżej wzmiankowanej różnicy. Obniżka poza tem szczególnie nacisk powinna kłaść też na obniżenie podstawowych towarów pierwszej potrzeby jak bułki, chleb, mięso, które nieraz w nadmiernej cenie oddawane są konsumentowi. Samo obniżenie już tych produktów pierwszej potrzeby złagodzi częściowo przeżywanie obecnie kryzysu cen.

Stwierdzono między innymi, że w handlu już od dłuższego czasu notuje się niższe szeregi towarów, jednakże tylko, o ile się one znajdują w wolnym obrocie. W dziale wyrobów włókienniczych zniżkowały surowce od 30 do 40 proc. a gotowe wyroby od 15 do 25 proc.

W branży spożywczej zauważa się szereg obniżek i to zarówno krajowych jak mąka, kasza, tłuszcz, jak i zagranicznych n. p. kawa, herbata itd.

Nad tem wszystkim jednak góruje potrzeba ustosunkowania się rządu do postulatów kupiectwa i odpowiedniego przeciwdziałania rządu przeciw wyskokom skartelizowanych przemysłów i ich polityce cen.

W końcu zebrania stwierdziło, że kryzys jest najpodatniejszym środkiem do wzmocnienia organizacji kupiectwa w myśl słów ministra rolnictwa, który wskazał rolnictwu na konieczność organizowania się. Słowa te należy też podać kupiectwu do wiadomości, gdyż z kupiectwem tylko wówczas liczyć się będzie minister przemysłu i handlu, gdy będzie ono silne, a silne ono będzie, gdy będzie zorganizowane. Trzeba tedy położyć nacisk na silniejsze organizowanie się.

Oto mniej więcej wytyczne dyskusji, którą po 2-godzinnych obradach zamknął p. prezes Marchlewski życzeniem, by starania Związku dały przy pomocy organizacyjnej wszystkich członków Związku pomyślny wynik dla kupiectwa.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rząd holenderski postanowił podwyższyć od 1 marca b. r. cło przywózowe na mięso świeże i mrożone: wołowe i cielęce świeże lub mrożone do 85 guld., końskie świeże lub mrożone do 50 guld. od 100 kg.

— Wyłożona 23 bm. do subskrypcji krótkoterminowa pożyczka holenderska na 40 milj. guldów została w ciągu jednego dnia przeszło dwukrotnie pokryta.

Z aktualnych zagadnień zachodnio-polskiego drzewnictwa

Ogólno-gospodarczy kryzys wycisnął szczególnie silnie swe piętno w przemyśle drzewnym. Brak podstawowych czynników rozwojowych, jakimi są m. in. kredyt i popyt stwarza sytuację w tej dziedzinie niemal beznadziejną. Trawiony anemją finansową przemysł i handel drzewny chylił się do upadku zwłaszcza w zachodniej części kraju, gdzie bodaj głównym odbiorcą wyrobów drzewnych był zawsze rynek wewnętrzny dla producenta dziś bez znaczenia.

Zdawałoby się, że pewne korzystne momenty, powstałe na gruncie kryzysu, jak znaczne obniżenie cen surowca w lasach państw., przedłużenie terminu płatności za surowiec do 12 miesięcy i sprzedaż jego z wolnej ręki po cenach minimalnych (23—30 zł za 1 m. sz. sosny loco las), — wpłyną na ożywienie handlu tym artykułem. Nie oddając się nastrojom pesymistycznym, należy jednak stwierdzić, że jeżeli chodzi o możliwości eksportowe, to rynek zamorski, zapełniony drzewem sowieckim, kupionem po cenach dumpingowych, nie będą mogły importować większej ilości produkcji polskiej, nawet znacznie tańszej niż w roku ub. Rozwój zaś konsumpcji drzewa w tych krajach paraliżuje trwający tam kryzys gospodarczy. Zresztą większość eksporterów w Wielkopolsce i na Pomorzu od szeregu lat utrzymuje stosunki handlowe z rynkiem niemieckim, którego fluktuacja nastrojów, zdolność chłonna i płatnicza każdemu eksporterowi jest dokładnie znana. Wobec silnego przesilenia gospodarczego, panującego na rynku niemieckim, przestał być on korzystnym źródłem lokaty naszej tarcicy i z tej racji eksporterzy poważnie ograniczyli produkcję. W chwili obecnej rynek niemiecki dla naszych półwyrobów drzewnych został zamknięty wskutek wygaśnięcia i nieodnowienia prowizorium.

Jest rzeczą charakterystyczną dla układów gospodarczych między Polską a Rzeszą, że brak normalnych stosunków handlowych w dziale drzewa Niemcy importują Polsce, mimo, że właśnie Niemcy kategorycznie odmówili przedłużenia prowizorycznej, umowy, utrzymując, że niema podstawy do prolongowania jej, skoro traktat handlowy z Polską, który również reguluje handel drzewny, został przez oba państwa podpisany. Że dotąd Sejm Rzplitej układu tego nie ratyfikował, za to już Rzesza odpowiedzialności nie ponosi. Cel polityki niemieckiej jest tu aż nazbyt wyraźny. W ten bowiem sposób pod wielu względami korzystny dla Rzeszy traktat handlowy z Polską ma być pod presją ograniczenia eksportu do Niemiec rychło ratyfikowany przez nasz parlament, którego nowonowstała większość w myśl życzeń rządu niewątpliwie zaak-

ceptuje szereg koncesyj gospodarczych na rzecz Niemiec, zawartych w traktacie.

W związku z wprowadzeniem w życie bojowych cel niemieckich na naszą produkcję drzewną, ministerstwo skarbu zrezygnowało z prawa zastawiania cel konwencyjnych na surowiec, wywożony do Niemiec w wysokości 40 gr od q drzewa iglastego i 20 gr od q drzewa liściastego i zamierza wprowadzić autonomiczne cło w wysokości 3 zł od 100 kg. Będzie to uderzenie bez efektu, gdyż rynek niemiecki nagromadził dostateczną ilość drzewa okrągłego w okresie trwania prowizorium i ten zapas niewątpliwie wystarczy na szereg miesięcy, a w międzyczasie, miejmy tę smutną nadzieję, traktat handlowy zostanie przez Sejm i Reichstag ratyfikowany.

Jednym z następstw redukcji ogólnokrajowego eksportu drzewnego jest „dumpingowanie” zachodnio-polskiego rynku przez przemysł drzewny kresów wschodnich. Zjawisko to nie powstało w ostatnim czasie, istnieje ono bowiem od szeregu lat, jednakże w ub. roku przybrało na rozmiarach. Gdzieś z puszczy kresowych przybywają do Wielkopolski „na ślepo” całe pociągi materiału tartego i tu dopiero upoważnieni przez dostawców, przeważnie Żydów, pośrednicy, poszukują nabywców, ofiarując materiał w każdej ilości wprost konsumentom lub detaliściom po cenach niższych o 10—12 zł na 1 m. sz. od minimalnych cen na ten sam artykuł, żądanych przez miejscowych sprzedawców. Mimo, że surowiec na kresach wschodnich jest tańszy, to jednak biorąc pod uwagę koszty załadowania, przewozu półwyrobów oraz opłatę oświogę na stacjach przeznaczenia, zdumiewać powinien fakt, sprzedaży tarcicy po takich cenach, które w przeliczeniu na ceny surowca, czynią go artykułem wręcz bezwartościowym.

Niewątpliwie mamy tu do czynienia ze zjawiskiem ściśle połączonym z pogłębiającym się kryzysem, a więc i silnego braku kapitałów obrotowych, wskutek czego kresowe firmy drzewne, nie mogą się pozbyć produkcji na rynkach lokalnych, gdzie standart życiowy ludności jest stosunkowo niższy, usiłują umieścić ją na rynku zachodnio-polskim, chociażby te transakcje miały przynieść straty. Niepokojącym objawem jest tu rozszerzenie się wpływów żydowskiego handlu drzewnego na terenie Wielkopolski, z drugiej jednak strony objaw ten już wywołał reakcję przez ukonstytuowanie się w Poznaniu Zrzeszenia Chrześcijańskich Kupców Drzewnych (detalistów), stawiającego sobie za cel sparatyzowanie prób podboju zachodnio-polskiego rynku drzewnego przez wschodnio-żydowskich drzewiarzy.

St. Kanafoyski.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) A więc jednak obniżają płace! Wielokrotne zapewnienia ministra przemysłu i handlu p. Prystora, że przeciwstawia się z całą stanowczością obniżaniu płac, nie znajdują posłuchu. Wielkie zaniepokojenie wywołał krok Związku Pracodawców górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego, który w czwartek wypowiedział na dzień 30 kwietnia obowiązującą obecnie umowę, dotyczącą płac urzędników zatrudnionych w zakładach ciężkiego przemysłu. Mówi się bez osłonek, że wypowiedzenie umowy ma umożliwić obniżenie płac. — W przemyśle metalowym Bielska - Białej i okolicy istnieje już od 10 grudnia ub. stan bezkontraktowy. Jak dotąd rokowania nie zostały podjęte; ma to nastąpić w tych dniach, przyczem jednak przemysłowcy wysuną żądania wydatnego obniżenia płac pracownikom.

(k) Co postanowił komitet ekonomiczny? Pod przewodnictwem premiera odbyło się dnia 28 bm. posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Biuletyn prasowy z tego posiedzenia donosi, że obradowano m. i. nad kwestjami, dotyczącymi akcji budownictwa mieszkaniowego, sprawy interwencji państwowych rezerw zbożowych itp. Według pięknie brzmiącego biuletynu komitet powziął szereg ważnych zarządzeń, które rząd będzie się kierował, mając na celu obok niższenia cen wyrobów przemysłowych utrzymanie co najmniej na stałym, jeśli nie wyższym poziomie, ceny zboża.

(k) Nowy prezes Wielkopolskiej Izby Skarbowej. Z końcem bieżącego miesiąca przechodzi w stan spoczynku dotychczasowy prezes Wielkopolskiej Izby Skarbowej w Poznaniu p. Naruszewicz. Następcą p. Naruszewicza został mianowany dotychczasowy kierownik Izby skarbowej w Białymstoku, p. Switalski.

(k) Jak zdobyć klienta? Zorganizowane przez Stow. Kupców Chrześcijańskich wieczory dyskusyjne nie cieszą się takim powodzeniem, na jakie zasługują. Na wczorajszym zebraniu prezes Stowarzyszenia, p. Majewicz, wygłosił z tego powodu wielkie ubolewanie. Przewodniczący wyraził nadzieję, że następne posiedzenia będą cieszyły się większą frekwencją. Z kolei zabrał głos red. H. Grudziński. Wywody referenta poświęcone były nietylko zasadom psychologii reklamowej, ale najnowszym zdobyciom psychologii praktycznej, z której handel i przemysł winien korzystać w walce konkurencyjnej. Pod „człowiekoznawstwem” praktycznym rozumie się dziś ową gałąź teorii i praktyki, która z zewnętrznego wyglądu człowieka względnie zachowania się człowieka wnioskuje o jego charakterze. Naukowo rozwinięta została „człowiekoznawstwo” przez sławnego neurologa prof. Kretschmera. Calokształt praktycznego „człowiekoznawstwa” ma wielkie znaczenie przy doborze personelu kupieckiego. W dyskusji zwrócił p. radca Ziętek uwagę na wielką użyteczność takiej psychologii praktycznej w sensie badania zdolności i doboru zawodu, nasuwając myśl, by w gronie naszego kupiectwa stworzono

Dzisiaj w RADJO

Godz. 20.15

ST. FRENKEL (skrzypce)

G. FILELBERG (dyrekcja)

nr 6 861

taką instytucję, praktyczną, która by za pomocą specjalnych aparatów, względnie „testów”, eliminowała z góry nienadające się jednostki, wyrządzające sobie i zawodowi szkody, choćby wskutek pewnych niedomagań czysto fizjologicznych. Należy podkreślić, że czwartkowe wieczory dyskusyjne, obfitujące w tak aktualne i urozmaicone tematy, zasługują na najwyższe zainteresowanie się niemi naszego kupiectwa. (tr)

(k) O syndykat węglowy. W kołach przemysłowców górniczych omawiana jest sprawa utworzenia Syndykatu polskich kopalni węgla, któryby regulował sprzedaż węgla na eksport oraz odbiorcom krajowym. Syndykat pomyślany jest jako jednostka o osobowości prawnej i miałby uzupełniać istniejącą już ogólnopolską konwencję węglową. Dyrekcja syndykatu i konwencji znajdowałaby się w rękach tego samego urzędnika, co świadczy o zamiarze ścisłego zespolenia tych dwóch organizacji. Decyzja co do utworzenia syndykatu zapadnie w sobotę na zebraniu członków konwencji węglowej.

Z ZAGRANICZNY

(z) Rentowności akcji w Nowym Jorku, Londynie i Berlinie. Zarząd giełdy nowojorskiej, zbadał rentowność akcji na giełdach w Nowym Jorku, Londynie i Berlinie, porównując dywidendę, wypłaconą przez 50 najpoważniejszych spółek akcyjnych w Ameryce, Anglii i Niemczech. Okazało się, że średnia rentowność na giełdzie w Nowym Jorku wynosi 5.44 proc., w Londynie 5.10 proc., w Berlinie zaś 7.61 proc. Jak widać, rentowność akcji w Berlinie stoi na najwyższym poziomie.

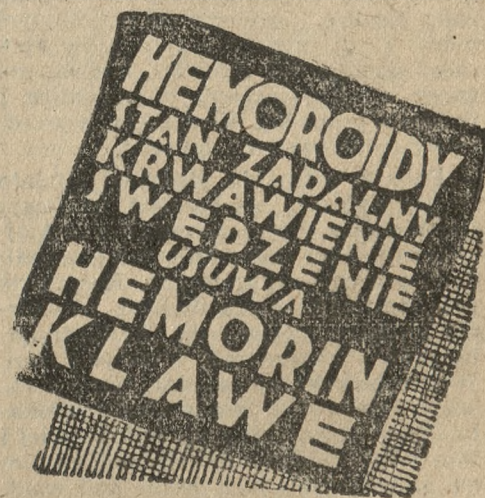
Z rynków nabiału

Ożywienie rynku, o którym komunikowaliśmy za okres sprawozdawczy od 15 do 21 bm., trwało w dalszym ciągu również w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym od 22 — 28 stycznia 1931 r. Notowanie w Kopenhadze zostało w dniu 22 bm. bez zmiany na koron 214 per 100 kg., jednakowoż ceny sprzedaży zwykłowały do 127 sh per cwt fob.

Rynek niemiecki dał wyraz ożywieniu sytuacji przez podwyższenie notowania berlińskiego w dn. 27 bm. o 4 marki na marek niemieckich: 135 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, 125 per 50 kg. za II gatunek, 111 per 50 kg. za III gatunek, przy lepszej tendencji.

Na rynku angielskim dała się stwierdzić lekka poprawa, lecz ceny w dalszym ciągu są niezadowolające, co zmusiło w szczególności bałtyckie kraje eksportowe do zmiany kierunku eksportu. Mniejszy transport masła polskiego sprzedano po 106 per cwt loco Londyn.

Zbyt masła eksportowego bez względu na jakość był stały. Ceny uzyskiwane na rynkach zachodniej i południowej Europy przedstawiają się znacznie korzystniej, niż na rynku niemieckim, który w tej chwili reflektuje prawie wyłącznie na średnie gatunki. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich).

nr 3 861

JUŻ ZE SWIEŻYCH ZBIORÓW JEST DO NABYCIA W HANDLACH KOLONJALNYCH ŚWIATOWEJ SŁAWY

herbata LYONS'A

Tv 24

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zima w Ogrodzie Zoologicznym

Ciekawe momenty z życia egzotycznych mieszkańców — Młode niedźwiadki — W zagrodach zimowych

Nasz Ogród Zoologiczny, który przez wiosnę i całe lato tętnił wprost życiem, obecnie, w porze zimowej, opustoszał i mało kto poświęca nieco czasu na zwiedzenie go. A szkoda, gdyż można zaobserwować u różnych zwierząt pewne właściwości, których w innej porze roku trudno byłoby dostrzec. Poza tem pobyt w Zwierzyńcu w okresie zimowym wpływa na spokojenie nerwów, zniekanych i starganych codziennymi troskami o byt.

W samym ogrodzie panuje niczem niezamącona cisza i zdawaćby się mogło, że zwierząt wogóle nie ma, albo że jest ich bardzo niewiele. Tymczasem w rzeczywistości są niemal wszystkie okazy kraj zamorskich, lecz przebywają teraz w ciepłych pawilonach, które je chronią od zimna i śnoży. Szczególnie wrażliwi na zimno są mieszkańcy tropikalnych krajów jak słonie, małpy, antylopy, lamparty, tygrysy i t. d.

W pawilonach wre życie; pełno tam swoistego gwaru, pisku i wrzawy. Właśnie te pawilony należy koniecznie zwiedzać. Zwierzęta, przyzwyczajone do otoczenia ludzkiego wyczekują z niecierpliwością gości, by się z nimi na swój sposób bawić, a w ten sposób czas prędkiej schodzi. W pawilonie dla dzikich drapieżców oglądać można lwy, tygrysy, lamparty, malajskie niedźwiadki, a w zabudowaniu obok — kondory, marabuty, strusie, flamingi, łabędzie itd.

Niemalby gwar panuje też w ptaszarni; stale tam do zmroku ptasi jazzband w którym prym zwłaszcza dźwierzą różne co do wielkości oraz barwy upierzenia papugi. Bodaj że jeszcze większy ruch widać u małych, które ścigają licznych gości, bawiąc ich pociesznymi harcami i pobudzając do szczerego śmiechu.

Nielada atrakcją są lwy morskie, stale pluszczące w swym basenie; od czasu do czasu wyrzucają się z wody i pilnie obserwują drzwie budynku, z których wychodzi stróż przynoszący im raz po raz pokarm pod postacią

ryb. Z wolności korzystają jeszcze narażnie wielbłądy, żubry, bizona, osły, różne odmiany koni górskich, jelenie, sarny itd.

Również i pawilon dla małych drapieżców jest bardzo ożywiony. Pełno tam różnych zwierząt jak: hieny, lisy, szakale itp. Na przeciw w t. zw. „pawilonie indyjskim” mieszka „pani Dora”, zasmucona, że goście o niej zapomnieli; bez przerwy przestępuje z nogi na nogę, podnosząc już z przyzwyczajenia trąbę i otwierając paszczę, w którą — niestety — rzadko co wpada!

Należy też wspomnieć, że wielką niespodzianką sprawiła nam znowu niedźwiadka, która przed paru dniami wydała na świat parę pociesznych niedźwiadków. Również inne zwierzęta, jak owce i kozy wysokogórskie, bizona, lamparty, małpy obiecują w niedługim czasie przysporzyć dobytku zwierzyńcowi.

Gwarno też jest w pawilonie obok wójery a często i w niej samej. Roi się tam od wszelkiego rodzaju ptactwa. Obok poważnie spacerujących żoraw widzimy derkacze, czerwone ibisy, czaple, kokoszki, ślepowrony, mewy itd. Oczywiście że wśród tej skrzydlatej rzeszy powstają często różne nieporozumienia. Nieraz też jeden drugiego dziobnie, to znów ktoś ukradkiem porwie innemu smaczny kasek, a ten wymierza sobie doraźną sprawiedliwość, aż pierze leci przy akompaniamencie wrzasku...

Zatem wszędzie życie wre. Zbliżają się właśnie dwa święta i nadarza się okazja, aby w tych dniach nietylko naocznie się przekonać o życiu zimowym wszystkich mieszkańców Zoologu, lecz również poczynić szereg spostrzeżeń przyrodniczych. Należy też pamiętać, że utrzymanie zwierzyńca wymaga zimą znacznie więcej kosztów, niż latem i że opłata za wstępnie przyczynić się można do zmniejszenia się kłopotów z którymi kierownictwo ogrodu walczy w obecnych ciężkich czasach.

nie u Wojciechowskiego uwzględniono że w czasie napadu miał wówczas 17 lat. Prokurator i oskarżeni założyli apelację. Gdy bandytów odprowadzano do celi więziennej, usiłowali się pobić. Prędko jednak ich rozłączono.

KALENDARZYK

Piątek, 30 stycznia 1931.

Słońce: wschód 7.39; — zachód 16.33; — długość dnia 8 godz. 54 min.; Księżyc: wschód 11.47; — zachód 5.09; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska — 1 st. C. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 748 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 1 st. C., najniższa — 1 st. C. Ilość opadu 3 mm.

Przepowiednia pogody na sobotę: Zmienne zachmurzenie przy znacznym spadku temperatury.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj + 2,43 mtr.

Kal. rzk.: Martyna P.; jutro Piotr W. Kal. słow.: Dobrogiew; jutro Spitogiew.

Biblioteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19. w soboty od 12 do 15 Kaucja zł 3.00. Abonament zł 1,80 Wpis 50 groszy

Czytelnia dla kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz 11—13 i od 16—19 zaopatrzona we wszelkie nowości Kaucja 3 zł od książki, wpis. 50 gr., abonament mies 2 zł.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha nar. Niegolewskich.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61 W innych dzielnicach pełnią służbę apteki tamtejsze.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżurne we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * Ślub. W dniu 22 bm. pobłogosławiony został w kościele św. Marcina związek małżeński p. Adeli Domagalskiej, córki znanego przemysłowca p. Marjana Domagalskiego i żony jego Leokadi z Lo diów, z p. adwokatem, notariuszem Wiktoorem Roszczyńskim z Gdyni. Błogosławieństwa kościelne udzielił nowożeńcom brat pana młodego ks. dziekan Roszczyński z Wejherowa w asyście kilku księży. Do podniesienia uroczystości przyczynił się p. profesor Nowowiejski piękną grą na organach, a chór „Echo” i p. mecenasowa Kwiczalowa wykonali piękne pienia. Młodej parze „Szczęść Boże!”

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Związek Zawodowy Kamieniarzy-Rzeźbiarzy Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę 1 lutego o godz. 11 w lokalu p. Bigosa przy ul. Zwierzynieckiej.

— * Zebranie dyskusyjne. Niedawno wznowione po kilkuletniej przerwie Tow. Przyjaciół Muzyki urzędują dnia 1 lutego o godz. 12 w południe w sali kina Styłowego zebranie dyskusyjne w sprawie projektu magistratu, aby od 1 września r. b. Teatr Wielki oddał w dzierżawę a nie prowadzić go w zarządzie miasta. Zarząd Towarzystwa jest temu projektowi przeciwny i wniosł do władz miejskich stosowne pismo

— * Koło Ulepszenia Metod Pracy Domowej. Dnia 2 lutego o godz. 17 odbędzie się plenarne zebranie w sali zebrań gazowni przy ul. Grobla 15, mające na celu towarzyskie zbliżenie. Zarząd zaprasza Panie, interesujące się zadaniami tej organizacji.

WYKŁADY

— * Z cyklu wykładów uniwersyteckich Akad. Komitetu Trzeźwości Młodzieży Katolickiej. Dziś, dnia 30 bm. o godz. 20,15 wygłosi p. prof. dr. E. Piasecki w sali 22 Coll. Minus referat na tem: „Wpływ t. zw. umiarkowanego picia na sprawność fizyczną i umysłową”. Tegoż dnia o godz. 20,45 wygłosi p. prof. dr. J. Dobrowolski referat: „Rola studentów w ruchu przeciwalkoholowym”. Wstęp wolny.

ŻYCIE SOKOLE

— * Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Śródmieście — gniazdo XII. Zapowiedziane na dziś roczne walne zebranie nie odbędzie się.

— * „Sokół”, Gniazdo żeńskie XVI. Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się w wtorek, dnia 3 lutego o godz. 19,30 w salce domu P. K. E.

— * „Sokół” Poznań IV, św. Łazarz. Zabawa odbędzie się 31 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dusika, Marsz. Focha 62. Zebranie plenarne odbędzie się 4 lutego o godz. 20 na sali Zjednoczonych Kolejarzy Polskich, Spokojna 24.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska”. Punktualne zamieszczenie ich poręczyc możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * W związku z zakupem koni remontowych w roku bieżącym uprasza się pp. hodowców, życzących sobie zakupu koni na miejscu, o przesłanie podań do dnia 15 lutego rb. pod adresem: „Komisja Remontowa Nr. 2 Poznań - Cytadela”. — Hodowcy życzący sobie przyjazdu Komisji na miejsce muszą przedstawić komisji conajmniej 20 koni remontowych, jak również wyrazić zgodę na doprowadzenie do siebie koni okolicznych i matorolnych. P.P. Hodowcy, którzy już przesłali swoje zgłoszenia do Komisji po raz drugi tychże składać nie potrzebują. Równocześnie uprasza się o podanie stacji załadowania.

— * Tow. Ornitologiczne dla hodowli drobiu w Poznaniu urzędują wielki doroczny pokaz drobiu, połączony z nagrodami i sprzedażą. Można wystawiać ptactwo wodne, indyki, kury, gołębie rasowe i pocztowe, kanarki, króliki, zwierzęta futerkowe dzikie oraz artykuły potrzebne dla hodowli drobiu. Pokaz drobiu odbędzie się w dniach od 21 do 23 lutego r. b., deklaracje i zgłoszenia przyjmuje komitet do dnia 5 lutego rb. Zgłoszenia przyjmują członkowie: p. Sterczała, Poznań, ulica Mickiewicza 33 oraz p. Tłgner Roman, Poznań, ulica Wały Król. Jadwigi nr. 11.

Przy otyłości pobudza naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” przemianę materii w organizmie i wpływa na wysumienie kształtów. Zadać w aptekach i drog. nw 7348

— Milicja Niepokalanej przy kościele OO. Franciszkanów urzędują dnia 4 lutego o godz. 19 w sali Domu Król. Jadwigi wieczornicę. Dochód przeznaczają się na potrzeby kościoła franciszkańskiego. Zespół młodzieży żeńskiej milicji odegra piękną czteroktawową sztukę Heleny Gniatczyńskiej p t „W rozterce życia”. Podczas przerwy loteria 'antowa.

— * „Raj dla dzieci”. Bajeczna zabawa dla naszych miłusińskich, z inicjatywy Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo (Fara), odбудzie się dnia 2 lutego od godz. 15 do godz. 19 i pół w sali Król. Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1. Program zabawy ofituje w rozmaite niespodzianki i zapowiada istny raj karnawałowy dla naszych najmłodszych obywateli. Również niecodzienną atrakcją stanowić będzie bufet obficie zaopatrzony w słodczy i smakołyki. Czysty zysk z zabawy przeznaczają się na „święcone” dla najbardziej potrzebujących.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Z targu. Dnia 29 b. m. na placu Sapięzińskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,00 zł; masła mleczarskiego 5,20—5,40 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 2,30—2,50 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60 do 1,80 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wolowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3,00 do 5,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczką 2,50 do 5,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 2,40 zł; para gołębi 1,30—1,50 zł; sarnina 3,00—5,00 zł za 1 kilogram; bażant 4,50—5,50 złotych; królik 3,00—4,00 złote; indyk 7,00 do 10,00 złotych; za ryby: 1 kg. karpia 4,40—4,80 zł; szczupaka 3,60—4,00 zł; lina 4,00—4,40 zł; okonia 2,80—3,20 zł; karasia 2,80—4,00 zł; 1 kg białych ryb 1,00—1,50 zł; 1 kg. węgorza 5,20 zł; sandacza (mrożonego) 6,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł. Za ryby śniegie płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzynę: główka kapusty białej i włoskiej 15—30 gr. modrej 40 gr; 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 50 kg 2,00 do 2,50 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 gr, szpinaku 30—50 gr; za kg; jarmużu 30—40 gr; pietruszki 50 do 60 gr; 1 kalafior 0,40—1,60 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; główka zielonej salaty 20—30 gr. Za cwoce: 1 kg. jabłek 1—3 zł; gruszek 1,20—1,60 zł; borówek 2,80 zł; winogron — zł; 1 kg orzechów włoskich 4,00 zł; laskowych 4,20—4,60 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,90—1,00 zł. — Ceny bez zmian. Ruch na targu duży. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Wypadek na ulicy. Zamieszkała przy ul. Lanowej 41 p. Maria Haremska poślizgnęła się na ulicy i upadła tak niefortunnie, że złamała przedramię ręki. Ofiarą śliskiego chodnika, zaopiekowało się pogotowie ratunkowe. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * Kradzieże i włamania. Z biura Fabryki Wyrobów Ceramicznych, pl. Wolności 9, skradziono maszynę do pisania marki „Remington” nr. 50600, 2 nakrycia na stół i dwa swetry, razem wartości 1000 zł. — P. Ruciński Leon, doniósł, że w nocy na 29 bm. nieznanymi osobnikami wybił szybę okna wystawowego na ul. św. Marcina 63 i skradł 2 kupony materiału, wartości 350 zł. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * Nagła śmierć. Na drodze między Kierzkowem a Wójcinem (pow. strzeziński) znaleziono nieprzytomnego osobnika, który wkrótce zmarł. Miał on przy sobie książeczkę wojskową na nazwisko 57-letniego Józ. Kosińskiego szewca z zawodu rodem z Prośniei (pow. strzeziński). — Zmarł prawdopodobnie z wyczerpania Kosiński nie miał stałego mieszkania. (k)

— * Samobójstwo. W Jasnopolu (powiat krotoszyński) zamieszkała Wiktoria Lisowa doniosła policji, że maż jej 28-letni Antoni popełnił samobójstwo przez powieszenie się w stodole w czasie gdy była ona na rozprawie sądowej w Krotoszyźnie. W związku z tem doniesieniem przeprowadzono sekcję zwłok i okazało się, że Lis popełnił samobójstwo. (k)

— * Ujęcie niebezpiecznych rabusiów. Przed kilku dniami, jak donosiliśmy, dokonano dwóch rabusiów zuchwałego napadu na kupca Juljusza Jeschkego w Grudziądzu. Po zamknięciu składu weszli do jego mieszkania i zażądali wydania pieniędzy. Jeden z bandytów uderzył następnie J. w głowę, który wskutek otrzymanego ciosu upadł nieprzytomny. Bandyci zrabowali J. około 5000 zł w walucie polskiej i obcej. Zuchwałych bandytów, którymi są Br. Pokorowski i Br. Wiliński, obaj lat 25, ujęła policja w Grudziądzu, przekazując ich władzom sądowym. (ski)

— * Pożary na Pomorzu. W Skapem pod Chelmą spłonął młyn właściciela

Za napad rabunkowy

5 lat ciężkiego więzienia

Przedmiotem rozważań sądowych była sprawa Wacława Wojciechowskiego oraz jego towarzysza Alojzego Górnego. Odpowiadali oni za dokonany nocą 10 września ub. roku napad rabunkowy.

W świetle zebranych faktów sprawa przedstawia się następująco:

Antoni Zieliński wchodził do bramy domu przy ul. Kwiatowej 12, raptem rzuciło się na niego dwóch osobników z nożami. Zieliński otrzymał szereg pchnięć w brzuch, w piersi oraz w głowę. Były to, jak później stwierdzono rany ciężkie i niebezpieczne. Bandyci pobili Z. do utraty przytomności, poczem skradli mu trzewiki, srebrny zegarek z łańcuszkiem, papierosnicę i portfel z gotówką. Wszystkie te przedmioty spieniężyli na dworcu.

Policja wdrożyła śledztwo i udało się jej wykryć, że bandyci nazywają się: Wacław Wojciechowski oraz Alojzy Górny. Obu zaarrestowano i zasiedli oni na ławie oskarżonych. Rozprawie przewodniczył sędzia dr. Japa, a oskarżał prokurator Galiński. Bandyci naturalnie zaprzeczali wszystkemu. Wojciechowski opowiadał, że był razem z Górnym w tymże czasie w lokalu „Złota Kula” przy ul. Półwiejskiej i tam raczyli się wódką. Później, gdy im się nieco rozwiązały języki pod wpływem alkoholu, powstała awantura, którą miał rzekomo wywołać Zieliński.

Prokurator wniosł o ukaranie każdego 8-letniem ciężkim więzieniem. Szczególnie wystąpił przeciwko Górnemu, który niejednokrotnie dał się we znaki mieszkańcom Rybaków i okolicy. Był on poniekąd postrachem tej dzielnicy. Obrońca prosił o zastosowanie w wyroku paragr. 223-a k. k., a mianowicie ustępu mówiącego o zadaniu urazu cielesnego. Po naradzie trybunał ogłosił wyrok, mocą którego Wojciechowskiego zasądzono na 3 lata więzienia, a Górnego na 5 lat ciężkiego więzienia. Nie wzięto pod uwagę żadnych okoliczności łagodzących. Jed-

Klingbeila. Z dymem poszło przeszło 200 ctr. zboża, złożonych na przemiał. Straty są poważne. W Drzycimiu pod Świeciem wybuchł pożar w zabudowaniu gospodarza Ratkowskiego. Ofiarą płomieni padła stodoła i chlew. Przyczyną pożaru do tychczas nie ustalono. W Tylicach pod Lubawą zamienił pożar w perzynę całe zabudowanie rolnika Nadolskiego. Spłonął dom mieszkalny wraz z urządzeniem, stodoła i dwie stajnie. W ogniu zginęły trzy konie, kilka sztuk bydła, pięć świń i wszystkie drób. Budynki były pod słomą, wskutek czego akcja ratownicza pozostała bez skutku. Straty wynoszą około 40 tysięcy zł. (x)

JARMARKI

— * Jaraczew. Dnia 3 lutego rb. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła z powodu zarazy przyszczyty wzbrowniony.

Z WIELKOPOLSKI

— * Szubin. (Pożar). Groźny pęcar szalał w tych dniach w Młodocinie w powiecie szubińskim. Pastwą rozszalałego żywiołu padły zabudowania gospodarskie trzech rolników. Z niewiadzonej naraź przyczyny zapaliło się u Ludwika Katarfjasza, z którego zabudowań pożar prze-rzucił się na budynki gospodarstwa Jana Szulińskiego, niszcząc następnie jeszcze zabudowania gospodarskie rolnika Franciszka Drzewiczaka. U Katarfjasza spaliły się dwa chlewy, 3 szopy, oraz martwy i żywy inwentarz. W zabudowaniach Szulińskiego poszły z dymem stodoła, chlew, zboże i martwy inwentarz, a u Drzewiczaka, spłonęły stodoła, chlew i szopa, wraz z martwym inwentarzem i zbożem. Katarfjasza ocenia się szkody na około 40 tys. zł, u Szulińskiego na 23 tys. zł, a u Drzewiczaka na sumę przeszło 20 tys. zł. Straty pokrywają ubezpieczenia w K. U. O. i Tow. „Piast”. (k)

— * Kępno. (Kradzież węgla). Podczas kradzieży węgla w Kępnie na głównym dworcu, postrzelony został z rewolweru w lewą rękę i nogę, robotnik Jan Mikuś z Kępna. Przez kilka dni tał on wypadek, w końcu jednak doniósł o zajściu policji. Mikuś jest przekonany, że postrzelił go stróż pilnujący na dworcu wagonów z węglami. (k)

— * Szamotuły. (Osobiste). Starosta tut. powiatu mianowano p. Karpińskiego, referendarza starostwa grodzkiego w Bydgoszczy.

— (Wybór burmistrza). Na stanowisko burmistrza naszego miasta — osieroczone wskutek tragicznej śmierci śp. Konstantego Scholla — wybrała rada miejska na posiedzeniu w dniu 26 bm. p. Skrzypczaka, burmistrza miasta Międzyzychodu. (op)

— * Gasawa. (Walne zebranie „Sokoła”). Dnia 25 bm. odbyło się roczne walne zebranie Tow. Gimn. „Sokół”. Po przeczytaniu protokołu przystąpiono do wyboru zarządu w skład którego weszli pp.: przewodniczący — Tyblewski, sekretarz — Uszanowski, skarbnik — Dreżewski, komendant — Bogacki, ławnicy Katarfjasz i Najrał. Udział członków w zebraniu był bardzo liczny. — Po wyczerpaniu porządku obrad zebranie zamknięto. (je)

— * Odolanów. (Kurs ogrodnictwa). Wlkp. Izba Rolnicza donosi, że w dniu 4 i 5 lutego rb. odbędzie się kurs ogrodnictwa w Odolanowie w sali p. Blocha przy ul. Krotoszyńskiej (tuż przy Rynku). Wykłady w pierwszym dniu kursu rozpoczyna się o godz. 10. Program kursu przewiduje wykłady z przedmiotami z dziedziny sadownictwa, warzywnictwa i przetwórczości. Udział w kursie jest bezpłatny.

Z POMORZA

— * Tczew. (Uгода z firmą „Arkona”). Tutejsza fabryka wyrobów metalowych „Arkona” w ubiegłym roku popadła w trudności płatnicze. Przed kilku dniami odbyło się w sądzie powiatowym w Tczewie ostateczne zebranie wierzycieli, na którym przeszło połowę wierzycieli reprezentującą około 80 procent ogólnej sumy wierzycieli. Sąd ogłosił uchwałę zatwierdzającą układ. Jak słyszano otwarcie fabryki ma nastąpić w krótkim czasie. (dt)

Echa tragicznego zgonu

Sprostowanie

W związku z umieszczonym w nr. z dnia 16 bm. artykule pod nagłówkiem: „Strasna zemsta — Afera trucicielska w Krzywiniu” otrzymujemy na zasadzie § 11 ustawy prasowej sprostowanie następujące: a) nieprawdą jest, że p. Kazimiera Nowaczykowa popełniła przestępstwo w ten sposób, że rzekomo miała otruć Ignacego Borusiaka; b) nieprawdą jest, jakoby p. Kazimiera Nowaczykowa była za to przyaresztowana i odstawiona do więzienia w Kościanie; c) nieprawdą jest, że p. Kazimiera Nowaczykowa sporządzała dla zmarłego Ignacego Borusiaka kolację.

Prawdą natomiast jest, że słuchano ją w tej sprawie jako podejrzaną w sądzie grodzkim w Kościanie i po przesłuchaniu nie zarządzono przeciwko niej żadnych środków prawnych, a więc nie ograniczono jej też co do wolności.

Do obywateli m. Poznania!

W wirze kryzysu gospodarczego znalazł się także Poznań. Ciągłe redukcje na rynku pracy spowodowały groźny stan bezrobocia nie tylko u ludzi fizycznie, ale również umysłowo pracujących. Końca redukcji nie widać. Groźny głód i czarnej rozpacz u tysięcy nieszczęśliwych powiększa brak odpowiednich mieszkań, groźba eksmisji i tem samym utrata dachu nad głową. Wprawdzie produkty codziennej potrzeby tanieją, lecz zaco kupić i najtańsze artykuły spożywcze, jeżeli z nikąd niema grosza. Niemal piąta część ludności w Poznaniu cierpi głód i chłód. Opieka Społeczna miasta Poznania i poznański okręg „Caritasu” w miarę środków pomagają biednym i bezrobotnym, lecz niestety fundusze są bardzo nikłe wobec tego zalewu biedy i nędzy.

Miejmy więc Boga w sercu i dajmy każdy, kto szczęście ma zarabiać, choćby tylko setną część naszych dochodów miesięcznych na cele biedujących. Pieniądz w ten sposób zebrany będzie wystarczający, aby otrzeć łzy, nakarmić głodujących i społeczeństwu zabezpieczyć ład i spokój.

Największe i niepowetowane szkody wyrządza głód i niedostatek wśród dzieci. Wąty ich organizm nie może oprzeć się niszczycielskiemu zarazkom. Ratowanie wspólnym wysiłkiem i za wszelką cenę tych nieszczęśliwych istot jest najświętszym obowiązkiem obywatelskim.

W jaki sposób mamy czynnie pomóc?

Jest sposób bardzo prosty i przy dobrej woli i obywatelskim zrozumieniu, bez większych nawet ofiar celowy i skuteczny. Około 3.000 głodujących dzieci trzeba dokarmiać, bo inaczej zginą, albo staną się niebezpiecznym elementem w przyszłości. Rodziny, które mają pracę, żyją więcej czy mniej dostatnio, zechcą laskawie przyjąć jedno albo dwa dzieci na obiady. Gdzie się naje czterech tam i dla piątego posiłek się znajdzie. Niechaj każda średnio zamożna rodzina przyjmie choćby jedno dziecko, a zamożniejsza dwa, to już przykazanie „głodnych nakarmić” będzie ziszczone.

O taką akcję dożywiania gorąco dziś apelujemy do naszych obywateli i prosimy o pomoc natychmiastową. Kto ze względów mieszkaniowych, albo jakichkolwiek osobistych powodów nie może dziecka przyjąć w dom, niechaj złoży ofiarę na powyższy cel. Organizacją przydziału dzieci zajmuje się Miejska Opieka Społeczna przez swoje biura i Poznański Okręg „Caritasu” razem z swoimi 12 oddziałami parafialnymi, do nich należy kierować wszelkie zgłoszenia.

Obywatele! Pokażmy zrozumienie i litość dla głodującej rzeszy. Niech w naszym grodzie nie będzie dzieci głodnych. Wszyscy szlachetni obywatele niechaj podadzą swe adresy do wyżej wskazanych biur. Tylko współpraca wszystkich może zaradzić nędzy.

Składki i ofiary nadsyłać prosimy wprost do biura albo na konto P. K. O. nr. 213.005.

Nowicki

Radca Miejskiej Opieki Społecznej
X. E. Wołkowski
Dyrektor pozn. okręgu „Caritasu”.

Z życia Towarzystw

Z Pozn. Tow. Ogrodniczego. W początkach stycznia odbyło się w sali p. Jarockiego walne zebranie Poznańskiego Tow. Ogrodniczego. Obrady zagal wiceprezes p. Michał Degórski witając zebranych przemówieniem poczem złożył krótkie życzenia wszelkiej pomyślności przy nowym roku. Po załatwieniu spraw bieżących przystąpiono do sprawozdań z działalności zarządu za rok 1930. Sekretarz p. Smarzak przedstawił działalność Tow. w obszernym sprawozdaniu. Skarbnik p. Florjan Baranowski referował stan kasy. W dyskusji nad sprawozdaniami zabierali głos pp.: M. Marciniak, Kossatz i Galle. Sprawozdanie biblioteczne wygłosił p. K. Stachowiak. Komisja rewizyjna, potwierdzając wywody p. skarbnika, postawiła wniosek o udzielenie pokwitowania.

W dalszym ciągu obrad przystąpiono do mianowania członków honorowych Towarzystwa. P. wiceprezes Degórski zakomunikował, iż zarząd postanowił zaproponować walnemu zebraniu zamianowania na członka honorowego Towarzystwa śp. Józefa Jarockiego. Zebrani uczcili pamięć zmarłego przez powstanie z miejsc. P. Telefona Otmianowskiego mianowano członkiem honorowym Towarzystwa z powodu jego osiemdziesięciolecia urodzin i wieloletniej i owocnej pracy na polu nasennictwa. Przedstawiciel Kredytowej Spółdzielni Ogrodniczej zawiadomił Towarzystwo, że Spółdzielnia zawarła umowę z

władzami wojskowymi na nawóz stajenny i prosił o wczesne zgłoszenie się w celu odpowiedniego zorganizowania odbioru.

P. Jan Kosmol st. referent Wlkp. Izby Rolniczej zreferował sprawę urządzenia pokazów wiosennych. Pokazy te miałyby mieć zadanie pobudzić społeczeństwo do zainteresowania się florą wiosenną i zaznajomienia się z doborem roślin, nadających się do obsadzania balkonów.

Po wyczerpaniu porządku obrad zarząd złożył urzędy poczem przystąpiono do wyboru nowych władz.

Na przewodniczącego zebrania propozycja st. ref. p. J. Kosmola, na sekretarza p. Mieczysława Marciniaka i radnych pp. radcę Netzla, Bolesława Andersa, Brucha i Kazimierza Witkowskiego.

Na prezesa wybrano większością głosów p. Stanisława Majewicza, wiceprez. został p. Michał Degórski, sekretarzem p. Józef Kossatz, zast. sekr. p. Franciszek Smarzak, skarbnikiem p. Florjan Baranowski, bibliotekarzem p. Kazimierz Stachowiak, ławnikami pp. Franciszek Bruch, st. ref. Jan Kosmol, Maksymilian Lasik, Maciej Baranowski, Kazimierz Witkowski, Stefan Piertruszyński, Michał Baliński, Bolesław Anders, Kazimierz Haraszkiwicz i Leon Wiliński. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Teodora Jankowskiego, Franciszka Cellnera i Kazimierza Haraszkiwicza. Zkolei przystąpiono do wyboru delegatów na walne zebranie Wielkopolskiego Związku Towarzystw Ogrodniczych odbyć się mające w dniu 25 bm. na sali p. Jarockiego. Wybrano na delegatów pp. Leona Wilińskiego, Smarzaka, Błaszczaka, Cellnera, Jan kowskiego, Owczarskiego, Drzewieckiego, Wygachiewicza, Ciupalskiego, Katarfjasza, Haraszkiwicza i Lasika. Na wakujące stanowisko kandydata wiceprezesa Wielk. Zw. Tow. Ogrodn. wybrano p. Kazimierza Haraszkiwicza. (tr)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Antoni Szypulski, bez zawodu, 20 l. Józef Koralewski, inwalida wojenny, 25 l. Władysława Bakserowicz, z d. Szulda, 32 l. Wawrzyn Winięcki, bednarz, 78 l. Bartłomiej Pracharczyk, robotnik, 41 l. Jadwiga Jarmarczykówna, 4 m. Marja Nowak, 3 m. Katarzyna Flaum z d. Walichnowska, 56 l. Franciszka Jankowiak, służącą, 38 l. Witold Poleski, ucz. gimn., 16 l. Józef Kryg, robotnik, 63 l. Stefan Wośkowiak, 5 m. Joanna Kłona, z domu Dziamska, 27 l. Michał Pawlicki szlifierz, 34 l. Zdzisław Roszyk 1 rok Ignacy Kaczmarek, szereg 7 batl. Telegr., 22 l. Józef Pawlicki, robotnik, 70 l. Paulina Mańczakowa, z d. Ziolkowska, wdowa, 81 l. Marja Dziurkiewiczowa, z d. Raduszewska, wdowa, 68 l. Marcjanna Sommerowa, z d. Tomczakówna, wdowa, 62 l. Stanisław Roszyk wermistrz fabryczny, 35 l. Bożenna Lewandowska, 1 rok. Józefa Sławińska 8 l. Tomasz Makowiecki, robotnik, 54 l.

SPORT

Gry sportowe

„Polonia” — „AZS” poniedziałkowy mecz w piłkę koszykową będzie bodaj że najciekawszy ze wszystkich zawodów jakie Poznań kiedykolwiek mógł oglądać. „Polonia” będzie dążyła do zwycięstwa, a „AZS” — znów do obrony zaszczytnego tytułu, mistrza Polski, zatem walka będzie emocjonująca. Atrakcyjne to spotkanie odbędzie się w hali ośrodka o godz. 16.

Piłka nożna

Stadion miejski będzie widownią turnieju błyskawicznego, którego zwycięzca zdobędzie piękny puchar, ufundowany przez firmę St. Frankowski przy ul. Fr. Ratajczaka. Losowanie ustaliło następujące zestawienie i kolejność spotkań: 1. „HCP” — „Legja”; 2. „Warta” — „Sparta”; 3. „HCP” — „Warta”; 4. „Legja” — „Sparta”; 5. „Legja” — „Warta” i 6. „Sparta” — „HCP”, przyczem punktację zastosowano podobną, jak w mistrzostwach ligi, a na wypadek równości punktów, rozstrzyga lepszy stosunek bramek. Każdy klub zgłasza do turnieju 15 graczy, których może dowolnie wstawić do każdego spotkania; podczas gry jednak zmienić można jedynie bramkarza. Należy oczekiwać, że turniej błyskawiczny zgromadzi na stadionie liczną rzeszę publiczności, pragnącą przyrzedzić się tej nowości w Polsce. Początek o godz. 13.30.

Wioślarstwo

Obchód jubileuszowy K. W. 04. Gościom i sympatykom K. W. 04 przypominamy, że wstęp na akademię, mającą się odbyć w dniu 1 lutego o godz. 11 w teatrze świetlnym „Słońce” jest wolny, jednak tylko za zaproszeniem. Akademię poprzedza msza św. w kościele farnym o godz. 9-tej. Wieczorem w salach Belwederu o godz. 18 bankiet oraz o godz. 21 tradycyjny bal.

Pozn. Tow. Wioślarzy Tryton. Towarzystwo nasze bierze gremjalnie udział w jubileuszu K. W. 04. Zbiórka w niedzielę o godz. 8.45 przed województwem. O godz. 9 msza św. w kościele farnym, poczem wymarsz pochodem do teatru świetlnego „Słońce” na akademię. Strój galowy. Prosimy o bezwzględne przybycie wszystkich członków. Zarząd.

Zbiórka Poznańskiego Klubu Wioślarzy, w mundurach, na obchód jubileuszowy Klubu Wioślarzkiego z r. 1904, odbę-

dzie się, dnia 1 lutego br. o godz. 8.45, przed kościołem farnym, celem wzięcia udziału w pochodzie, oraz akademji.

Życie organizacyjne

Kl. Sp. „Grom” Poznań. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 1 lutego w sali p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13 o godz. 10.30. Uprasza się członków o konieczne przybycie.

Klub Hokejowy „Czarni” podaje do wiadomości swoim członkom że suche treningi i gimnastyka, odbędzie się co piątek od godziny 19 do 21 na sali gimnastycznej I. Szkoły Wydziałowej im. Działuńskich. Tam przyjmuje się również zapisy nowych członków.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— S. M. P. Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się w środę 4 lutego o godz. 20 w ognisku. W dniu 31 bm. rozpoczyna się turniej w szachy i warcaby o mistrzostwo Stow na rok 1931.

— Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny. Zebranie odbędzie się w niedzielę 1 lutego o godz. 16 u p. Jarockiej, Masztalarska 8a.

— Tow. Przem. „Sobieski”. Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 1 lutego o godz. 14 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad sprawozdanie członków zarządu, wybór nowego zarządu oraz uchwalenie ważnych wniosków W „Kasie lokalnej” płatny jest wypadek 127.

— Tow. Abstynencje pod wezwaniem św. Kazimierza. Zebranie odbędzie się w poniedziałek 2 lutego o godz. 19.30 na salł Księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. Wykład wygłosi p. Malecki p. t. „Moje wrażenia z Kongresu przeciwalkoholowego w Wilnie”.

— Bractwo Wstrzemięźliwości Poznań-Tum. W poniedziałek 2 lutego odprawiona będzie w intencji Bractwa w kościele św. Małgorzaty na Śródcie o godz. 9 rano msza św. z wspólną Komunią św. wszystkich członków. Po mszy św. odnowienie przysiężeń. Po południu o godzinie 17 w sali Domu Katolickiego na Śródcie roczne zebranie. Na porządku obrad sprawozdania i wybór zarządu.

— Tow. Przem. „Kościszko” Górczyn-Łazarz. Roczne walne zebranie odbędzie się we wtorek 3 lutego o godz. 19.30 w lokalu zebrani p. Spychały. Wszelkie wnioski mające przyjść pod obrady winny wpłynąć conajmniej 3 dni przed terminem na ręce zarządu.

— Związek Niższych Funkcj. Państw. i Sam. Koło Poznań. Zebranie członków dnia 4 lutego o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Św. Józefa Jezusowego: Tow. Przemysłowców Sobieski 25 zł, Józef Nowakowski por. emeryt., Dolsk, pow. Śrem 20 zł, N. N. z podziękowaniem za otrzymane dobrodziejstwo z prośbą o dalszą opiekę, 2 zł, Urbankowa Włocławek 3 zł, Janowski 5 zł, Centrala Zarówek K. Donat, Fr. Ratajczaka 26 zamiast wieńca na trumnę śp. Witolda Poleskiego 10 zł, Towarzystwo Kolejarzy w Łęczy 30,10, razem z poprzednio pokwitowaniami 2.516,25 złotych.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. Odpowiedź Treviranusowi: Tow. Przemysłowców Sobieski 75 zł, Klasa I. Gimnazjum św. Jana Kantego 7,20 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 2.155,53 zł.

Teatr Wielki

DZIS — „Miljony Arlekina” i „Rapsodia Liszta”.
Sobota, 31. 1. „Piękna Helena” (Jubileusz Bratkiewiczza).
Niedziela, 1. 2. po południu „Miljony Arlekina” i „Rapsodia Liszta”.
Niedziela, 1. 2. wiecz. „Casanova”.
Poniedziałek, 2. 2. po południu „Fiolet z Montmartre’u”.
Poniedziałek, 2. 2. wieczorem „Holender tulacz”.
Przedprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par”. ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIS — Przedstawienie szkolne — „Otello” — Ceny niższe.
Sobota, 31. 1. „Pani Ministrowa”.
Niedziela, 1. 2. godz. 15 „Koralja i S-ka”.
Ceny niższe.
Niedziela, 1. 2. wieczorem „Pani Ministrowa”.
Poniedziałek, 2. 2. godz. 15 „Wicek i Wacek” Ceny niższe.
Poniedziałek, 2. 2. „Pani Ministrowa”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIS — „Nie rzucaj mnie, madame”.
Sobota, 31. 1. „Nie rzucaj mnie, madame”.
Niedziela, 1. 2. pcpoł godz. 3.30 „Zaczarowana lilijka” bajka dla dzieci”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej od nabycia w składzie cyzar p. Zygariowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Rewja

DZIS — „Bigos na Maderze”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

K. Tyszkowski: Gustaw Adolf wobec Polski i Moskwy. Świeżo ukazała się w osobnej odbitce z „Rocznika Zakł. im. Ossolińskich” rozprawa pod powyższym tytułem znanego historyka lwowskiego, obejmująca lata 1611—1616. Autor, wytrawny znawca epoki sporów dynastycznych w rodzinie Wazów, w które przez obiór na króla Zygmunta III-go wciągnięta została Polska, dał nam szczegółowy obraz stosunków panujących w północnej i wschodniej Europie w chwili wstąpienia na tron Gustawa Adolfa, gdy Szwecja trzymała w swym ręku zdobyty na Moskwie Nowogród, a Polska Smoleńsk. W dalszym wywodzie przedstawił, jak młody genjalny władca szwedzki potrafił dzięki zręczności politycznej wyjść z konfliktów piętrzących się dokoła niego w pierwszych latach panowania. (f. p.)

Z Polskiego Tow. Filologicznego. Koło Wileńskie odbyło posiedzenie z odczytem prof. dr. R. Goskowskiego pt.: „Zabytki greckie w świetle najnowszych badań” (nw)

TEATR

Co grają w Krakowie? Piszą nam z Krakowa: Teatr miejski wystawił znany „Boadway” z udziałem p. Woskowskiego z teatrów łódzkich, który grał jedną z głównych ról. (tk)

NOWA SZTUKA MIŁASZEWSKIEGO.

Z Warszawy donoszą nam:

Teatr Narodowy wystawił nowe dzieło Stanisława Miłaszewskiego: „Piękne Polki”. Jest to, jak już donosiłem, sztuka historyczna, rozgrywająca się w roku 1806. Osnowę jej stanowią losy eks-legjonisty napoleońskiego, który przeszedłszy do stanu cywilnego, mieszka w swym dworze rodzinnym, ale jest ofiarą ciężkich przeżyć rodzinnych. Przekonał się mianowicie, że musi rozstać się z żoną, gdyż Helena przestała mu być wierna. Wszczął nawet proces rozwodowy i czeka jego przebiegu.

We dworze zjawia się niespodziewanie Helena, a Zachwieja dowiaduje się, że jej kochanek zginął na wojnie. Zdałoby się, że pogodzenie się małżonków jest niedalekie, gdyż Zachwieja kocha Helenę dalej i byłby gotów jej przebaczyć. Tymczasem wiadomość okazuje się fałszywą, gdyż ów człowiek zjawia się na scenie, jako emisariusz wojsk francuskich. W dalszym ciągu jednak dochodzi przecież do zgody małżonków, a to w chwili, gdy tamten trzeci otrzymał — tym razem już naprawdę — śmiertelną ranę. Autor zachował samo rozwiązanie w pewnym półcieniu, w każdym razie kurtyna zapada nad przebaczeniem Zachwieja, które stanowi szlachetny psychologiczny motyw sztuki.

Obraz epoki piękny i romantyczny, ubrał Miłaszewski we właściwą sobie szlachetną i pełną wdzięku poetyckość. Mieniący się tysiącem barw wiersz posiada mnóstwo melodii i nadaje sztuce pieczęć wysoce artystyczną. Ale i budowa jest interesująca, tak, że uwaga widza przez cały czas nie słabnie. W wykonaniu uczestniczyli: pp. Węgrzyn, Słiwicki, Socha, Zahorska, Rotter-Jarnińska i inni, dając na tle dekoracji Drabika barwny obraz epoki. Oklaskiwano ich też z zapałem, wywołując autora po drugim i trzecim akcie. (tw)

LITERATURA

„Błękitni rycerze”. Pod pseudonimem Jima Pokera, autora wielu dobrych opowiadań sensacyjnych, ukrywa się, jak wiadomo, jeden z oficerów-hallerczyków, obdarzony sympatycznym talentem pisarskim. Literatura o naszych najnowszych walkach cierpi mocno na patetykę. W szczególności t. z. literatura legionowa była nastrojona barokowo i górną, z małym wyjątkiem „Kaprała Szczapy”. Dobrze przerywają tę trochę męczącą tradycję „Błękitni rycerze”, opowiadania o tem, jak się armia polska we Francji tworzyła, przygotowywała do walk, i w końcu walczyła — opowiadania rześkie, słoneczne, w których strzelają nie tylko armaty, lecz i korki butelek, a pocałunki żołnierskie idą serjami tak jak wystrzały karabinów maszynowych. Wojna nie jest w tem świetle krwawą wiedzą Remarque'a: jutrenka wchodzącej Polski nadaje jej w oczach hallerczyków wesołą i łagodniejszą cerę. Tak sobie wyobrażaliśmy w kraju „błękitnych rycerzy”: pełnymi fantazji, radośnie niosącymi życie za ojczyznę. Książka (wydana przez „Rój”) obfituje w ciekawe epizody. Jednym z nich jest opis, jak odwiecznym oddziały polskie wybitnym gościom polskim urządzono przy śniadaniu znieścacka muzykę biesiadną z granatów ręcznych, aby dać im małe wyobrażenie o bitwie — i jak w czasie tej niespodzianki Dmowski spożywał śniadanie, zupełnie się nie interesując wybuchami jakie grzmiały dokoła. Pod tym względem figiel się nie udał. Po chwili Niemcy — zresztą nieproszeni — zaczęli ostrzeliwać pozycję tak, że odłamki pocisków bebnili po dachu, ale i to urozmaicenie odwiedzin przysłał Dmowski obojętnie, nie słuchając nawet raportu, jaki zdawał o tam dyżurny sierżant.

NA WILEŃSKICH DROGACH

Aby uczcić dwudziestopięcioletnie prace znakomitego fotografa wileńskiego Jana Bulhaka, zaczyna ukazywać się w Wilnie, nakładem Ludwika Chomińskiego, wydawnictwo zeszytowe p. t. „Wędrowki fotografa”. Wiadomo, że Bulhak przewędrował całą Polskę, tworząc jedyny w swoim rodzaju zbiór przepięknych obrazów, soczewką malowanych. Obecne wydawnictwo będzie poświęcone Wilnu i Wileńszczyźnie, a prócz znakomitych dzieł fotografii obejmuje także tekst, pióra Bulhaka, w którym zawarte będą jego spostrzeżenia co do charakteru i uczuciowej treści pejzażu. Aby dać próbkę tej wysoce interesującej prozy, przytaczamy z pierwszego zeszytu „Wędrowek” ustęp o drogach na Wileńszczyźnie. Ukochanie przyrody i jej regionalnego charakteru przenika każde słowo tych „komentarzy”, które Polakom z innymi dzielnic przybliżą piękno i wdzięk naszych kresów wschodnich.

Pójdźmy sobie drogą, pierwszą lepszą, choćby przez Kuczkuryszkę i Puszkarnię do Wilejki. Ale nie teraznieszczą szosą, tylko dawną polną drogą, co wiję się, skręca, spada i wznosi w labiryncie wązostych pagórków, w roześmianiu zielonych dolinek, w cieniści leszczynowych gardzieli, przez które przświeca kamienistełożysko szumiącej rzeki. Przecież sama linia graficzna tej drogi jest całym poematem dostrzeżeń i niespodzianek, pełnych głębokiej wymowy! I to tak dalece, że nawet skalczenie drogi przez regularniejszą wstęgę szosy niewiele potrafiło ująć wdzięku krajobrazowi, gdyż nie szosa opanowała przyrodę, tylko przyroda zwyciężyła szosę i włączyła ją do swego estetycznego inwentarza.

Alba też wyjdźmy za miasto z drugiej strony — od Zwierzynca przez Karolinki. W sosnowych wawozach droga, jak huśtawka przerzuca zdumionego wędrowca na różne wysokości, ukazując nagle to pokrętne perspektywy Wilji, to widmowe kontury dalekiego miasta, to znowu ciemnozielone leśne czeluście, jakgdyby przyroda się sprzysięgła, by tu utworzyć doskonały prototyp przyrodzonego lunaparku, o ileż ciekawszego i szlachetniejszego od sztucznych. A potem wiedzie przechodnia kapryśnica-droga, jakby dla chwilowego wypoczynku, wysokiem płaskowzgórzem, gdzie nie może wytrzymać, by nie poigrać meandrami fantastycznie niepotrzebnej kręciżny — a to wszystko po to, by wreszcie runąć z piecą na łeb w zieloną dolinną łączkę i wgnieść oszołomionego w starodrzewne gęstwy Zameczka, wydać go na pastwę kwilących słowików, rechoczących żab i jakiejś cichej modrej wody z utopioną w niej wierzbomęci zębami...

Wyjdźmy jeszcze serpentyną szosy, która się pracowicie wspina ku Ponarskiej kaplicy, a ogarnawszy okiem rozległą okolicę i siniejące w dali miasto, rzucmy się lasem w bok i dotrzyjmy przez Garuny do najwyższego lysego wzgórza, co się rozpiętrza nad spadzistym pobrzeżem Wilji wraz z uczeploną do niego kurczowo wioseczką Nieskuczna i spojrzmy stamtąd na niezmierną panoramę, w której dramatyczna powaga i wielkość walczą o lepsze z wzorzystością mozaiki, w której oko gubi się jak w nieskończoności, a wyniesienie ponad wszystkie poziomy dech w piersi tamuje.

Albo wreszcie porzucmy na dzieślatym kilometrze trakt Niemenczyński i leśną drożyną poszukajmy niedalekich Gielwadzisk, przesłicznego zaścianka, położonego na samym skrajku urwistego brzegu Wilji. Tam od chaty do chaty prowadzą ścieżki z widokami na zielone łąkowe tarasy, splete kłamrą błękitnego rzecznego łuku. Te widoki — to strofy lirycznego poematu, a ścieżki, co je kolejno ukazują, mają przekorny uśmiech fauna, radego z wyczynionej oszalałmającej niespodzianki. Okalając wysokie wybrzeże zawrotnym zygzakami, zdają się one rzucić przednio-wi triumfujące pytanie: „A co? widzisz, jak tu pięknie?”

I tak — kłóredykolwiek byśmy wyszli z Wilna — wszędzie drogi posiadają tę swoistą wymowę malowniczego związania z krajobrazem, w którym są nietyle środkami komunikacji pośpiesznej, ile okazjami do kontemplacji bardzo powolnej, ale jeszcze bardziej bogatej we wrażenia.

Podobne drogom są naturalnie i ścieszki polne lub leśne. Wijąc się zmiłowato, mają też w sobie chytrą przywarę wężowej natury: nigdy nie wiadomo dokąd za chwilę skręca, zapadną się lub wznoszą — nigdy nie pójdą uciec, prosto do celu prowadząca linia kierunkowa. Przebiegają obłudnie, udają tylko czynności komu-

nikacyjne, a w gruncie rzeczy podważają odległości i nastęrczają idącemu wszelkie najlepsze sposobności do spóźnienia i gapienia się po drodze na wszystko, co jest wokół. A to dlatego, że człowiek, co je niegdys wydeptał, miał dużo czasu i nigdzie się nie śpieszył, dlatego że tworzył je przypadkowo i odruchowo, podobnie jak naprzykład każda mowa ludzka tworzy słowa pełne wyrazu i barwy w przeciwstawieniu do sztucznego i spekulatywnego „esperanta”. (Esperanto jest właśnie szosą — oboje są równie brzydko pożyteczni).

Ścież naszych domowych „komunikacji” niech uzupełni miedza, ten cudowny wynalazek polskiej niepraktyczności. Miedza w Polsce zabiera — wiemy o tem z grubych statystycznych tomów — tyle a tyle tysięcy hektarów ornego pola i jeszcze więcej milionów złotych rocznego dochodu, zyskiwanego zagranicą w brzęczącej gotówce. Ale jakież lichwiarsko bogate odszkodowanie znaleźć można na tej miedzy wśród chwiejnych kit brunatnej i srebrnej mietlicy, wśród liljowych kępin pachnących cząbrów, w towarzystwie lekkomyślnie rozśpiewanych koników polnych i świerszczy!...

Droga w Wielkopolsce i na Pomorzu jest oczywiście bez porównania lepsza niż nasza. Jest wszędzie jednokowa, doskonale równa i ubita. Ma tyle a tyle metrów nienagannej jezdni, rzędy białych kamieni po bokach i linie regularnie posadzonych drzew, ustawionych jak żołnierze na musztrze. Posiada łagodne spadki i zakręty, linie kierunkowe przeważnie proste, i daje się przejechać z zegarkiem w ręku — w cztery minuty kilometr kołmi, a w półtorej jej przewagi. Nie tylko sama nie mówi nic, ale milcząc każe okolicznemu krajobrazowi, rozciąga go na dwie odrębne połowy, odrzuca je niejako na stronę po za swe twarde geometryczne granice. Czyny krajobraz nieobecny, spostonowanym, uciekającym szybko i wstydliwie w dal, jak jakież niepotrzebne akcesoria sprawy głównej i jedynej — arterji komunikacyjnej. To też szosy i krajobraz dokoła nich, są tam wszędzie mniej więcej te same, i różnią się głównie — napisami drogowskazów i ilością kilometrów. Przyniosły podróżnikom wielkie udogodnienia — ale kosztem duszy, która z nich uleciała.

A nasze drogi nie gęszą krajobrazu. Przeciwnie, łączą się z nim organicznie, wtapiają się w jego zieloną rozmaitość i, jak sieć żył w ciele ludzkim doprowadza krew do najdalszych kończyn, tak one, te polne i leśne dróżki, wiją się wszędy po ciele ziemi, krzyżują, schodzą i rozchodzą. Wydają się być stworzone nie po to, by skierować dokąd przechodnia prosto i prędko, tylko raczej właśnie w tym wręcz przeciwnym celu, by ten szedł jak najdłużej i doszedł jak najpóźniej z powodu lubyh dystrykcji, jakie mu na każdym kroku nastęrczają. Są one jakgdyby naturalnymi przewodnikami krajoznawczymi, wysłańcami troskliwej matki-ziemi do jej nieuważnych dzieci. A ziemia woła przez nie zcicha na przechodnia: „nie śpiesz, odpocznij, popatrz, pożyj... nie szukaj szczęścia daleko... ono jest tutaj... wszędzie, gdzie rzucisz okiem...”

Taka jest dusza naszej drogi i podobna jej dusza mieszkańca tej ziemi. Rzadko przemierzał on ją jako kupiec, goniący za groszem, a wydeptał ją całą własnymi nogami jako rolnik, odwiecznie zasiedziały. Obocze pola, łąki i gaje były treścią jego codziennych myśli i zabiegów, miejscem jego pracy i wytchnienia, przedmiotem jego przywiązań i oczekiwań, więc nie odskocznij obcego, dalekiego celu widział w drodze do nich, lecz sprawę domową i bliską, organicznie związaną z całym swym rolniczym bytem.

ŁUDZIE I KSIĘGI

JAK NIEMCY PROPAGUJĄ KULTURĘ PIĘKNEJ KSIĄŻKI

W r. 1924 powstało w Niemczech stowarzyszenie pt. „Deutsche Buch-Gemeinschaft” (DBG), które postawiło sobie za zadanie szerzyć kulturę książki wśród najszerszych warstw niemieckiego społeczeństwa powojennego. Założyciele tej użytecznej organizacji mieli na celu: dać czytelnikowi dobrą i wartościową książkę w pięknej, artystycznej oprawie za cenę minimalną. Kładł nacisk tak na treść jak i sztafę, przeciwstawiając się poniekąd twierdzeniom różnych bibliofilów, którzy utrzymują, że każda książka, choćby ubogiej treści zyskuje na wartości, jeżeli posiada piękny układ i oprawę.

Zamierzenia DBG znalazły w Niemczech jak największe zrozumienie. Przez umiętną pracę nad spopularyzowaniem swojej idei kierownicy tej nowej instytucji bibliofilskiej stworzyli organizację, która dziś posiada pierwszorzędne znaczenie kulturalne nie tylko w Niemczech. Istotnie wartościowe wydawnictwa DBG znajdują amatorów także zagranicą. W przeciągu 5 lat DBG zdołała pozyskać 400 000 członków z wszystkich krajów świata i wydać 400 pięknych, w półskórek estetycznie oprawionych książek. Centrala DBG znajduje się w Berlinie; zatrudnia ona 1 200 pracowników różnego rodzaju. Ponadto posiada swe filje zagranicą, we Wiedniu, w Gdańsku, w Czerniowcach oraz w Nowym Jorku.

Członkiem DBG może zostać każdy, kto wpłaci składkę członkowską (członkowie w Polsce płać 9,50 zł kwartalnie). Wzamiar za to uzyskuje się co kwartał jedną książkę (według wyboru) pięknie w półskórek oprawną według projektów pierwszorzędnych artystów niemieckich, dalej otrzymuje się bezpłatnie bogato ilustrowany tygodnik p. t. „Die Lesestunde”, będącym jakby informatorem współczesnego niemieckiego życia literackiego i artystycznego. — dalej uzyskuje się prawo nabywania wydawnictw DBG po cenach niższych.

Znaczenie DBG w Niemczech, jak wynika z różnych publikacji propagandowych, staje się coraz większe. Obecnie nawet postanowiono zużyć akcję DBG jako pierwszorzędny czynnik propagandy niemieckiej zagranicą. Za pomocą DBG zamierza się stworzyć wgl zasilić w książkę niemieckie biblioteki zagraniczne (także w Polsce). W wielkiej odezwie, wydanej przez wyższą organizację przy końcu 1930 r. czytamy: „Niemiecka Buch Gemeinschaft wzywa, z poparciem osobistości kierowniczych niemieckiego życia duchowego, ważnych związków kulturalnych i wielkich poetów niemieckich, do zapobieżenia brakowi dobrych książek w cierpiących niedostatek niemieckich księżnicach ludowych, pogranicznych i zagranicznych”. Na cele tej akcji kroczy DBG i ofiarowuje na ten cel ze swej strony 3 000 dzieł artystycznie wykonanych. Nie wątpliwie działalność i inicjatywa tej ruchliwej i bogatej instytucji odnieść pożądaną skutek.

Dla nas Polaków działalność DBG może być wzorem, jak należy szerzyć kulturę książkową wśród najszerszych warstw społeczeństwa. Z drugiej strony zaś pilnie baczyc musimy, by ten rodzaj propagandy niemieckiej u nas, zwłaszcza na polskich ziemiach zachodnich, nie znalazł podatnego gruntu.

Tadeusz Pietrykowski.

Toruń.

Pisma nadesłane

„Prawo życia”. Nr. 1. Treść: L. M. Freytag: „Prawa przyrodzone narodu, a autokratyzm”. — A. Iwanowski: „Z zagadnień myśli”. — L. M. Freytag: „Konieczność rewizji stosunku nauki do życia i do duchowości człowieka”. — S. Laudyn-Chrzanowska: „Na przełomie”. — L. M. Freytag: „Naturalne sposoby leczenia a znajomość praw przyrodzonych”. — B. Kowalski: „O prawo kultury polskiej”.

„Przegląd Graficzny”. Nr. 3. Treść: „Rotogravura”. — „Organizacja francuskiego przemysłu drukarskiego”. — „Rozwój litografii w Grecji”. — Z Towarzystwa Graficznego w Toruniu — Z chwili bieżącej — Orzeczenie prawne. — „Jubileusz polskich wydawnictw prasowych zagranicą”. — Z zagranicznej literatury — „Ku uwadze kupca papierniczego”. — Reklama — Trudne położenie przemysłu papierniczego w Szwecji. — Notatki.

Echa encykliki

o małżeństwie

Co mówią lekarze o encyklice — Głos nadrabina z Nowego Jorku

„Osserwatore Romano“ zwróciło się do szeregu wybitnych profesorów medycyny o podanie swych wrażeń z powodu ogłoszenia encykliki o małżeństwie. W odpowiedzi na to zapytanie, wśród wielu innych, tak pisze prof. Ernesto Pestalozzi:

„Znajdujemy w niej (w encyklice) podane w imię moralności katolickiej te same zasady, którym kieruje się polityka demograficzna rządu i które na polu naukowym ściśle są bronią przez eugenikę pozytywną. Ołbrzymia większość lekarzy z radością stwierdzi, że wskazówki nauk lekarskich i społecznych zgadzają się w zupełności ze wskazówkami moralności katolickiej“.

Do tego samego zdania przychyliła się również prof. Paulo Gaifami, dyrektor kliniki ginekologicznej przy uniwersytecie w Bari, dodając: „Po takim oświadczeniu zbytecznym jest wyrażenie mego uznania dla wskazówek, omawianych w papieskiej encyklice“.

Prof. Pasqual Sfameni, dyrektor kliniki przy uniwersytecie w Bolonii, oświadcza: „Czy ze stanowiska religijnego, czy ze stanowiska społecznego ograniczanie potomstwa, jakimkolwiek środkami osiąganym, musi być uważane za nielegalne“. Dyrektor szkoły akuszeryjnej w Weronie, prof. Odriceo Viana, odpowiada w ten sposób: „Słowa Najwyższego Pasterza, zawarte w encyklice „Casti Conubii“ odnośnie ograniczenia urodzin posiadają najwyższą wartość moralną i społeczną. Z praktyki można stwierdzić, że żadna propaganda, żadne napomnienia obywatelskie czy polityczne nie mogą wywołać dobrych wyników na tem polu, jeśli brak podstawy religijnej“.

W tych dniach nadrabina „Institutional Synagogue“ w Nowym Jorku, Herbert S. Goldstein, wygłosił przez radio nadany na całe Stany Zjednoczone odczyt, poświęcony ostatniej encyklice.

„Najwyższy był czas — mówi prelegent w swym odczycie — by przewodnik najmocniej w świecie zorganizowanej grupy religijnej przemówił o małżeństwie i rozwodach w formie oficjalnej, wyraźnie podanej i ostatecznej. Nowoczesne pojęcie małżeństwa jest tylko częściowym ujęciem tej sprawy. Mówi się obecnie o „towarzyskich małżeństwach“, jak gdyby kobieta nie miała być niczem więcej, jak tylko „towarzyszem“, a zapomina, iż ma ona być również matką. Nasze młode pokolenie chciałoby w małżeństwie widzieć szereg przywilejów a nie, jak winno być w rzeczywistości, obowiązki“.

Co się tyczy kwestji rozwodów, nadrabina Goldstein jest zdania, że należałoby tu dążyć do przeciwdziałania dekadentnej moralności i chciałoby, by prawo państwowe stworzyło jednostajne w tym względzie przepisy, gdyż prawa oddzielnych stanów w Ameryce częstokroć jedne drugie zbliżają, co stwarza pole do niepożądanych nadużyć również z punktu widzenia religijnego. (PAT).

Wiadomości z zachodu

Belgia buduje, by ratować się przed bezrobociem — 2 miliardy franków w odpowiedzi Treviranusowi

Leodjum, w styczniu.

Polskę gnębi obecnie bezrobocie. Otóż jak już dawniej pisałem, bezrobocie zaczyna się odczuwać także w Belgii. Wynika z tego, że dalecy jeszcze jesteśmy od chwili przełomowej kryzysu. Ale skoro kryzys dopiero lekko — tak ledwo czuje się na Zachodzie, to chyba za jakiś czas będzie gorzej. Chwila przełomowa nastąpi dopiero wtedy, gdy będzie bardzo i to bardzo źle.

Tymczasem każdy kraj ratuje się przed bezrobociem jak może. Polska płaci wsparcie dla bezrobotnych, Belgia buduje. Ratując się przed bezrobociem, obok uchwalonej w ubiegłym roku budowy kanału Leodjum — Antwerpia, co kosztuje przez 10 lat po 300 milionów franków (75 milj złotych), Belgia przedsięwzięła szereg robót o wielkiej doniosłości komunikacyjnej, robót, które mają bezrobocie usunąć zupełnie. Dla połączenia jednej części miasta Antwerpji z drugą buduje się tunele pod Skaldą (l'Escaut) kosztem przeszło 150 milionów. Na budowę i odnowienie szos i dróg uchwalono blisko 200 milionów, połączenie dworca południowego z północnym w Brukseli kosztować będzie 60 milionów. Spółka dla konstrukcji

tanich domów otrzymała pożyczkę rządową 250 milionów, a ponadto gminy we własnym resorcie przedsięwzięły szereg prac komunalnych.

W tych dniach parlament belgijski uchwalił „belgijską odpowiedź Treviranusowi“. Będzie to ustawa o ufortyfikowaniu Belgii. Minister wojny zażądał na ten cel 2 miliardów franków przypominając, że Francja na forty na granicy Niemiec wydała aż 4 miliardy.

Czy w Polsce doceniają co znaczy umocnienie granicy francusko-belgijskiej od strony Niemiec?

Andrzej Wachowiak.

Żółta rasa za oceanem

Ciekawe spostrzeżenia z dziedziny chińskiej.

San Francisco, w styczniu.

Przybywszy z Europy, oszołomiony przepychem luksusowych białych will, rozrzuconych nad oceanem wśród bogatej roślinności, zgiełkiem życia wielkomiejskiego, wobec których stolice starego świata wydają się ubogą prowincją, przytłoczony drapaczami nieba — przez długi czas nie może połączyć się we wrażeniach i wyłowić z nich tego, co najoryginalniejsze i najciekawsze. Po jakimś czasie dopiero układają się one w pewnego rodzaju grupy, które pozwalają na usystematyzowanie zarówno wrażenia jak i spostrzeżeń.

Otóż to, co by się rzuciło w bczy po chaotycznych zachwytach nad miastem, wykrzyknikach i zdumieniach nad tem wszystkim, co upokarza nas swem bogactwem, to pomieszenie ras, w stosunku niemal proporcjonalnym — przynajmniej na pierwszy rzut oka — tak, jak nigdzie chyba na świecie poza Stanami Zjednoczonymi. Rasa biała, żółta, czerwona i czarna, potasowana jak talia kart, wypełniają ulice miasta, portu, pracują cały dzień w pocie czoła i dopiero wtedy, kiedy przychodzi czas wypoczynku, łączą się znowu z sobą i widać, jak każda żyje swem odrębnym życiem.

Najmniej liczni są najdawniejsi gospodarze tej ziemi: czerwonoskórzy. Biała rasa, która ich zwojowała, potrzebowała rąk robotczych do uprawy plantacji trzciny cukrowej i sprowadziła czarnych z Afryki. Ostatni zjawili się przedstawiciele Państwa Niebieskiego, gdyż dopiero w r. 1848 wyładowało w San Francisco trzech pierwszych Chińczyków. Musiało im się nieźle powieść, bowiem w dwa lata potem liczono ich już około 800, z każdym zaś rokiem przybywało ich coraz więcej i więcej.

Irlandczycy, Polacy czy Szwedzi, jakakolwiek zresztą narodowość rasy białej, w trzecim pokoleniu zwykle asymilowali się z resztą ludności, stając się dobrymi obywatelami Stanów Zjednoczonych. Inaczej rzecz się ma z rasą żółtą. Odrębność jej pod każdym względem jest tak wielka, że niema mowy o szybkim zasymilowaniu się. Stanowią oni państwo w państwie i to państwo potężne i trudne do przeniknięcia. Wystarczy przejść się po chińskiej dzielnicy San Francisco, żeby zrozumieć, czym jest tam emigracja chińska.

Chińczyk w mieście białych czuje się równie osamotniony, jak biały w Pekinie czy Nankinie. I tak jak biali instynktownie grupują się razem, w dzielnicy misyj dyplomatycznych i handlowych, tak i Chińczyk tworzą zwartą grupę, niedopuszczającą obcych elementów.

Kontrast pomiędzy dzielnicą drapaczy nieba a miasteczkiem chińskim wydaje się wprost nieprawdopodobny. Zdawać się może, że całe miasteczko zostało przesłancone do Chin do Ameryki, razem z małymi, krętymi uliczkami, pagodami, sklepami i nawet własnym gmachem poczty i telegrafów, w kształcie pagody chińskiej. Nawet silny zapach gnojówki, tak charakterystyczny dla ulic chińskich, został tu przeniesiony jakby żywcem. Nie widać prawie przechodniów w stroju europejskim: długowłosi i żółtolicy obywatele w niebieskich kaftanach z czeszczyk snują się po ulicy, przekupnie halaśliwie zachwalają swe towary, przeważnie ubrania albo produkty spożywcze. Te ostatnie mają duże powodzenie. Chińczycy bowiem, zatrudnieni w mieście, gardzą europejskim jedzeniem.

Chińskie smakołyki.

Na każdym kroku mogą za skromne parę centów zaopatrzyć się w przysmaki swego kraju. A wybór jest duży: tu nęca oczy piękne gasienice i robaki z drzew palmowych, gdzieindziej znów zepsute jaja, utrzymywane w tym stanie od paru tygodni (w tem właśnie cały smak!) i zalane brunatnym sosem z maleńkimi, żywymi muszkami. Bogatsi mogą otrzymać porcję rekina, gniazdko jaskółcze w jakimś galaretowatym sosie, no, i dla wszystkich dostępny jest nieśmiertelny ryż, podawany na porcję w każdym kiosku ulicznym.

Wszystko to mocno nie pachnie — dla Europejczyka — ale dla Chińczyka stanowi właśnie atmosferę ojczyzny, która przypomina mu dom i każe zapomnieć o oddaleniu.

Chińskie apteki.

Ciekawe bardzo są chińskie apteki, które spotyka się w tej dzielnicy dosyć często. Oczywiście, niema mowy o ogólnie znanych medykamentach. Zato są tam suszone ropuchy, skorupy żółwia, specjalnie przyrządzone, skuteczne na choroby wątroby, kamienie żółciowe, kłosa

Twórcy nowego gabinetu francuskiego: po prawej stronie premier Laval, po lewej minister rolnictwa Tardieu.

noszone w specjalnych porach i stosownie od kwadry księżycy chronią od nieszczęść i chorób. Apiekarze chińscy, w białych fartuchach, tłuką coś w miedzianych i przyrządzają zupełnie tak samo, jak apiekarze europejscy. I co najważniejsze, że tłumy Chińczyków leczą się tam, i że to im widocznie pomaga! Co znaczy siła sugestji!

Chiński pisarz.

Ważną osobistością w światku chińskim jest pisarz, którego znaleźć można na każdej większej ulicy chińskiej. Siedzi on w budce i pisze na zamówienie podania, albo, przeważnie, listy do rodziny za oceanem. Wystarczy powiedzieć mu tylko nazwisko adresata i stosunek rodzinny: brat, ojciec, czy narzeczona, a list układa sam. Listy chińskie zresztą są właściwie szeregiem umówionych formulek grzecznościowych, gdzie treściwym jest najwyżej jedno zdanie.

Ściany większych domów o szydach i napisach w języku chińskim wylepiają gazety chińskie — długie pasy, pergaminu, pokryte dziwaczными znakami od góry do dołu. Zwykle gromadzi się koło tych gazet grupka ludzi, z których jeden sylabizuje głośno dla reszty słuchaczy. Szuka czytania: bowiem nie jest w Chinach łatwiejsza od skończenia u nas uniwersytetu!

Niebezpiecznie.

Snobistyczną Amerykę przyciąga i niepokoił China - Town ze swym odrębnym tajemniczym światem. Często też zapuszczają się w głąbie krętych uliczek znużeni życiem kalifornijscy bogacze. Ale gdy mrok zapadnie i tylko kolorowe lampy przed zakrytymi kotarami wewnątrz rzucają na ulicę kołyszące, niepewne światło, niejedni amator silnych wrażeń zawaha się, czy się zapuścić w mroczny labirynt Wschodu. Bo Wybrańcy Niebios nie lubią natręctwa białych przybyszów tam, gdzie idzie o religję i obrzędy i zbytnia ciekawość nieraz bywa ukarana. A jeśli się zdarzy, że ekscentryczni państwo nie wróca z nocnej wycieczki, bezsilna będzie policja. Nikt nie dowie się, co się kryje w domkach, wyglądających jak dekoracja teatralna, i co się kryje pod obojętnym uśmiechem dzieci Wschodu. H. P.

Spóźniony list miłosny

Historja poczty wykazuje na całym świecie pewne jaskrawsze niedokładności przy dostarczaniu przesyłek, które dla swego zbyt wielkiego opóźnienia wprowadziły ludzi w prawdziwy kłopot. Ostatnio zdarzyło się w Birmingham, że pewien list wysłany przed 22 laty, doszedł teraz dopiero na miejsce przeznaczenia i to do rąk syna adresata, gdyż adresat sam nie znajdował się już pośród żywych. List spóźniony stał się przyczyną tragedji pewnego biednego serca kobiecego.

Działo się w r. 1909. Pan Winshull w Birmingham ofiarował serce i rękę pewnej młodej pannie, która grzecznie, ale stanowczo oferte małżeńska pana W. odrzuciła. W rok potem ożenił się Winshull z inną niewiastą, a z pierwszą swoją miłością nigdy się już nie spotkał. Umarł w roku 1923, a w dwa lata po nim umarła jego niedoszła żona, która nie wyszła za mąż wcale. I oto teraz otrzymuje Winshull syn list od „Lilly“, który brzmiał: „Pisząca uznała po rozwadze, że oświadczenie się o jej rękę było dla niej wielkim zaszczytem i szczęściem. Wobec tego cofa odmowną odpowiedź, żałuje że dała kosza poprzedniego wieczoru i czeka z utęsknieniem na wizytę ukochanego...“

Winshull syn czuł się zakłopotany i nie wiedział, co począć z tym fantem, bo nie oświadczał się żadnej Lilly. Dopiero kiedy przyrzal się dokładnie dacie na liście, przekonał się, że list pochodził z marca 1909 roku.

Nieszczęsna poczta zawiniła, że Lilly nie zaznała szczęścia małżeńskiego, nie mogąc sobie prawdopodobnie wytłumaczyć milczenia konkurenta któremu dość szybko okazała żal za zbyt pospieszna odprowę. Obecnie Winshull syn patrzy na tę sytu-

wę innemi oczyma, bo oświadczył z miną filozofa, że dzięki niedokładności poczty... ujrzał światło dzienne. (Aka)

Przeciwko wyświetlaniu niehumanitarnego filmu

Prasa angielska wystąpiła w tych dniach z protestem, z powodu kilku scen w pewnym nowym filmie amerykańskim, mającym być wyświetlanym z początkiem lutego w jednej z największych sal widowiskowych stolicy. Obraz, wyświetlany onegdaj po raz pierwszy przed zamknięciem kółkiem dziennikarzy, korespondentów prasy zagranicznej i nielicznych zaproszonych gości, składa się z szeregu scen wziętych z natury, w postaci filmu dźwiękowego, dokonanego przez kilku eksploratorów w czasie odbytej niedawno przez nich podróży po najbardziej dzikich obszarach Afryki. Film przedstawia się wyjątkowo interesująco ze względu na to, że na taśmie uwidocznione są dzikie zwierzęta na zupełnie wolnej stopie, jak lwy, nosorożce, tygrysy, gromady małp i innych mieszkańców dziewiczych lasów, a zdjęciom towarzyszą odgłosy lasów i ryki zwierząt uwidoczniionych na ekranie. W pewnej chwili jednak film ten odzwierciedla tragiczną scenę, która groziła przeszła wszystko, czego dotąd dokonano w zwykłych produkcjach filmowych. W czasie podróży swej eksploratorzy po umieszczeniu przyrządu odbiorczego w miejscu względnie bezpiecznym, posługiwali się współpracą kilku tubylców, celem wytopienia zwierząt i napedzenia ich w kierunku promienia obiektywu. Pewnego dnia młody murzyn, należący do wyprawy, wysunął się nieostrożnie do blisko nastawionej pułapki w chwili, gdy wylaniał się z zarośli olbrzymi lew. Nieszczęśliwy nie zdołał się usunąć i lew napadł na niego w oczach innych członków wyprawy, znajdujących się w bezpiecznym miejscu. Eksploratorzy oświadczyli, że błyskawiczna szybkość, z jaką rozegrała się krwawa tragedia, nie pozwoliła nikomu z obecnych pospieszyć na ratunek. Napis, objaśniający tę straszną scenę, głosi, że „było już zapóźno, by wyrwać murzyna z pazurów lwa“. Oświadczeniem tym jednak zadaje kłam to, że operator, miast chwycić za karabin i zabić zwierzę, nie przestał „nakrecać“ z zimną krwią sceny, oddając wszelkie szczegóły walki między murzynem a lwem. Na obrazie widać tubylca kłęczącego pod łapami zwierza, który mu szarpie plecy i głowę. Murzyn reszkami sił walczy o życie, wkrótce jednak pada, krwią zbroczony. Dźwiękowy film w dodatku oddaje z groźną dokładnością krzyki nieszczęśliwego, ryki lwa i jego ziajanie, gdy się pastwi nad drgającym ciałem swej ofiary i dopiero w końcu padają dwa strzały karabinowe, oddane przez innych członków wyprawy. — Patrząc na straszliwe widowisko, obecni zamykali oczy, by nie widzieć i zasłaniaли rękami uszy, by nie słyszeć krzyków umierającego. Prasa domaga się, by cenzura skonfiskowała taśmę, przedstawiającą strasne to wydarzenie. Są jednak i tacy, którzy utrzymują, że sprawa powinna się zająć sprawiedliwość, występuje przeciw niehumanitarnemu eksploratorom. Sam film bowiem świadczy o tem, że gdyby członkowie wyprawy byli tylko chcieli, nieszczęsnego murzyna można byłoby uratować bez narażania życia drugich osób. S. F.

„Cyrk“ Chaplina — plagiatem?

Powództwo na sumę stu tysięcy dolarów wytoczyła przed sądami amerykańskimi słynnemu Charlie Chaplinowi, pani Antonina Kopetsky, oskarżając artystę o użytkowanie całego szeregu jej pomysłów w scenariuszu filmu „Cyrk“, który cieszył się u nas przed kilkoma laty olbrzymim powodzeniem. W krzywym ogniu ptań oskarżycielka wyznała, że bardzo wiele epizodów filmu jednak nie jest jej pomysłem. Są na więc teraz rozstrzygnąć trudne zapytanie, czy Chaplin dopuścił się plagiatu, czy też nie! (wl)

ŻYCIE SOKOLE

Zjazd Zarządu i Rady Związkowej

W przededniu zjazdu Rady Związkowej w Warszawie, odbyło się posiedzenie Zarządu Związku przy udziale członków Przewodnictwa Związku oraz przedstawicieli wszystkich Dzielnic. Na wstępie dh. prezes Zamoyski uczcił pamięć zmarłego przed kilku dniami we Lwowie śp. dha dr. Kazimierza Czarnika, b. prezesa Związku Sokół polskich w b. zaborze austriackim oraz prezesa Dzielnicy Małopolskiej w serdecznym przemówieniu, którego wysłuchano stojąc, poczem obecny prezes Dzielni, Małopolskiej, dh. dr. Małaczyński wyraził słowa podziękuj za otrzymane liczne kondolencje z wszystkich Dzielnic oraz Przewodnictwu Związku za udział delegacji w żałobnym obrzędzie. W dalszym ciągu omawiano wnioski na Radę, i to najpierw o znaczeniu ogólnym, a następnie w sprawach organizacyjnych na podstawie propozycji Przewodnictwa Związku oraz przesłanie z okręgów. Do przedstawienia stanowiska Zarządu o poszczególnych wnioskach w odnośnych komisjach Rady wyznaczono jako referentów: dha wiceprezes, Terecha do komisji sprawozdawczo-organizacyjnej, dha naczelnika Fazanowicza do komisji wychowania fizycznego, dha skarbnika Dajkowskiego i dha Holder-Eggerową, przewodniczącą Związkowego Wydziału Sokolic, do komisji dla spraw organizacji Sokolic.

W niedzielę o godz. 8 odbyła się na intencję zjazdu msza św. w kościele św. Krzyża, poczem specjalna delegacja złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. O godz. 10 rozpoczęły się obrady zjazdu w gmachu Tow. Cyklistów na Dynasach przy udziale blisko 200 delegatów. Zebranie zagaill prezes Związku dh. Adam Zamoyski, który też przewodniczył obradom, powołując do prezydium prezesów wszystkich sześciu Dzielnic i witając przedstawicieli Państwowego Urzędu W. F. i P. W. oraz Związku Polskich Związków Sportowych.

Wobec tego, że obszerne sprawozdanie Zarządu i Komisji rewizyjnej za lata 1928—1930 doręczono delegatom w drukowanej broszurze, zrezygnowano z dyskusji generalnej i dokonano zaraz wyboru Komisji-Matki dla ustalenia listy kandydatów do Przewodnictwa Związku, sądu honorowego i komisji rewizyjnej oraz podziału uczestników na komisje: sprawozdawczo-organizacyjną, wychowania fizycznego, skarbowo-budżetową i dla spraw organizacji Sokolic; komisje te natychmiast rozpoczęły swoje obrady, które z dużym ożywieniem trwały przez kilka godzin. O godz. 17 wznowiono posiedzenie plenarne. Wśród ogólnego aplauzu uchwalono wysłać telegramy do króla Jugosławii Aleksandra z podziękowaniem za nadanie sztandarowi związkowemu Sokółstwa polskiego orderu św. Sawy, do rządu francuskiego za złoty medal sportowy i do Związku Sokółstwa Polskiego w Ameryce za złoty krzyż Legji Honorowej. Również upoważniono prezydium do wysłania telegramów z pozdrowieniem od Rady do Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej, do Związku Sokółstwa Słowiańskiego, do polskich Związków sokolic zagranicą i do Dzielnicy VII. we Francji, która z powodu wielkiej odległości nie mogła przysłać swoich delegatów na Radę.

Następnie przedłożono Radzie od stołu prezydjalnego następującą rezolucję w sprawie brzeskiej:

W głębokim przekonaniu, że najwyższe dobro narodu polskiego, a więc jego 1000-letnia kultura chrześcijańska i jego zdrowie moralne, powinny zawsze stać nad wszelkie waśnie i nienawiści partyjne. — Rada Związku Sokółstwa polskiego przyłącza się do protestów społeczeństwa, żądających jak najrychlejszego oświetlenia sprawy brzeskiej i ukarania winnych.

Rezolucję tę przyjęto długo nie milkącymi i wprost burzliwymi oklaskami, a również z gorącym zapalem, świadczącym o stałym pogotowiu Sokółstwa w służbie narodowej i państwowej, zatwierdzono drugą rezolucję w sprawie zakusów niemieckich na całość granic polskich:

W przeświadczeniu, że najsukuteczniejszym odporem przeciwko coraz namięniejszym atakom furji niemieckiej na całość naszych granic jest spokojna wytrwała praca nad wzmocnieniem poczucia obywatelskiego w jak najszerszych warstwach ludności i nad podniesieniem niezbędnej do obrony sprawności fizycznej. — Rada Związku wzywa Sokółstwo polskie do tem gorliwszego krzewienia ideałów sokolic w społeczeństwie i do tem wydatniejszej pracy w ramach organizacji.

W dalszym ciągu uchwalono wśród serdecznego poklasku przyznanie członkostwa honorowego Związku: generałowi Weygand za wydatną pomoc udzieloną Polsce w r. 1920 przy odparciu nawały bolszewickiej, dhowi Maurycemu Zamoyskiemu za wybitną działalność narodową podczas wojny światowej (w Komitecie Narodowym w Paryżu), drhowi dr. Aleksandrowi Małaczyńskiemu, prez. Dzielni. Małopolskiej, za 50-letnią ofiarną i owocną pracę sokolą. Następnie w poważnym skupieniu wysłuchano stojąc odczytania nazwisk tych zmarłych, których uchwalono wpisać do „Złotej Księgi” Sokółstwa polskiego. Są nimi: śp. marszałek Polski i Francji Ferdynand Foch, śp. dh. Alojzy Wallek ze Lwowa, śp. dh. Leonard Tarnawski ze Lwowa, śp. dh. Dr. Kazimierz Czarnik ze Lwowa, śp. dh. Stanisław Węgliński, śp. dh. Piotr Niedurny z Nowego Bytomia, zamordowany przez Niemców podczas plebiscytu śląskiego, śp. Dr. Emil Warmiński z Bydgoszczy, śp. Wiktor Marchlewski, śp. Jan Grabarz z Grudziądza i śp. Józef Schmidt z Tarnopola.

Po zatwierdzeniu tych spraw o znaczeniu ogólnym ogłoszono ustaloną przez Komisję-Matkę listę kandydatów do Przewodnictwa, sądu honorowego i komisji rewizyjnej, poczem natychmiast przeprowadzono wybory, a następnie w czasie obliczania głosów, wysłuchano sprawozdań z obrad poszczególnych komisji i przyjęto odnośne wnioski. W myśl wniosku Komisji sprawozdawczo-organizacyjnej Rada przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Zarządu za lata 1928—1930, poza tem wyrażając szereg życzeń i wskazówek, m. in. domaga się więcej szczegółowych sprawozdań o wszystkich pracach; zaleca ujednoczenie ksiąg administracyjnych w całym Związku; przypomina obowiązek numerowania conajmniej 2 egz. „Przewodnika Gimn.” przez każde gniazdo; wzywa Zarząd do rewizji regulaminów o sądach honorowych; poleca baczność, aby zaznaczające się w życiu społecznym objawy obniżania się poziomu etycznego nie wkradły się w szeregi sokole i wogóle wzywa do ścisłego spełniania obowiązków w myśl zasadniczych ideałów sokolic. Wniosek Dzielni, Małopolskiej o zniesienie Wydziałów Sokolic uznano za nieaktualny, wobec tego, że Zarząd przeprowadza uzgodnienia regulaminów technicznego i Sokolic. Z tego względu przekazano też Zarządowi jako materiał kilka wniosków komisji dla spraw organizacji Sokolic, przyjmując natomiast wniosek przeciwko projektowanej obowiązkowej służbie wojskowej kobiet.

Uchwały komisji wychowania fizycznego zalecają regularne urządzanie kursów okręgowych, dzielnicowych i związkowych, nakładają na gniazda obowiązek wysyłania na te kursy swych druhów i druchny oraz polecają zachęcić młodzież sokolą do studjum wychowania fizycznego, mianowicie na t. zw. kursach uproszczonych. Wreszcie komisja skarbowo-budżetowa apeluje przedewszystkiem do uiszczania bieżących i zaległych składek związkowych oraz podatku złotowego ze względu na wielkie trudności finansowe spowodowane niedoborem złotowym.

W międzyczasie ukończyła odnośna komisja obliczanie głosów, wobec czego podano do wiadomości Rady wynik wyborów. Wybrani zostali zgodnie z propozycją Komisji-Matki większością głosów: dh. Adam Zamoyski — prezesem, dh. dr. Stanisław Rowiński z Krakowa — I. wiceprezesem, przy czym w myśl uchwały Komisji-Matki Przewodnictwo Związku przedłożyło na następnym posiedzeniu Zarządu regulamin, rozgraniczający kompetencje (prezes obejmuje sprawy zagraniczne, a I. wiceprezes — wewnętrzne). Poza

tem do Przewodnictwa powołani zostali dh. dh.: Michał Terech, Witold Tyrakowski, Antoni Bogusławski, Miłkołaj Maksyś, Jan Matuszewski, Bogusław Sidorowicz, Marja Holder-Eggerowa, Marjan Dubowski i Franciszek Przeździecki.

Na tem zakończono posiedzenie Rady, poczem jeszcze nowy Zarząd

odbył krótkie zebranie celem dalszego ukonstytuowania się. Drugim wiceprezesem został dh. Michał Terech, trzecim dh. Tyrakowski, sekretarzem dh. Bogusławski a skarbnikiem dh. Matuszewski w miejsce dha Dajkowskiego, który ponownego wyboru do Przewodnictwa nie przyjął.

Walne zebrania

Okręg poznański

Główna. — Zebranie gniazda zagaill dh. Tomczak. Po powitaniu delegata okręgu dh. Grząślewicza i wezwaniu do pilnego zbierania datków na listy składkowe na cel dokończenia a budowy ćwiczeń sokolej, oddał przewodnictwo w ręce dh. Grząślewicza, który na sekretarza powołał dh. Wiertelę. Kolejno zdawali sprawozdanie poszczególni członkowie zarządu za wyjątkiem naczelnika, który nie uczynił tego z powodów od siebie nie zależnych. Gniazdo w tym roku obchodzi 25-lecie i rozwija się dobrze, czego dowodzi chociażby fakt opłotowania i urzędzenia boiska własnym wysiłkiem, mimo tak trudnych warunków gospodarczych. Na specjalne podkreślenie zasługuje czyn p. Małeckiego, który bezinteresownie oddał teren pod boisko; również i miejscowe cbywaństwo dość chętnie popiera poczynania sokole. Członków liczy gniazdo 51. Skład zarządu zmienił się tylko nieznacznie, a tworzą go dh. dh.: prezes — Tomczak, naczelnik — Czesław Kasprówicz, sekret. — Wiertelak, skarbnik — Śliwiński. W wolnych głosach członkowie ubolewali nad ukazaniem się nieprawdziwej notatki w pewnych dziennikach o bliskim rzekomo rozwiązaniu gniazda. W celu przygotowania uroczystości jubileuszowej wybrano specjalną komisję.

Sady. Walne zebranie odbyło się 18 b. m. w obecności delegatów okręgu drh. St. Stelmazyka i Bartkowiaka. Ćwicząc na boisku dominjalnym gniazdo wykazało w roku ubiegłym dużą ruchliwość, o czem świadczy dodatni stan kasy. Nowy zarząd wybrano w składzie następującym: dhdh. prez. — Ludwik Karolczak, zast. — Antoni Czajka, sekr. — Stan. Jagodziński, skarbn. — Stan. Michałak, nacz. — Józef Rutkowski.

Sobiesjernie - Batorowo Gniazdo posiada własne boisko obszaru około 3100 mtr. kw., częściowo okolonie plotem. Wybrało na walnym zebraniu w obecności delegatów okręgu dhdh: J. Bartkowiaka i St. Stelmazyka następujący zarząd: dhdh: prez. — Józef Rybarczyk, zast. — Eug. Kornecki, sekr. — Kaź. Żytkowiak, skarbn. — Stan. Żytkowiak, nacz. — Wł. Zgoła.

Chomencice. Gniazdo rozwi-

Okręg rogoziński

Rogoźno. Na walnym zebraniu dokonano wyboru zarządu. Prezesem został dh. W. Smolarz, wiceprezesem dh. W. Pufal a do zarządu powołano dh. dh. Dziembowską, Napięcką, Skretnego i Walkiewicza. Potwierdzono również kooptowanych członków zarządu, dh. dh. Müllera, Piergolskiego i Frackowiaka. Do komisji rewizyjnej wybrano dh. dh.: Kozłowski, Fudeńskiego i Zielińskiego a do sądu honorowego radcę dr. Wysokiego, Dokowicza, Seleckiego i Likowskiego. Na zjazd delegatów do rady okręgowej wybrano dh. dh.: Müllera i Jaraczewskiego a na radę dzielnicową dh. Müllera. Budżet roczny ustalono w ramach 1000 zł. Gniazdo liczy 120 członków. (ske)

Chodzież. We wtorek 13. b. m. odbyło się walne zebranie w lokalu p. Łuki. Zagaill dh. prezes Drews. Przewodniczącym został drh. Janowicz, do pióra poproszono drh. Miedzińskiego, a do pomocy drh. Wiśniewskiego i Ślósarka. Zkolej nastąpiły sprawozdania z rocznej działalności zarządu, naczelnika oraz referat komisji rewizyjnej. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, wybrano nowy, a mianowicie: prezesem drh. Drewsa; dalszymi członkami drh. dh.: Janowicza, Piotrowiaka, Ślósarka, Wiśniewskiego. Do komisji rewizyjnej weszli drh. Grus i Kozak. Do sądu honorowego drh. dh.: Pawłowski, Mrugański i Strzeński. (jm)

ja się dobrze o czem świadczy kwota 386.55 zł w kasie, jako nadwyżka za ubiegły rok, oraz fakt posiadania własnego boiska. Na walnym zebraniu w obecności delegata dh. Paczkowskiego wybrano zarząd w następującym składzie: dhdh: prez. — Stan. Leśny, zast. — Jan Linkowski, sekr. — Michał Linkowski, skarbn. — Jan Dominiak, nacz. — Kaź. Hercog.

Kotowo. Wybrano następujący zarząd dhdh: prez. — Stefan Toboła, zast. — Franc. Stróżyk, sekr. — Wł. Stróżyk, skarbn. — Fr. Murkowski, nacz. — Wincenty Gryczka. Walnemu zebraniu przewodniczył del. okręgu dh. Smoczyk. Ze sprawozdań wynika że gniazdo rozwija się dobrze; na walnym zebraniu przyjęto 2 nowych członków. Powołanie tego samego zarządu zapewnia dalszy rozwój.

Żydowo. Zebranie odbyte w obecności dh. Sobkowskiego wybrało zarząd w składzie dh. dh: prez. — Jan Mijas, zast. — Wł. Kasprzak, sekr. — Marcin Radziński, skarbn. — W. Wojtkowiak, nacz. — Walenty Wasielewski.

Krzyszkowo. Wybrano zarząd w następującym składzie dhdh: prez. — Jan Wierzbicki, zast. — Stan. Musiał, sekr. — Fr. Barnaś, skarbn. — Stan. Szaroleta, nacz. — Fr. Olejniczak. Stan. kasy 7332 zł., delegatem okręgu był dh. Sobkowski.

Kicin. Walne zebranie odbyło się 18 b. m. w obecności dh. St. Szulczyka. Gniazdo rozwija się dobrze, przejmując na nowy rok 1931 89 zł. nadwyżki kasowej. Zarząd tworzą dhdh: prez. — Dominik, sekr. — Siwy, skarbn. — Błażejewski, nacz. — Trawczyński.

Ujście. Zebranie zagaill prezes dh. Łukasiewicz, poczem złożył dotychczasowy zarząd sprawozdanie z działalności towarzystwa w roku ub. Kasę zbadali rewizorzy i zebranie udzieliło skarbnikowi oraz całemu zarządowi absolutorjum. W głosowaniu nowe władze w następującym składzie dhdh: prez. — Jan Łukasiewicz, zast. — Antoni Paczyński oraz członkowie zarządu — Stan. Maciolek, Józef Surdyk, Alfons Kusztelski, Maksymilian Ziemann, Piotr Grus i Jan Parecki. Do komisji rewizyjnej powołano dhdh: Tadeusza Mazurkiewicza i Stanisława Rollego. (ma)

Oborniki. Dh. prezes Małeck i zagaill zebranie, witając m. i. starostę powiatowego w st. spoczynku Witkowskiego i prezesa okręgu Roskosza z Rogoźna, poczem oddał przewodnictwo w ręce prezesa honorowego dha Bol. Smorawskiego. Ze sprawozdań poszczególnych członków zarządu wynikało, że rozwój gniazda był wspaniały, czego dowodem bardzo duży przyrost członków, kupiło na własność 71 arów gruntu pod budowę sokolni. Drużyna ćwicząca pod kierownictwem dh. naczelnika Marjana Lewandowskiego, którego działalność specjalnie podkreślono z uznaniem, zdobyła chlubne rezultaty na zawodach okręgowych bądź dzielnicowych, o czem dowodnie i najlepiej świadczą otrzymane nagrody. Udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, wyrażając mu przytem najgorętsze uznanie. Zkolei przystąpiono do wyboru nowych władz, w skład których weszli ponownie dh. dh.: M. Małeck i — prezes, St. Zamecki — wiceprezes, K. Krueger — sekretarz, St. Kmiecinski — skarbnik, M. Lewandowski — naczelnik; radni — K. Kotecki, T. Skórzewski, W. Stachowiak, M. Gajb i S. Lewandowski. Do komisji rewizyjnej S. Mierzyński, Wł. Dachtera i S. Lehman. W końcu raz jeszcze zabrał głos dh. prezes Roskosz, apelując by młodzież wstępowała w szeregi drużyny ćwiczącej i na zlocie dzielnicowym stanęła do ćwiczeń jak najliczniej.

RADJO

Programy radiofonijne:

Sobota, dnia 31 stycznia 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.25 odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. 17.45 program dla dzieci. Słuchowisko z Krakowa p. t. „Zły czar” Marji Dynowskiej; godz. 18.15 koncert dla dzieci z Warszawy; godz. 18.45 interludjum muzyczne. (Fortepian na 4 ręce). Wykonawcy: p. Jadwiga Komorowska, prof. Marjan Sauer; godz. 19.30 „Zagadnienie społeczno-wychowawcze” (wygl. p. Julia Cybulska); godz. 19.45 „Z socjologii tłumy”; godz. 20.00 feljton podróźniczy p. t. „Wspomnienie z Algieru” (wygl. Stefania Czarnecka); godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godzina 22.15 kwadrans tańca; godz. 22.30 śpiew i muzyka taneczna z kabaretu „Apollo” w Poznaniu.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramofon; godz. 15.50 skrzynka radiotechniczna; g. 16.45 „Kącik dla młodych talentów”; g. 17.15 „Jak się widzi mając 50 oczu” — wygl. prof. Sumiński; godz. 17.45 program dla dzieci; godz. 19.10 Centralne Tow. Org. i Kółek Roln. do swych członków; godzina 20.00 feljton p. t. „Jak zostałem dowódcą”; godz. 20.15 „Finansowe podstawy Powstania Listopadowego” — wygl. plk. H. Eile; godz. 20.30 muzyka lekka; godz. 22.00 feljton p. t. „O piątym grzechu głównym”; godz. 22.15 utwory Chopina odegra prof. Lewiecki; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Königsusterhausen (1635 m) 16.30 transmisja z Hamburga, 20.00 wieczór rozmaitości; **Budapeszt (550 m)** 20.15 utwory Mozarta, **Wiedeń (516 m)** 19.35 muzyka węgierska, 20.20 słuchowisko, 22.40 koncert; **Rzym (441 m)** 21.00 transmisja z opery.

Niedziela, dnia 1 lutego 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 8.45 koncert poranny; godz. 9.30 gazeta poranna; godzina 10.15 transmisja nabożeństwa z Katedry pozn. Kazanie wygl. X. penitencjarz Kaja; godz. 12.05 „Oszczędność w gospodarstwie a książkowość”; godz. 12.25 „Zakładamy sady”; godz. 12.45 wykład dla gospodyń p. t. „Co robia i co powinny robić Kółka Włościanek”; godz. 13.10 „Tydzień Propagandowy Trzeźwości” — odczyt p. t. „Wyródomowy soków bealkoholowych” (wygl. inż. Tilgner); godz. 17.15 koncert gramofonowy z prelekcją p. Bol. Busiakiewicza. W programie Verdi: z okazji 30 roczn. zgonu kompozytora; godz. 18.15 audycja dla dzieci w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego, art. T. P.; godz. 18.45 koncert popołudniowy; godz. 20.00 transmisja z Krakowa — Leon Wyrwicz; monologi; godz. 20.30 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godzina 22.00 sygnał czasu, komunikaty sportowe i policyjne; godz. 22.15 recital skrzypcowy; Józefa Ozimińskiego (transmisja z Warszawy); godz. 22.50 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.
Warszawa (1412 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa; godz. 12.15 transmisja

Poranku Symfonicznego; godz. 13.20 „Organizacja pszczelarstwa”; godz. 14.30 konkursy rolnicze młodzieży; godz. 15.40 „Program dla dzieci”; godz. 16.10 „Skrzynka pocztowa” — korespondencje omówi dr. M. Stępowski; godz. 16.40 „Ptaki miejskie”; godz. 17.40 koncert Orkiestry Policji Państwowej; godz. 19.25 feljton p. t. „Istota karykatury”; godz. 19.45 komunikat „Z przed stu lat”; godz. 20.00 transmisja z Krakowa; Leon Wyrwicz — monologi; godzina 20.30 recital Stefana Frenkla (skrzypce); godz. 21.15 kwadrans literacki; godz. 21.30 koncert Ork. P. R. pod dyr. Ozimińskiego; godz. 22.00 feljton p. t. „Rzym wczoraj i Rzym dzisiaj”; — wygl. p. Gruszczyński; godz. 22.15 utwory skrzypcowe w wyk. Józefa Ozimińskiego; godz. 23.45 komunikaty z Międzynarodowych Zawodów Hockeowych w Krynicy. — Muzyka taneczna.

Königsusterhausen (1635 m) 12.00, do 14.00 koncert, 15.00 — 17.00 koncert, 17.30 rozmaitości, 20.00 koncert orkiestry wojskowej; **Budapeszt (550 m)** 17.15 utwory Verdiego, 20.00 operetka; **Wiedeń (516 m)** 19.40 wyjątki z francuskich oper lirycznych, 22.00 koncert; **Mediolan (501 m)** 21.00 transmisja z opery; **Sztokholm (435 m)** 21.40 muzyka lekka.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. K. nGlezo. Nie znajdujemy w żadnym kalendarzu, nie możemy więc poinformować. (K)
 — Rekordsmen. Adresu nie znamy. (K)
 — Ubezpieczony. Winien Pan albo ugodzić się z Towarzystwem ubezpieczeniowym albo wykupić polisę; ewentualny proces najprawdopodobniej by Pan przegrał. (K)
 — K. K. Nie znamy adresu. Sądzimy, że winien Pan pisać po angielsku. (K)

KRONIKA TOWARZYSKA

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska” Punktualne zamieszczenie ich poręczymy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami i odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

Bal Lekarzy. W ostatniej chwili przypominamy, że w sobotę, dnia 31-go b. m., odbędzie się w Bazarze I. Bal Lekarzy. Komitet balowy prosi Kolegów zamieszcywych, którzyby zaproszenia nie odebrali,

by wzięli również udział w balu. Licznie napływające zgłoszenia z miasta i prowincji świadczą o wzrastającym zainteresowaniu balom i wróżą mu świetne powodzenie. zw 27 607

Reprezentacyjny bal K. S. „Warta”, najważniejszej organizacji sportowej na ziemiach zachodnich, odbędzie się w sobotę, dnia 31 stycznia b. r., na sali „Belwederu” przy ul. Marszałka Focha. Ograniczona stosunkowo wysyłka zaproszeń według ściśle ułożonej listy gwarantuje dobór towarzystwa, a temsamem zapewnią wszystkim gościom jaknajlepszą zabawę. Poza tem komitet balowy czyni starania, aby bal minął w jak najlepszym nastroju i pozostał niezatarte wspomnienie. Początek balu o godz. 21. Wstęp tylko za zaproszeniami. dw 2 710

Kolo Przyjaciół Harcerstwa przy V-tej drużynie harcerskiej im. ks. J. Poniatowskiego urządziła w dniu 5 lutego 1931 roku swą doroczną zabawę karnawałową w salach Belwederu, ul. Marsz. Focha. Początek o godz. 20, koniec o godz. 6. Do tańca przygrywać będzie ogólnie znana orkiestra reprezentacyjna 15 p. ul. pozn. Strój

wieczorowy. Maski mile widziane. Popularne ceny wstępu dla pań 2 zł, dla panów 3 zł, łącznie z podatkiem. Wstęp tylko za zaproszeniem, które wydaje jeszcze firma Ka-De-Ila przy ulicy Podgórznej 10. zw 27 558

Harcerska zabawa taneczna odbędzie się dnia 2 lutego 1931 r., pod protektorem JW. Pana Kuratora Namysła Zabawę urządzi Kolo Przyjaciół Harcerzy XIV Pozn. druż. harc. im. St. Zółkiewskiego w sali Domu Rzemieślniczego (Teatr Popularny). Dochód przeznaczony na letnie obozy harcerskie. Początek o godzinie 5 po południu. Wstęp 4 zł. i 2 zł. zw 27 597

Najtaniej na Karnawał

modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe. Nowości na podarki nadeszły. Mydła toaletowe, wody do włosów, kremy, pudry, pomadki do ust i ołówki do brwi, jaknajtaniej. Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa. zw 27 605
Perfumerja Paryska, Gwarna 10

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono do dnia 27 1. 1931.

162	Dyrek. M. Różyńska, Poznań	20,-	Sarnowska	10,-	W. Osiecki, Luboń	5,-
	Tamborska	2,-	J. Pacholik, z podz. za odebranie łaski z prośbą o bóg, dla rodziny	3,-	Fiedler, Graby	5,-
	W. Meissner, Kostrzyn, za uzdrow. nogi	5,-	P. Kleczkowski, z podz. za odebr. łaski z prośbą o bóg, i zdrowie dla rodz.	3,-	M. Kufflowa, Szywnaki, z prośbą o zdrowie	5,-
	Marwik	10,-	Pik. Szaniacka, Łaszczyn	3,-	SS. Felicjanki, Lwów	5,-
	J. K. Mosina	6,-	V rata Kółek Włościanek	67,-	A. Wieczorkówna, Polska	5,-
	Janina B., Mickiewicz	1,-	M. Janczewski	10,-	Więś, z podz. za odebrane łaski	5,-
	St. W. Dzieciomirów	4,-	Sajow	20,-	E. i Fr. Angelo, Sochodniów	5,-
	Na ręce X. Nowalowskiego — M. Rożakowa i M. Szczepaniak	10,-	Stow. Młodych Polek, Kostrzyn	10,-	M. St. Lachowicz, Brody	2,-
	Urzednicy Woiew. Zakładu Wychow., Cerekwica Nowa	10,-	St. Domagalska, Kostrzyn, z prośbą o szczęśliwy przebieg choroby	5,-	SS. Felicjanki, Lwów	2,-
	Dmochowscy, Poznań	10,-	A. Duran, Poznań, z prośbą o zdrowie żony Anny i bóg, domu	5,-	Wl. Jacorzynski, Pleszew	2,-
	Sommer	10,-	Jacek i Mieczka Krukowscy, Szamotuły, zamiast kwiatów na grób siostrz. s. p. Marylki	5,-	J. Kubiakowa, Pleszew — dzieck. publicznie N. S. J. za odebr. łaski, z prośbą o nowe	7,-
	J. W. Nowakowscy, Poznań	5,-	Dr. W. Podęski, Kraków	5,-	T. Bartkowiak, Sieraków, z prośbą o zdrowie i bóg, w cał. rodz.	8,-
	Fielmuth, Poznań	5,-	J. Tańczyn, Siłwa	5,-	J. Kroma, Opalenica	2,-
	H. N., Poznań, w pewnej intencji	20,-	B. Paluszkiwicz, Pakość	5,-	L. Skolinowska, Magdalenka	2,-
	Z. N., Poznań, w pewnej intencji	10,-	W. Ławniczak, Gniezno	10,-	J. Grelowski, Pruchna	2,-
	Włodarczyk	5,-	Kolo Śpiewu „Lutnia”, Zaborowiec	10,-	M. Froterówna, Srem	2,-
	Gmina — Srocko Wielkie, wedł. spisu:		Fr. Heliński i A. Walińska, Leszno	10,-	E. Chrzanowski, Lida	2,-
	A. Matysiak	3,-	J. Wróźowie, Międzychód	10,-	X. Fr. Kulak, Stany	5,-
	M. Borecka	50,-	A. Mielchalczak, Krotoszyn	2,-	P. Maćkowiak, Siedlce	5,-
	St. Jedraszakowiak	2,-	X. Prof. Dr. K. Wals — Klimkówka	15,-	Ig. Milowski, Witkowo	5,-
	J. Wesolek	1,-	Baumanowie, Kamienna, z podzięk. za odebr. łaski, z prośbą o dalsze	3,-	T. Marszałek, Miejska Górka	5,-
	M. Kalat	1,-	A. Woźniakowa, Inowrocław	3,-	M. Witkiewiczówna, Pniewy	5,-
	J. Dłuzi	50,-	L. Minkiewiczówna, Poznań	3,-	X. Wl. Gawron, Bedzin	5,-
	J. Dmbiak	50,-	J. Jurawiczówna, Oszmiana	8,-	W. Sobczak, Rawicz	5,-
	M. Kasprzak	50,-	Stow. Chrz. Narod. Nauce, Szkół Powsz. w Lesznie	20,-	B. Skowroński, Gdynia	3,-
	St. Nowacki	1,-	SS. Urszulanki, Poznań	100,-	J. Ziarkowski, Sgierz	3,-
	Fr. Matysiak	1,50	S. Nanierałski, Witkowo	10,-	M. Paździenik, Kamień	10,-
	Fr. Szajka	2,-	Franciszki Sellmanowej	10,-	K. Wozniój, Feka W.	10,-
	P. Nowak	50,-			I. Zimmer, Turkowcy, za odebrane łaski, z prośbą o dalsze bóg, Boże	10,-
	St. Donaj	50,-			Ig. Broda, Benice	7,-
	Sz. Urbański	50,-			K. Pedzich, Długosiodło	1,50
	St. Mirek	2,-			Fr. Kiciński, Wielichowo	4,50
	Fr. Rajewicz	2,-			M. Hońdo, Kleparów	1,-
	F. Zysnarski	2,-			M. Hinek, Równe	1,50
	W. Matysiak	50,-			X. Haendeschke, Poznań, od p. Kupsiowej	20,-
	St. Stepczak	2,-			R. Majka, Poznań	30,-
					Sod. Intelig. Męskiej, Zywiec	5,-
	Razem zł	24,50				

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretariat Al. Marcinkowskiego 21

Dnia 29 stycznia 1931 r. o godz. 15.5 zmarł nagle, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, ś. p.

Mieczysław Serwa

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę dnia 1 b. m. o godzinie 4 po południu z domu żałoby, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona
żona z dziećmi.

Srem, w styczniu 1931 r.
 Osobnych zawiadomień nie wysyła się. nw 7357

Podziękowanie
 Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę zwłokom najdroższego męża mojego, ś. p.

Bolesława Danowskiego
 w szczególności PP. Prezesostwu Izby Skarbowej, PP. Prezesostwu Izby Kontroli, Kolegom. Współpracownikom, Przyjaciółom i Znajomym, składają serdeczne

Bóg zapłać!
 stroskani
żona, córki i rodzina.
 zw 27 613

Dnia 29 stycznia 1931 r. spodobało się Panu Bogu zabrać do grona Swych aniołków, naszą ukochańską jedyną dziecinę

Jureczka

w trzeciej wiosence życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 1 lutego r. b., o godzinie 1,45 z kostnicy św. Józefa na cmentarzu św. Marcjńskiego przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzina
Władysławstwo Frankowie
 Poznań, Grudziądz, Leszno. zw 27 11

Czekoladki Patyk
 zfitmy
 UZNANE ZA NAJLEPSZE!
 AL. MARCINKOWSKIEGO 6

VIRISAN DLA MĘ CZYZN
 Znakomity środek wzmacniający przy przedwczesnym osłabieniu nieprzeżyty w swym działaniu Czerstwość i siła wraca natychmiast. 60 porcyj Zł. 12,50. Prospekt w załączeniu nw 6944

DR. MALOVAN i SKA. — GDAŃSK, ODDZ. 102

Jeszcze tylko kilka dni
 przedłużamy naszą tanią
Sprzedaż poinwenturową
 dopóki zapasy starczą.
CENY ZNACZNIE ZNIZONE.

The Gentleman
 właśc. Stefan Schaefer
 ul. Nowa 1. POZNAŃ TELEFON 31-62 ul. 27. Grudnia 4.

Restauracja! „APOLLO“ Dancing!
 Piekary 16/17. Winiarnia — Kabaret. Telefon 11-92.
 W sobotę, dnia 31 stycznia 1931 r.

Wieczór Familijny
 połączony z balem domowym
 z udziałem sił artystycznych światowej sławy.
 Kolacja z 4 dań z winem białym lub czerwonym Bordeaux 8,— złotych.
 Humor! — Śpiew! — Werwa! — Niespodzianki! — Pranie!
 Uwaga! W niedzielę 1 lutego i 2 lutego 1931 r., Familijny „Five o clock”, od 5-tej do 7,30, przy zupełnej zmianie programu.
 Wstęp wolny! Ceny znizone! zw 27609
DYREKCJA.

WIELKA SPRZEDAŻ POINWENTUROWA od 31 stycznia do 14 lutego 1931 r.

Ceny niższe od 30% — 50%. Resztki koronek, haftów, wstążek za bezcen.

Niebywała okazja taniego zakupu.

dw 2708

POŃCZOCHY

Damskie jedwabne	1,05,	2,95 zł
Damskie jedwabne Bemberga		5,95 zł
Damskie jedwabne ściśle gatunek		6,95 zł
Damskie fi d'ecosse		2,95 zł
Damskie szylonowe pierwszorzędny gatunek		3,95 zł
Damskie sportowe modne		3,85 zł
Damskie wełniane		3,85 zł

SKARPETKI

Męskie bawełniane w kolorach		0,65 zł
Męskie deseniove	1,25,	0,95 zł
Dziecięce	0,95, 0,68,	0,48 zł
Dziecięce getry wełniane para		1,95 zł
Dziecięce pończoszki wełniane		1,25 zł

RĘKAWICZKI

Damskie trykotowe		1,95 zł
Damskie z mankietami	2,95,	2,20 zł
Damskie skórkowe		5,95 zł

CHUSTECZKI

Damskie z merezką	0,48,	0,28 zł
Damskie z kolorowym brzegiem		0,20 zł
Damskie z koronką		0,58 zł
Damskie jedwabne		0,78 zł
Męskie	od	0,48 zł
Chusteczki dziecięce z obrazkami		0,09 zł

TRYKOTY

Szlypfery damskie bawełniane		1,35 zł
Szlypfery damskie 1a gatunek		1,95 zł
Szlypfery damskie jedwabne		4,95 zł
Kombinacje damskie jedwabne		10,95 zł

BIELIZNA

Koszulki dziecięce		0,95 zł
Kombinacje haeczkowe dla dziewcząt		1,95 zł
Kaftaniczki dziecięce	od	1,25 zł
Sweterki dziecięce wełniane		5,95 zł
Kamizelki dziecięce wełniane		6,95 zł

Na nieobjęte wyprzedają towary rabat od 10% — 20%.

Wawrzyniak i Mrozikiewicz T. z **Poznań, ulica 27 Grudnia 10**
o. p. Telefon 21-93 Telefon 21-93.

W KARNAWALE

wzorowe uczesanie jest podstawą powodzenia.

ZAPEWNIĄ JE BEZTŁUSZCZOWA

Pomada do włosów gomina argentine

Par. s. **ŻAĐAĆ WSZĘDZIE!**

nw 7358

Wykresowy roczny plan wakacji personelu

na formularzu tabelarycznym

konieczny w przedsiębiorstwach, zatrudniających większą ilość pracowników, wykonany przejrzysto i dający pogląd na rozłożenie pracy i wakacji na cały rok

Okazowy arkusz za opłatą 60 gr. i 10 gr. porto

Drukarnia Polska S. A.

Oddział Bydgoszcz, ul. Focha 39

Przy 5 arkuszach po 60 groszy porto 25 groszy	
" 12 " " 60 " " 50 "	
" 25 " " 60 " " 60 "	

Z Persji powrócił znany twórca przemysłu dywanowego w Polsce **p. KAROL LITWINOWICZ** i prowadzi tylko bardzo krótki czas

kursy dywanów oryginalnych perskich,

najnowszą techniką (na ramach) oraz smyrneńskich, — na które zostaną przyjęte panie i panowie. By dać możliwość każdemu wzięcia udziału w tak szlachetnych i pięknych pracach, których w Polsce przemysł stwarzamy, całość kursu 14-dniowego po 2 godziny dziennie tylko 10 zł. Początek kursu w dniach 4 i 5 lutego. Wpisy oraz informacje w dniach przed rozpoczęciem kursów od 10 do 14-ej i od 16 do 20-ej. Kursy dywanów Karola LITWINOWICZA Poznań, ul. Strzelecka 33, I p. zw 27 599

Okazyjnie na sprzedaż otwarty

samochód

Oświęcim-Praga 6 cyl. 8/30 HP. 5 siedz.

„PRAGA“ Automobile, pl. Wolności 11.

Telefon 55-33. Pw 40-4,114

Poszukujemy zaraz lub później

korespondentki - stenotypistki

do samodzielnego załatwiania korespondencji handlowej w języku polskim i niemieckim. Zgłoszenia z odpisami świadectw, podaniem referencji, warunków i terminu wstąpienia prosimy skierować do

Chem. Fabr. „ERGASTA“ C. Nagórski, Starogard. zw 27 603

Budowlanym przedsiębiorcom

i rzemieślnikom sprzedam na zbliżający się sezon budowlany z terenu mego (zwarta budowa) tuż przy kościele Łazarzkim, a położonym przy gotowych ulicach Marsz. Focha, Gust. Potworowskiego, Lodowej i Florjana Stablewskiego

14 parcel

wielkości 500—1350 m² na korzystnych warunkach ewtl. bez wpłaty. **EDMUND SUWAŁSKI**, Dom Hipoteczno-Handlowy, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2. — Telefon 590. Pw 8 665-63,56

W dniu 28 b. m. został otwarty przy

ulicy św. Marcina 9/10

skład kawy - herbaty - kakao i czekolady

dla udogodnienia klientów w śródmieściu którzy mnie zaszczytali swoimi zakupami już w składzie detalicznym przy Wielkich Garbarach 37.

Kalkulując po na niższych cenach ofiaruję towar pierwszorzędnej jakości oraz za-
pewniam skora i sumienną obsługę.

Z poważaniem

Stanisław Repeta

właśc. firmy „Eriet“

Hurtownia kawy, herbaty oraz palarnia kawy

Poznań, Wielkie Garbary 37. Tel. 31-45.

dw 2685

Sprzedaz Poinwenturowa!

WIELKA ZNIŻKA CEN!

Od 30/I. do 7/II. sprzedawać będę wszelkie na składzie znajdujące się **konserwy jarzynowe i owocowe** niżej cen fabrycznych. Niebywała okazja taniego zakupu. W tym czasie urządzam również reklamową sprzedaż wszelkich towarów kolonialnych, kawy, herbaty, win i wódek po **znacznie niższych cenach.**

Proszę zwiedzić mój magazyn i przekonać się.

W. BRODNIEWICZ, ul. Wielka 20

tel. 56-48. Import kawy i herbaty. Pw 8 671-4,114

Zboże nie płaci. — Zato cena na owoc jest wysoka! Niestety ubiegłego lata było go mało i większa część była robaczywa.

Czemu? — Bo zaniedbano tępienia szkodników.

Teraz w okresie zimowym winno się stosować

ARBOSALUS - KARBOLINEUM

Rezultat przewyższa wszelkie oczekiwania!

Uznanie władz i renomowan. ogrodników.

Informacjami oraz ofertą służy

Fabryka Środków do Zwalczenia Szkodników

„UNIVERSUM“

POZNAŃ - UL. FR. RATAJCZAKA 38

Stanowisko dyrektora

oraz 500/o udziału odstąpię zaraz w rentującym się przedsiębiorstwie przemysłowym w Poznaniu; znajomość fachowa niekonieczna, potrzeba 16 tysięcy zł. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 27 484

DYPLOMY
Z OKAZJI - ŚLUBÓW
ROZCZNIC - IMIENIN
JUBILEUSZÓW I DLA
CZŁONKÓW HONOROWYCH
WYKONUJE ART. MAL.
FR. TATULA
POZNAŃ - UL. 3 MAJA 3. zw 27 125

BUCIKI

balowe

atłasowe, brokatowe itp. farbuje na wszystkie kolory

„BARWA“

wł. S. Kalamański

Zlecenia przyjmują wszystkie filje „Barwy“ i agentury. Pw 8 119-3,18

SWIECE
OLIARZOWE
NATANIEJ
FG. FRAAS
POZNAŃ - WIELKAYA
Pw 8 610/11-4,73/4

Lekarz - dentysta

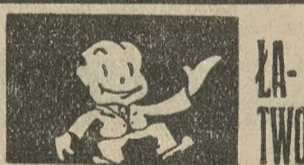
Adam Knobelsdorff

przeprowadził swój gabinet z Poznańskiej na

Dąbrowskiego 12,

zarożnik Mickiewicza, III p. lewo. zw 27 666

KINO WILSONA, Łazarz
ul. Strzalska.
Polski film pig powieści Gabryeli Zapolskiej
Policmajster Tagiewicz
Bogusław Samborski — Zb. Sawan
Jerzy Marr, Mar. a Bogda, Nora Ney.
zw 2761

przetrywamy kryzys, jeśli nie będziemy kupować zagranicznego obuwia!

POLSKIE OBUWIE marki

jest mocniejsze i tańsze

Do 10-gi LUTEGO

specjalna zniżka cen!

FABRYKA OBUWIA

ul. Wrocławska 15

Pw 8 678 i 121

Oprawy kaloszek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Majętność ziemska

w Poznaniu, 4 00 mórg magdeburskich z gorzelnią, kontyngent na buraki 22 tys. cfr. 90 mórg lasu 100 mórg, laki 140 mórg jeziora, reszta pod plug, budynki gospodarcze w bardzo dobrym stanie, dwór o 12 pokojach w parku, 2 i pół kilometr a od dw. reszta szosa i brukiem za 600 tysięcy złotych przy zaliczce 200 tys. zł na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 27 698

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić P. T., że dnia 31 stycznia r. b. otwieram pierwszorzędnym salon fryzjerski dla pan i panów i perfumerję w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego 12/16 (Nowy Gmach Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych)

Jako były długoletni pracownik pierwszorzędnych firm, będzie mojem staraniem zadowolić w zakresie wchodzące najwybredniejsze wymagania Szanown. Klienteli. Trwała ondulacja - Wodna ondulacja - Farbowanie włosów, brwi i rzęs - wykwasne manicure - masaże elektryczne - prace włosowe.

Ceny niskie!

Pw 8 672 53.161

Z poważaniem
W. LESZCZYŃSKI. Były długoletni pracownik firm: Salon de Coiffeur, 27 Grudnia 4. Zjednoczeni Fryzjerzy, Aleje Marcinkowskiego 8.

Wyrzucam Obuwie za bezcen!

Pragnąc udostępnić każdemu nabycie ogólnie znanego z swej niezrównanej jakości, nadzwyczajnej trwałości oraz wykwasnego fasonu

obuwia damskiego i męskiego

po niebywałych i nieznanym, nawet w dzisiejszych czasach niskich cenach sprzedają dopóki zapas starczy poszczególne partje:

Obuwie męskie wysokie i półbuty boksowe oraz giemzowe, czarne lub brązowe w różnych fasonach, pasowo szyte od zł **18.-**

Obuwie damskie lakowe oraz kolorowe na obcasie słupkowym i francuskim w najróżniejszych kombinacjach od zł **8.-**

(Między innymi obuwie o potrójnej wartości.)

Przyjmuje asyga. „Kredyta“.

Specjalną uwagę zwracam na okno wystawowe.

Firma

Edmund Pawłowski

Poznań, Al. Marcinkowskiego 7.

Pw 8 670 4.112

RACJONALNA KOSMETYKA

Ogólna higiena ciała. Bardzo dykretne upiększenia. Oddziałujące: PARAFINĄ i aparatem amerykańskim.

Trwałe b. rwienie brwi rzęs.

SALON DAMSKI
otwarty od godz. 8.30 do 7.30.

„IRNIS“

Inst. Hygien. Kosmetyczny — Piekary 5, telef. 25-91.

ZASTĘPSTWO

na m. POZNAŃ

odda wielki browar fachowcowi

Wymagany kapitał i stosunki. Browar posiada własny lokal skladowy. Szczegółowe oferty pod „Browar fachowcowi“, nadsyłać Warszawa, skrzynka pocztowa nr 945.

Magistrat miasta Gdyni

L. dz. IV. 2-280/31.

Magistrat miasta Gdyni rozpisuje niniejszem **PUBLICZNY PRZETARG OFERTOWY**

na wykończenie budowy

„Bloku Miejskich Budynków Mieszkalnych“ (Kolonja Robotnicza) na Grabowie w Gdyni.

Oferty podzielono na następujące losy:

Los 1.	I.	Roboty murarskie (tynkarskie).
	II.	ślusarskie (bez okuc okien i drzwi)
	III.	zdunskie
	IV.	malarskie i lakiernicze.
Los 2.	Instalacja kanalizacyjno-wodociągowa.	
„ 3.	centralnego ogrzewania.	
„ 4.	światła elektryczne.	

Magistrat m. Gdyni zastrzega sobie oddanie robót na poszczególne losy jednemu lub więcej przedsiębiorcom.

Słabe kosztorysy nabyć można w Magistracie m. Gdyni, pokój 18, III p., po cenie 3.00.— za każdy los.

Oferty wraz z kwitem Głównej Kasy Miejskiej, na złożone wadium w wysokości 5% można składać osobiście lub przesiać pocztą w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na wykończenie budowy Kolonji Robotniczej — zawierające losy nr.“ w Magistracie miasta Gdyni, pokój nr. 17, III p., do dnia 16 lutego 1931 r., godz. 11, po czym o godz. 12 nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów.

Oferty nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Naczelnik Wydziału Techn.

Prezydent Miasta

dw 2 712

L. cz. 2. K. 3/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Nowemściele m/W. pow. jarociński i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Nowemściele wykaz 1. 74, na imię małżonków Piotra Pietrzaka i Józefy, z d. Szydłowskiej z Nowegomiasta, zostanie w drodze egzekucji dnia 23 kwietnia 1931 r. o godz. 10 przed połudn. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 9. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z podwórkiem, chlewa, stajni i stodoły oraz roli i pastwiska, łącznej wielkości 3,33,10 ha. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 11 września 1930 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uprawdził, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzycieli i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Jarocin, 10 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7248

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem kupca Mieczysława Lehmana, Poznań, ul. Gwarana 11, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu upływu z dniem 18. I. 1931 r. trzymiesięcznego terminu odroczenia wypłat, na koszt wnioskującego (art. 27 i 29 rozp. z 6. III. 1928). Poznań, dnia 21 stycznia 1931 roku. Sąd Grodzki II-a. nw 7250

3 N. 11/30. **UCHWAŁA.** W sprawie zapobiegawczej upadłości firmy Władysława Sulicki, Inowrocław, właśc. Władysław Sulicki, kuśnierz z Inowrocławia, zarządza się otwarcie postępowania układowego. Sprawdzono wierzytelności przeprowadzi nadzorca sądowy Jędrzejczak Jan z Inowrocławia, ul. Solankowa 59. Inowrocław, dnia 20 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7246

W sprawie wdrożenia postępowania upadłościowego nad majątkiem Stanisława Burzyńskiego w Poznaniu, ul. Fredry 1, zwoluje się wierzycieli na termin końcowy w dniu 7 lutego 1931 r., o godz. 11, w pokoju 23, niżej podpisanego Sądu, celem wysłuchania wierzycieli co do postanowienia postępowania upadłościowego z powodu braku masy. Poznań, dnia 22 stycznia 1931 roku. Wydział 2-a Sądu Grodzkiego. nw 7249

3 N. k. 1/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Co do majątku firmy „Bazar“ W. Dymkowska, Kruszwica, właśc. Wanda Dymkowska z Kruszwicy, Rynek 2, wdraża się z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 20 stycznia 1931 r., o godz. 12 w południe, postępowanie upadłościowe z powodu niewypłacalności. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się Jędrzejczaka Jana z Inowrocławia, ul. Solankowa 59. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 20 lutego 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin zebrania wierzycieli na dzień 7 lutego 1931 r., o godz. 10 przed połudn., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 28 lutego 1931 r., przed południem. Wszyskim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 1 lutego 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przystępują im jakie wierzytelności, z powodu których mieli-by prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. Inowrocław, dnia 20 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7245

W sprawie zapobiegawczej upadłości nad majątkiem firmy Władysław Sulicki, Inowrocław, właściciel Władysław Sulicki, kuśnierz z Inowrocławia, zarządzone otwarcie postępowania układowego. Po myśli art. 40 i nast. rozp. z 6. 3. 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 27/28, poz. 244) przeprowadzi podpisany nadzorca sądowy sprawdzenie wierzytelności w terminie dnia 17 lutego 1931 r., o godz. 12-tej w swym lokalu, ul. Solankowa 59. Jednocześnie wyłożenia listy wierzycieli, terminu i trybu jej zaskarżenia, powołując się na art. 41, 42 i 45 cytowanego rozporządzenia. Inowrocław, dnia 28. 1. 1931. Nadzorca sądowy (—) Jan Jędrzejczak. nw 7244

L. cz. 2. N. 1/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Co do majątku kupca Spiridjona Jasińskiego we Wrześni wdraża się z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 23 stycznia 1931 r., o godz. 12 w południe, postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się kupca Stefana Miedzińskiego z Wrześni. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 21. II. 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 6 lutego 1931 r., o godz. 10 przed połudn., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 6 marca 1931 r., o godz. 10 przed południem. Wszyskim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 21 lutego 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przystępują im jakie wierzytelności, z powodu których mieli-by prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. nw 7247 Sąd Grodzki we Wrześni.

Licytacja drzew.

Droga ustnego przetargu sprzedawca się będzie za natchmiastową zapłatą drzewa przydrożne porządkowe i suche na pniu nad następującymi drogami (o przeciętnym przekroju 20—40 cm.):

Dnia 4. II. 1931, o godz. 10 nad drogą Miłostaw — Pałczyn — Murzynowo. Punkt zborny wylot tejże drogi, — ca 120 sztuk jesionów.

Dnia 4. II. 1931, o godz. 13 nad drogą Września — Sroda. Punkt zborny na granicy powiatu w klm. 15,9 (olchy i jesiony).

Dnia 6. II. 1931, o godz. 10 nad drogą Gulczewo — Marzenin. Punkt zborny stacja kolejowa Marzenin. (jesiony).

Dnia 6. II. 1931, o godz. 11.30 nad drogą Września — Gniezno. Punkt zborny Gulczewo, (jesiony).

Dnia 7. II. 1931, o godz. 8.30, nad drogą Gutowo Małe — Szemborowo — Mielzyn. Punkt zborny dom szosowy (szlapan), — (jesiony i wiąz).

Dnia 7. II. 1931, o godzinie 10, nad drogą Września — Strzałkowo. Punkt zborny most przed Węgierkami, (jesiony).

Dnia 7. II. 1931, o godzinie 14, nad drogą Września — Strzałkowo. Punkt zborny gościniec p. Machińskiego, Podwęgierki.

Dnia 11. II. 1931, o godz. 8.30, nad drogą Września — Gozdowo. Punkt zborny Dębina, (akacje).

Dnia 1. II. 1931, o godz. 11, nad drogą Gozdowo — Zieliniec — Kolaczkowo. Punkt zborny Gozdowo, (jesiony).

Dnia 12. II. 1931, o godz. 10, nad drogą Psary Polskie — Czerniejewo. Punkt zborny osada Młynek, (topole, jesiony i akacje).

Września, dnia 29 stycznia 1931 r.

Powiatowy Zarząd Drogowy

dw 2 711 (—) Nowakowski, budowniczy powiatowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 31 stycznia b. r., o godz. 10 przed poł., sprzedam w firmie „Przewóz“, ul. Wieżowa, najwięcej dającym za gotówkę:

2 konie i powózkę (wołant), parę szorów. nw 7 099

Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Galdyński, kom. sąd. z pol. Poznań, ul. Szamarzewskiego 14

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 31 stycznia 1931 r., o godzinie 13-tej, przy ul. Dąbrowskiego 3, sprzedam najwięcej dającym za natchmiastową zapłatą:

2 repozytoria, stół skladowy i 40 koszul wierzchnich popielinowych. nw 7 090

Figas, kom. sąd. Poznań, Kościelna 49.

2. N. 1/31. **UCHWAŁA.** Na wniosek Idy Küchel ze Strzelna, właścicielki firmy L. Küchel, Strzelno, przedsiębiorstwo budowlane, tartak i handel drzewa, o odroczenie wypłat, wyznacza się na dzień 26 lutego 1931 r., o godz. 10 przed południem, w pokoju nr. 10 tutejszego Sądu termin do rozpoznania sprawy. Wierzyciele mogą w powyższym terminie stanąć i udzielić Sądowi koniecznych wyjaśnień. Strzelno, dnia 26 stycznia 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 7241

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790) i t d = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Ślubne

obrazki, podarki imieninowe, zaręczynowe od 10 do 100 zł poleca Chwilkowski, św. Marcin 40, zdw 60 551

8 000 zł

pożyczki na 6 miesięcy za wysokim wynagrodzeniem, zastaw 80 tys. poszukuje, Spieszne oferty Kurjer zdw 60 496

Dentystyczny

fotel pompkowy sprzedam, Kurjer zdw 60 494

300

wudelek od cygar, repozytorjum, piec żelazny szamotowy sprzedam, Dąbrowskiego 2, skład cygar, zdw 60 541

Sprzedam

skład rzeźnicki Poznań, ruchliwa ulica, Oferty Kurjer zdw 60 547

Polecam

narybek karpi dwuletnich i karpi kupieckich, Brunon Biederman Zduny, powiat krotoszyński, nw 7 346

Ciekawej

Wieższa ilość kufelki stałe kupuje tylko w Hurtowni Porcelany, Wronecka 24, podwórze, a to dlatego, że za bardzo niską cenę nabyć można kompletny garnitur na umywalnie 7 1/2 złotego. — Kompletny garnitur kawowy, porcelana, 8 1/2 złotego — obiadowe, 12 osób, porcelana, tylko 59.—

Sypialnie

sprzedaje ratami tania Stolarnia, Wielkie Garbary 41, zdw 60 562

Salonik czarny

sypialki, jasno-debowa, 2 jadalnie, kase National z zapadem elektrycznym, szafa żelazna, waga dla niemowląt, stolem, garderobe debowa oraz różne meble antyczne odda okazyjnie w Poznaniu Dom Komisowy Dominikańska 3, tel. 11-44, Pw 8 614-4-76

Gramofony!

Płyty gramofonowe

mechanizmy

Sprzedają po cenach najniższych Feliks Balon Woźna 12, Pw 8099-1 30

Samochód

Chevrolet, limuzyna, 1929, 6/45, prawie nowy; Opel, limuzyna, 4/24, starszy model, lecz dobrze utrzymany, sprzedam korzystnie, Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 445

Szafa

do rzeczy i pierzyne sprzedam, Staszica 3, l. prawo, zdw 60 581

Autodrożkę

koncesja, zegar, sprzedam zaraz, dobry stan, Adres Kurjer zdw 60 585

Fabryka marmelady

i cukierków

w Rzeszowie, środkowa Małopolska, najnowsze urządzenia tania do sprzedania, Informacji udziela Dr. Daniec, adwokat w Rzeszowie, zdw 60 668

Zegar

kominkowy, metalowy 16zko skłedane, mandole sprzedam tania Kopernika 1, parter, lewo, zdw 60 664

Z powodu

Wzwikadacji interesu wyprzedaje wieksza ilość pozostałego obuwia bardzo tania, Romana Szymańskiego 7 Backowski, zdw 60 680

Restauracja

s pełnym wyszynkiem i mieszkanem do sprzedania, Wskaże Kurjer zdw 60 728

CHUBERT ADAMCZEWKI

Przedużyliśmy

reklamową

sprzedaż jedwabiu

do dnia 31 bm Crepe de Chine 5.90; 7.50; Crepe Meteor 9.50; 11; Crepe Georgette 10.75; Prima Taffet 13.50; Toile de Soie I a. 7.90; Tiule jedw 4 — 4.50 Pw 8558-3-75

Żyrandol

kryształowy trójramienny okazyjnie na sprzedaż, Zakład elektro-techniczny St. Domogalski, ul. Kantaka 8/9, zdw 59 688

Realność

w małym mieście, z pięknym ogrodem, dobrze prosperującym składem kolonialnym i żelazną z pełną koncesją, w najlepszym położeniu, z powodu choroby właściciela natychmiast do sprzedania, Oferty do Kurjera pod zdw 59 814

Ogrodnictwo

w ciepłarni w najlepszym położeniu miasta powiatowego na nadzwyczaj korzystnych warunkach do nabycia, Zgłoszenia: Ignacy Kukuła Kepno (Wlkp.), nw 7 347

Sypialnie

ładne bardzo tania sprzeda Stolarnia, Kwiatowa 6, zdw 60 653

Aparat

do wodnej ondulacji nieużywany tania sprzedam, Zakład fryzjerski, Pocztowa 31, zdw 60 635

Futro

damskie, cena 180 zł, Półwiejska 37, podwórze, III, u p. Wiertel, zdw 60 698

Antyki

wielki wybór, Pocztowa 22, sklep Pw 7 699-57,858

Gramafon

szafkowy, dwusprężynowy tania sprzedam, Marszałka Focha 29, front, I., lewo, jw 5 472

Piekarnia cukiernia

śródmieście, wiadomość „Informator”, Ratajczaka 15, zdw 60 724

Skład

kolonialny i galanterii do tego 2 pokoje i kuchnia, przy ruchl. ulicy jest od zaraz do sprzedania, Adres Kurjer zdw 60 625

Sprzedam

bardzo tania ubranie i futro meskie, Kwiatowa 4, III, zdw 60 606

Wanę

kąpielowa, emalowana sprzedam Chmielewski, Chwa szewo 6, rw 12 959

Autobus

Chevrolet sześć, registracja 16 osób jak nowy, za pół ceny, to jest za 6 000 na sprzedaż J. Wilkowski, Krzywizn nw 7 340

Maszyna

do pisania, marki Adler dobrze utrzymana (prawie jak nowa) na sprzedaż, Zgłoszenia Starv Rynek 89 w składzie, zdw 60 216

Kanarki

przy miękkim i głębokim organie, które we własnym chowie zostały nagrodzone kilkakrotnie wielkimi, złotymi medalami, osiągnęły puhar wędrowny i nagrody honorowe za najlepszy śpiew, mam do oddania po przystępnych cenach, Wysyłam do każdej miejscowości, znaczek na odpowiedź, ul. Szamarzewskiego 32, nw 7 347

Gospodarstwo

120 mórg, dobre budynki ziemia łaki, sprzedam, Gustaw Henke, Brzeźno, pow. Czarnków, zdpw 60 433

Losy

4 klasy już nadeszły Ostatni dzień zamany 3 luty Wolne ćwiartki dla nowych graczy są jeszcze w zapasie, Kędziora Kolektura Loterii Państwowej Poznań, Sieroca 56 nar Nowej zdw 58 530

Skład kapeluszy

Rynek Wiledecki, kompletne u rządzenie, z towarem. — Powód wyjazd, spiesznie tania sprzedam, „Marica”, Przemysłowa 1, zdw 59 121

Piekarnia

dom piętrowy 2 składy sprzedam Zgłoszenia Kurjer zdw 59 715

Parcele

w Sołaczu sprzedam bardzo tania Zgłoszenia Kurjer zdw 60 406

Debowa

ładę sklepową 3 mtr. Adres wskaże Kurjer zdw 60 399

Sprzedam

szafa 15, komoda 10, sekretaryk antyk 50, Schalusche Zupańskiego 13, zdw 60 393

Electrolux

najnowszy model okazyjnie sprzedam, Oferty Kurjer zdw 60 456

Motorek

elektryczny 1/4 konia mocy wielkość 18 ctm, średnicy sprzedam korzystnie, Adres Kurjer zdw 60 431

Maszyna

rzeczna do krojenia towarów, za ped elektryczny tania do sprzedania, Adres Kurjer zdw 60 430

Głośnik

radiowy Nors zupełnie nowy korzystnie sprzedam Adres Kurjer zdw 60 429

Pianino

dobrej marki zupełnie nowe sprzedam korzystnie Adres Kurjer zdw 60 428

Maszyna

do szycia jak nowa tania na sprzedaż, Adres Kurjer zdw 60 427

Skórki

blamy, futra, ceny hurtowe. — Hankiewicz, Wielka 9 wchód Szewska, -w 59 185-6

Meble

po niższych cenach z centralnego ogrzewaniem magazynów najtańszej „Dom Mebli”, Woźna 12, Chwałkowo 8, zdw 59 487-8

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 11-44, Pw 8101-1-55

Dobre wyspy

to rzecz bardzo ważna! Za nasze już prane inletry udzielamy pełnej gwarancji! Mamy obywateli wybór i najniższe ceny Schubert & Adamczewski Starv Rynek 85, narożnik ul. Rynkowej Pw 8 425 4 11

CHUBERT ADAMCZEWKI

Velvet 45 cm 5.50, Velve Lindeński 9.50 do 24.—, Velour Chifon na 34.—, Fulary jedw des, 7.50 Wielka partia najnowszych Crepe de Chine wzorzystych 9.50 i 12.50 Chiffon wodne kolory 8, 13.50 tylko podczas Tygodnia Jedwabiu" do dnia 31 b m włączanie, Pw 8546 3.76

Motocykl

3/4 gwarancja, Zgłoszenia Warsztat Samochodowy Gewiss, Bukowska 9, telefon 75 33, zdw 60 424

Łóżka

dwa materacami sprzedam Za Groblą 1, niski parter, zdw 60 421

Kolonjalka

mieszkanie, Adres Kurjer zdw 60 449

Pawilon

premjowany na wystawie 2 pokoje, kuchnia na letnisko, kiosk Oferty Kurjer zdw 60 416

Mechaniczna fabryka w Poznaniu

z brzozi metalowej w pełnym biegu, wyrabiała zaprowadzony artykuł patentowy jest dla przecięcia wiekszego przedsiębiorstwa zaraz do sprzedania Do objęcia gotówki ca 25 000, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 60 405

Klubowy

garnitur zupełnie nowy najlepsze wyścieleńie tania, Skierska Wrocławska 17, I zdw 60 450

Łóżeczko

dziecięce tan o sprzedam Wielkie Garbary 12 parter, prawo, zdw 60 433

Piasek

budowlany poleca Zieliński, Poznań, Debiecka 33, zdw 60 476

Sypialnie

nowa nieużywana korzystnie sprzedam, Adres Kurjer zdw 60 473

Maszynę

szewska Singera prawie nowa i wózek dziecięcy tania, Górna Wilda 152, Piaskowski, zdw 60 518

Zbiór

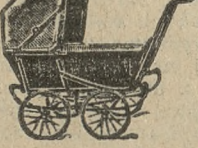
więcieńców jelenich i rogów rożaczy, kapitalne okazy na sprzedaż, Zgłoszenia Kurjer zdw 60 511

Folwark

600 mórg, las, ziemia, jezioro, nieknie polowanie na jelenie sprzedam lub wdzierżawie ziemia pienno żytnia, inwentarz kompletny Dwór 9 pokoi Doskonale rybolóstwo, Zgłoszenia Kurjer zdw 60 510

Dryling

nadający się na wszelką swierzynę jak nowy z dobrą lunetą za 700 zł, Oferty Kurjer zdw 60 509

Wózki dziecięce

i sportowe w największym wyborze po znanych niskich cenach poleca L. Krause, Starv Rynek 25/28, obok starego ratusza, Pw 8 712 4 70

Drogerje

na Pomorzu zamienie na resztówkę około 50 mórg blisko Poznania, Oferty Kurjer zdw 60 106

5 KUPNA

Piekarnię

z domem, dobrze prosperująca kupię, Oferty Kurjer zdw 59 971

Kupimy

teren i ubikacje na warsztaty samochodowe 300-500 kw mtr., Oferty Kurjer zdw 60 027

Majątku

ziemskiego poszukuję do kupna na bardzo dogodnych warunkach spłaty, ewentualnie za rentę dożywnia Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 59 582

Sypialkę

używaną, dobrze utrzymaną kupię okazyjnie Oferty Kurjer Poznański zdw 60 542

Składu

ładającego się na zegarmistrza poszukuje, Oferty do Kurjera zdw 60 909

Wozu

piekarskiego do rozwożenia pieczywa w dobrym stanie poszukuje, Wozniak, Mesina Poznańska 101, zdw 60 394

Używaną

sypialkę i kuchnia kupię za gotówkę, Oferty Kurjer zdpw 60 445

Kupię

biurka, stoly i krzesła używane, Spieszne ofer y do Kurjera skła dać pod zdw 60 466

Szafę

krzesła, biurko szafę szklana bibliotekę kupię Oferty zdw 60 472

Zegarmistrzowska

tokarnie kupię, Chwilkowski św. Marcin 40, zdw 60 550

Pianino

lub fortepian kupię za gotówkę, Oferty Kurjer dw 2 741

Kupię

dobrze utrzymaną leżankę Zgłoszenia podana cena Kurjer zdw 60 584

Magiel

kupię, Oferty Kurjer zdw 60 517

6 KAMIENICE

Kupię

kamienicę w Poznaniu wpłaty ca 40 tys. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 657

Administrację domów

przyjmie książkowa obeznana z administracją i nowoprowadzonymi meldunkami o ewidencji ludności za rzetelnego gwarantuje właścicieli kamienicy w Poznaniu, Zgłoszenia Kurjer zdw 60 505

Kamienica

centrum Poznania dochód 5 100 złotych, cena 38 000, wpłaty 17 000 spiesznie spręda „Kraus”, Pocztowa 30 telefon 58-66, zdw 60 636

7 PIENIADZ

2-3 000 zł

poszukuje na I hipotekę Oferty Kurjer zdw 60 053

Nadzwyczajna

okazyja dla kapitalistów Sprędam hipotekę wartości 16 000 złotych po znacznie niższej cenie Łaskawe zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego Kepno Rynek 45, nw 7 343

Dobry lokata

Udział w poważ. konces. przedsiębiorstwie 30-40 000 zł jest wolny Kapitalistę procentuje 15 proc rocznie i wypł każdego miesiąca Pupularna pewność ewentl zabezpieczenie na nieruchomości w centrum Poznania Łaskawe oferty Kurjer zdpw 59 541

Dolarówki

36 sztuk sprzedam po kursie Kopernika 7, III zdw 60 589

2-4 000 zł

pożyczki na dobry procent względnie cichego wspólnika na uruchomienie dobrze prosperującego przedsiębiorstwa, dobra lokata, pewny zwok, Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 526

Wspólnika

do dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa przemysłowego, któryby objął kierownictwo kapital 18 000 zł Oferty Kurjer zdw 60 667

Warsztat

mechaniczny 4-lusarsko-tokarski kompletnie urządzony z zapadem elektrycznym sprzedam lub przyjmę wspólnika z kapitałem 6 000 zł Oferty Kurjer zdw 60 117

Poszukuję

pożyczki 5 000-8 000 pod zastaw hipoteki Oferty Kurjer zdw 60 719

Sprzedam

hipotekę na 20 000 złotych w stocie na nieruchomości miejskiej za 16 000 zł, Oferty Kurjer zdw 60 739

8 DO WYNAJECIA

Inowrocław

4 pokoje kuchnia centrum zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia Czynn rok zgóry lub pożyczka 3 000 zł procentowana Zgłoszenia Dziennik Kujawski Inowrocław pod 3 000 zdw 59 686

Mieszkanie

jednopokojowe i pokój z kuchnią wynajmie gospodarz Tyżyk ulica Jeżycka 26 zdw 60 111

Mieszkanie 6 pokojowe

w willi w okolicy Koszar Ulanów wprost od gospodarza do wynajęcia ewentualnie w częściach, centralne ogrzewanie, ewentualnie ogród, garaż; 3 minuty od przystanku tramwajowego, Oferty Kurjer zdw 60 355

5 pokojowe

mieszkanie zaraz oddam Kurjer Poznański zdw 60 398

Mieszkania

za dzierżawę poleca Biuro Handlowe, Kantaka 1, II, zdw 60 644

Sprzedam

meble wraz mieszkanem 2 pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia, Adres wskaże Kurjer zdw 60 412

3 pokoje

z kuchnią w Środziszach z czyszmem dwuletnim do oddania Oferty Kurjer zdw 60 408

Niekrepujący
dla panienczek pościel pożądana Rybaki 30. parter front zdw 60 461

Lepszy
pokój wynajme. Maleckiego 15. I. lewo. zdw 60 459

Pokój
Słowackiego 35. II lewo zdw 60 458

Pokój
dla spokojnego starszego lepszego. Ciesielska 17. I. lewo. zdw 90 456

Pokój
frontowy, czysty, wynajme Staszica 9. II. prawo. zdw 60 492

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia. Matejki 65 a. III. pnr. lewo. zdw 60 489

Pokój
umeblowany. Poznańska 27 a. I. prawo zdw 60 486

Pokój
słoneczny. światło elektryczne zaraz Fredry 4. II. zdw 60 485

Pokój
wspólny wynajme panu Nowac. Rybaki. 15. zdw 60 484

Pokoik
tanie oddam. Łódzka 1. III. prawo zdw 60 482

Pokoik
elektryczność. łazienka. Śniadeckich 9. parter lewo. zdw 60 481

Pokój
dla 2-3 osób. Matejki 39. III. prawo zdw 60 477

Dwuosobowy
niekrepujący elektryczność. śródmieście zaraz Oferty Kurjer zdw 60 475

Dwuosobowy
frontowy słoneczny niekrepujący elektryczność łazienka Focha 82 III prawo. zdw 60 515

Dobrze
umeblowany. Ogrodowa 19. parter drugie drzwi lewo. zdw 60 514

Pokój
dla 1 lub 2 lepszych panów Wąly Królowej Jadwigi 1. III pnr lewo. zdw 60 506

Pokój
czysty. frontowy. pościel pożądana Rom. Szymańskiego 9 II lewo. zdw 60 508

Pokoik
niekrepujący wynajme. Maraz. Focha 27 dom środkowy 4 IV wechód. III. lewo. zdw 60 507

Pokój
ciepły. słoneczny inteligentnym. Rynek Łazarski 6. III. lewo. zdw 60 504

Pokój
Romana Szymańskiego 9 II prawo zdw 60 502

Pokój
umeblowany wolny. Mostowa 37. II prawo. zdw 60 501

Dwom
panom elektr. frontowy. Bielawska. Łakowa 13. zdw 60 499

Stancja
wolna. Piekary 21 III. piętro. zdw 60 546

Pokój
umeblowany bez pościeli wynajme. Woźna 14 parter prawo. zdw 60 545

Śródmieście
pokoik osobne wejście 27 Grudnia 16. IV. lewo. Wesołowska. zdw 60 544

Pokoje
wynajme. Łakowa 14. III zdw 60 538

Pokój
zaraz. Ogrodowa 11. I. lewo. zdw 60 537

Słowackiego 18
dom ogrodowy Lewandowska. pokój sympatyczny elektryczność centralne. łazienka. wynajme pani. zdw 60 535

Pokój
dwom panom wynajme Szkoła 10 a. I. lewo zdw 60 549

Pokój
frontowy wspólny panu. Rybaki 7. II. prawo zdw 60 554

Wspólny
pokój. Półwiejska 11 Olszewska zdw 60 553

Centrum
słoneczny panienkom dwom panom utrzymaniem 4 100 zł. Adres Kurjer zdw 60 388

Pokój
umeblowany elektryczność. utrzymanie zaraz Dąbrowskiego 24. II. prawo. zdw 16-19. zdw 60 522

Frontowy
panu ewentl. dwom. Kanałowa 6. parter. prawo. zdw 60 521

Lepszy
dwuosobowy. Szymanowska 1. III. zdw 60 530

Pokój
dla dwóch osób. elektryczność światło zaraz do wynajęcia. Pl. Karmelicki 1 III. lewo zdw 60 639

Pokój
Aleje Marcinkow kiego 20. podwórze. prawo. II. zdw 60 528

Próżny
pokój do wynajęcia. Adres wskazać Kurjer zdw 60 537

Tanio
jedno lub dwuosobowy. elektryczność. — Chwaliszewo 1 I. prawo. zdw 60 592

Panienci
na wspólny pokój. Biłska. Rybaki. 28. w podwórzu zdw 60 590

Niekrepujący
solidnemu panu. Wielkie Garbary 18. III. lewo. zdw 60 596

Pokój
oddzielne wejście dla jednego lub dwóch panów zaraz. Kwiatowa 14. III. lewo. zdw 60 595

Pokój
umeblowany. frontowy wynajme. Szewska 9. II. Kaczmarek. zdw 60 600

Elegancki pokój
elektryczność lepszymu panu. Śniadeckich 21. parter. prawo. zdw 60 655

Kantaka 2
II. prawo. ładny pokój 4-7. zdw 60 650

Lepszy
pokój panu do wynajęcia. Rosa da. Wierzbicze 18. telefon 79-81 zdw 60 699

Jeden
lub dwóch panów na pokój. Prusa 17. IV. zdw 60 696

Pokój
solidnemu panu. Skryta 15. I. zdw 60 695

Pokój
umeblowany. Aleje Marcinkowskiego 2 a. drugie piętro. zdw 60 703

Pokój
dwom osobom zaraz. Marszałka Focha 29. I. lewo. zdw 60 692

Pokój
Raczyńskich 2. II. lewo. zdw 59 692

Pokoik
umeblowany. Jeżycka 41. parter. lewo. zdw 59 462

Pokój
umeblowany tanio wynajme. — Czempinśki. Kraszewskiego 10. zdw 59 463

Frontowy
elektryczność. ewentualnie dwuosobowy. Słowackiego 35. III. lewo. zdw 59 485

Pokój
na 2 osoby bez pościeli. Poznańska 21. IV. zdw 59 466

Pokój
umeblowany wdzierzawie. Patrons Jackowskiego 27. III. lewo. zdw 59 468

Pokój
umeblowany. dwuosobowy wynajme. Balcerzak. Kraszewskiego 30. zdw 59 469

Dwuosobowy
ewentualnie z gabineciem. bez pościeli Słowackiego. wejście ul. Prusa 2. III. prawo. zdw 59 471

Pokój
wejście z klatki schodowej elektryczność od 1 II. 31 r do wynajęcia. Róhrowsa Zamkowa 4 b. zdw 60 665

Pokój
zaraz. Kraszewskiego 9. II. lewo. zdw 60 662

Pokój
umeblowany wynajme. Cieszkowskiego 7. III. prawo. zdw 60 660

Wrocławska
17. dwom panom. elektryczność. II. lewo. front. zdw 60 675

Frontowy
duży niekrepujący jedna dwie osoby. elektryczność. łazienka — Fredry 6. II. prawo zdw 60 668

Pokój
klatki schodowej utrzymaniem lub bez. Prusa 2. II. lewo. zdw 60 732

Frontowy
wspólny pokój wynajme panu. — Półwiejska 25. dom ogrodowy. zdw 60 597

Elegancki
pokój. elektryczność z utrzymaniem fortepianu lub bez. Bukowska 9. parter. zdw 60 601

Pokój
Półwiejska 88 a. III. zdw 60 621

Pokój
centralne ogrzewanie. elektryczność. Jasna 9. III. zdw 60 628

Pokój
front. umebł. do wynajęcia. Półwiejska 21. III. prawo. zdw 60 630

Dwie
panny na pokój. Bogerowa. Strzałowa 7. zdw 60 634

Pokój
ładny 1-2 panom. elektryczność. Łakowa 16. parter. lewo. zdw 60 633

Pokój
front. umebł. do wynajęcia. Półwiejska 21. III. prawo. zdw 60 630

Panią
na wspólny. używaniem kuchni. Wolnica 7. prawo. II. zdw 60 689

Pokój
dobrze umeblowany wynajme. — Wąly Królowej Jadwigi 11. I. lewo. zdw 60 688

Paniencę
na pokój zaraz. Kraszewskiego 11. Siemianówna. zdw 60 685

Dobrze
umeblowany pokój dwom panom. panom zaraz wynajme. Hoffmann. Wrocławska 33-34. III. lewo. zdw 15 987

Pokój
dla pana. telefon. Kowalska. Różana 21 zdw 60 713

Pokój
ładnie umeblowany telefon panu wynajme Ul. Działyńskich 9. III. prawo. Pw 8 664 4.45

Dwa
pokoje razem lub oddzielnie Zielona 6. II. zdw 60 718

Frontowy
wspólny utrzymaniem 110 Marcina 29. III zdw 60 727

Pokoje
umeblowane zaraz wolne Matejki 58 parter. prawo. zdw 60 726

Dwuosobowy
Marszałka Focha 49 III. prawo. zdw 60 725

Pokój
wynajme. Ratajczaka 17. parter. lewo. podwórze. zdw 60 720

Pokój
1-2 osobom. — Kreta 6. parter. Stasińska. zdw 60 733

Słoneczny
fortepianem. Za Groblą 2. Szysz kowa. zdw 60 712

Dwuosobowy
front. elektryczność. panienkom. panom. Matejki 44. II. prawo. zdw 60 730

Pokój
dobrze umeblowany inteligentnemu panu zaraz. — Zielonizska. plac Nowomiejski 9. zdw 60 735

Pokój
umeblowany. czysty. zaraz wolny. Maciejewski Grobla 28. zdw 60 746

Pokój
Górna Wilda 67. III. lewo. Rynek Wildecki. zdw 60 745

Pokój
małżeństw. wycofy. używanie kuchni Adres Kurjer zdw 60 743

Pokój
umeblowany. dwuosobowy. Sporna. Dąbrowskiego 65. zdw 60 742

„Informator“
poleca pokoje Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 60 722

Pokój
wspólny panom. Szymańska Woźna 22. zdw 60 638

2
osobom bez pościeli. Zielona 3. I. lewo. zdw 60 637

Pokój
wynajme. Kraszewskiego 9 III. prawo. zdw 60 632

Pokój
wynajme. Matejki 57. parter. lewo. zdw 60 629

Solidnemu
pokój frontowy z fortepianem lub biurkiem. Dąbrowskiego 24 III. prawo zdw 60 626

Duży
pokój 1-2 osoby lub dla małżeństwa. Rzepckiego 25. parter. lewo. Łazarz. zdw 60 611

Dwuosobowy
Za Groblą 6 II piętro. prawo. zdw 60 608

Pokój
dla dwóch panów zaraz. — św. Marcin 65. podwórze. I. prawo. Brajer. zdw 60 605

Centrum
pokój bez pościeli. elektryczność. ewentualnie utrzymanie Mikolajaska. Sew. Mielżyńskiego 3. zdw 60 613

Pokój
wolny. Ogrodowa 2. I. Sarnowska. zdw 60 610

Pokój
niekrepujący z światłem elektrycznym. łazienka. — Spokojna 25 a. IV. zdw 60 609

Pokój
duży. słoneczny. elektryczność. dla 1-2 panów. — Kwiatowa 4. III. prawo. zdw 60 607

Pokój
panom. Matejki 46. podwórze lewo. I. lewo. zdw 60 603

Pokój
wspólny panu wynajme. Wszystkich Świętych 6. II. lewo. zdw 60 615

Pokój
wspólny wynajme. Fredry 3. podwórze. Wawrzyniak. zdw 60 617

Pokój
umeblowany jednej lub dwom osobom. elektryczność. Focha 29. I. prawo. zdw 60 616

Pokój
wynajme pani lub panu od 1. — Za Bramką 7. III. w podwórzu. lewo. zdw 60 618

Panią
na wspólny. używaniem kuchni. Wolnica 7. prawo. II. zdw 60 689

Pokój
dobrze umeblowany wynajme. — Wąly Królowej Jadwigi 11. I. lewo. zdw 60 688

Paniencę
na pokój zaraz. Kraszewskiego 11. Siemianówna. zdw 60 685

Dobrze
umeblowany pokój dwom panom. panom zaraz wynajme. Hoffmann. Wrocławska 33-34. III. lewo. zdw 15 987

Pana
na wspólny pokój. Górna Wilda 32. I. prawo. zdw 60 634

Wspólniczkę
Rzeczypospolitej 2 III. lewo. zdw 60 647

Pokój
umeblowany front. wynajme. — Zofja Dybiszańska. Wielkie Garbary 21. zdw 12 960

Pokój
z niekrepującym wejściem zaraz. Kwiecieński. Nowy Rynek 4. zdw 12 961

Pokoik
słoneczny. Bakos. Grobla 6. I. zdw 12 962

Wspólny
pokój. Rybaki 23 parter. lewo. zdw 12 965

Panu
wspólny pokój. Mokański. Grobla 6. zdw 12 968

Pokój
wynajme. Lenartowska Mostowa 14a. zdw 12 956

12 SZUKA POKOJU

Małżeństwo
z niemowlęciem poszukuje pokoju z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 519

Niekrepującego
pokoju z wejściem z klatki. scho. dowej poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 553

Próżnego
pokoju używaniem kuchni najchętniej u samotnej osoby poszukuje bezdzietne małżeństwo. — Oferty Kurjer zdw 60 523

Pani
poszukuje pokoju utrzymaniem. pościel własna. centrum miasta. elektryczność. łazienka. słoneczny. od 1 lutego Oferty ceną do Kurjera zdw 60 593

Panienska
szuka pokoju z klatki schodowej Oferty Kurjer zdw 60 701

„Informator“
poszukuje pokój Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 60 721

13 LOKALE

Ubikacji
małej suchej jasnej poszukuje. Podać cenę oferty Kurjer zdw 60 411

Ubikacje
jasne parter na składnice lub pracownie Garnarska 3 Zgłoszenia u stróża. zdw 60 454

Ubikacje
handlowe do wynajęcia Wielkie Garbary 26. Buchłowska. zdw 59 107

14 DZIERZAWY

Piekarnia
w pełnym biegu z mieszkaniami powiatowe miasto. dzierżawa roczna 1000. kancja 1500 Jan czewski. Grodzisk Poznański. n 7 323

Piekarnia
w pełnym biegu w powiatowym mieście Oborniki z powodu stonunków rodzinnych zaraz do wynajęcia. Dworcowa 33. zdw 60 439

Willa
Puszczykowie 6 pokoi zaraz do wynajęcia światło elektr. Zgłoszenia Raciborów (gorzelnia) powiat Krotoszyn. zdw 57 913

Wdzierzawie
lub sprzedam plac 2000 mtr. w pobliżu Rynku Łazarskiego wraz domkiem nadającym się na biura nawet mieszkanie. Szopy. stajnie. garaż wszystko w dobrym stanie. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 60 532

Dzierżawy
50 mórg buraczanej ziemi. budynki maszynowe. żywym. martwym inwentarzem. objęcie 4000. — 20 mórg buraczanej ziemi. budynki maszynowe. powiatowym mieście. objęcie 1500. wdzierzawie właściciel na dogodnych warunkach na kilka lat. Pamiątkowa 12. II. Czarnie (Poznań). zdw 60 586

Wdzierzawie
skład z mieszkaniami. — Piotra Wawrzyniaka 6. zdw 59 467

15 UZDROWISKA

Krynica
pensjonat Rełuta Heleny Nowackiej centrum miasta otwarty od 15 grudnia poleca ciepłe pokoje całodzienne wykłintnem utrzymaniem od 11 zł dw 2645

Pokój
z utrzymaniem jaskiem okolica piękna. Mechowo. poczta Kobylnica zdw 60 498

16 OSOBISTE

Tereska
czy jesteś do mówienia. przyjacieli Odpowiedź Kurjer zdw 60 710

Ślub
który miał się odbyć 1. 2. br. z Rudolifem Trachmannem. z powodu niesześciśliwego wypadku nieodbędzie się. Joanna Jroszyńska. zdw 60 704

21 ZGUBY

Broszke
złota zgubiono Górna Wilda — księżki Panny Marii. Upraszam oddać za wynagrodzeniem Gąwrońska. Różana 10 a. zdw 60 579

22 ROZMAITE

Manekiny
damskie meskie sprzedam Sobczak Słusarska 5. zdw 57 512

Nowoczesne Metody
Remontu Samochodów
Książka Inż. Porębskiego. Pod kierunkiem autora kursy korepetycyjne. Instytut Szerzenia Praktycznej Wiedzy Przemysłowej Warszawa Nowy Świat 17. zdw 59 513

Najpiękniejsze
kostjmy maskowe
wypożycza Femina. Fredry 3. zdw 59 543

Detektyw
zdolny potrzebny Sprawa prywatna. Kurjer zdw 60 120

Obiady
kresowe. amacyjne. Kantaka 8/9. brama prawo. III. zdw 60 214

Biuro
detektywne. Argus. Bydgoszcz. Pomorska 67. Wywiady informacyjne. obserwacje. Dyskrecja zapewniona. Pożyczkowania pi semne. Kontakt międzynarodowy. zdw 58 137

Dywany
reparuje Tabernaek ul. Raczyńskich 2 parter lewo przy Placu Bernardyńskim zdw 2 677

Maskowe
kostjmy wypożyczam od 4 zł Półwiejska 24. parter. zdw 60 264

Chłopca
1/2 rocznego oddam na własne Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 396

Krawcowa
działa poszukuje pracy w domu dzień 3.50 Oferty Kurjer zdw 60 495

Obrazy oprawia
najzupełniej. najtaniej tylko Witold Leworski. Wrocławska 36. skład obrazów. Pw 8 714 4.92

Wszystkie nowości
beletrystyczne można otrzymać w Wypożyczalni książek. Dypła. plac Wolności 11. zdw 60 654

Maskowe
kostjmy tanio wypożycza Szymańska. Nowa wechód Murza 2. zdw 60 652

Maskowe
kostjmy tanio wypożyczam. — Olszańska. św. Marcin 38. dom boczny. prawo. III. zdw 60 589

Maskowe
kostjmy od 5 złotych „Janina”. Górna Wilda 13. zdw 60 695

Suknie balowe
przełecne modele
z Rewji M66. które wzbudzały ogólny podziw i zachwycaly wszystkie panie ss po cenach najniższych do sprzedania „Femina”. Fredry 3. zdw 60 706

Pracownia
eleganckiej bielizny wykonuje damska mecka pościelowa Wielkie Garbary 18. wejście Woźna II. piętro. zdw 60 711

23 OZENKI

Znajomości
pań do lat 30. ciem ożenku szuka rzutki. przystojny kupiec Posiada gotówkę. ma zamiar się usamodzielnić. Oferty Kurjer zdw 60 488

Wdowa
po urzędniku lat 35 przystojna. inteligentna. bezdzietna wyjdzie powtownie zamąż. Poważne oferty Kurjer zdw 60 503

Blondynka
lat 18. przystojna. posąg 30 000. pozna pana na stanowisku. Cel matrymonjalny. Kurjer zdw 12 957

Panna
lat 35. niebrzydka. o wysokiej kulturze duchowej. mająca dużo danych na najlepszą żonę. szuka odpowiedniej znajomości. Tylko poważne i nieanoniimowe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 60 649

Kawaler
lat 29. niemały Wielkopolański. muzykalny posiadający 2 akordeon i 1000 złotych poszukuje z braku znajomości pięknej inteligentnej pani. Książka blondynki o niebieskich oczach 20-25 lat. z bardzo dobrą przeszłością. celem późniejszego ożenku. Oferty z fotografiami które się zwraca. do Kurjera Poznańskiego zdw 60 669

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynie h Kantaka I. II. piętro zdw 58 205

Antoszewskiego
Szkoła Tańców
Zielona 3. zdw 59 317

Korepetytor
rutynowany akademik udziela sumiennie korepetycyj. Specjalność: francuski. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 644

Tanie kursy tańców
Opaliński. 27 G. udn'a 19. II. zdw 59 789

Akademja Tańców
Wituskowskich. Dom Rzemieślniczy. Ratajczaka. Pw 8420-3.30

Stelli Kledeckiej
Szkoła Tańców
Pocztowa 29. Pw 9052-32.99

Korepetytorki
z francuskim dla trzecioklasistki poszukuje zaraz Oferty Kurjer zdw 60 512

Szkoła Tańców
Stelli Kledeckiej
Kurs dla początkujących. upełniających 8. 9 lutego Lekcje prywatne każdego czasu Pocztowa 29. Pw 9 661-4 108

25 MUZYKA

Fortepian
do wdzierzawienia na przystępnych warunkach wiadomości w Czystelni dla Kobiet ul. Kaniaka 8/9 zdw 59 689

Saksofonista
pianista potrzebny. Kurjer zdw 60 524

Fortepianista
potrzebny zaraz K'no Coreo. zdw 60 708

26 ROZRYWKA

Kino „Harfa“
Focha 23. W państwie zielonozmoka zdw 60 420

Kino „Tęcza“
wyświetla od dziś polski film pt. „Szaleńcy”. Na scenie występy artystyczne zdw 60 548

Największa
wypożyczalnia książek w Poznaniu. 1/2 zł miesięcznie. — Wielki wybór. Ostatnie nowości. „Książka Antykwarjat”. Woźna 12. zdw 60 598

Kino Aurora
Pat i Patachon „Policjanci”. zdw 60 640

Wypożyczam gramofony z płytami
Jarosz. ul. 27 Grudnia 3. zdw 60 677

27 SZUKA PRACY

(Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych)

Stenotypistka
polsko-niemiecka stenografia poszukuje posady Oferty uprasza Kurjer zdw 59 402

Nadmłynarz
żonaty. lat 27. obeznany z wszelkimi maszynami młynarskimi oraz w bud młynów posiadający dobre świadectwa i polecenia. poszukuje stałej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 822

Służący
kawaler lat 24. poszukuje posady z ostatniego miesiąca z powodu wojskowości posadom klubne świadectwa. rensja dogodna. Zgłoszenia przyjmują F. Rożewicz. Ruszkowa pow. średzki. zdw 0 036

Aptekarski elew
z 1/4 roczną praktyką poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 60 126

Młoda
panienka z znajomością maszyny. przyjmie posadę jako uczennica biurowa. Oferty Kurjer zdw 60 245

Dyplomowany
mistrz ślusarski narzedziarz lat 26 z ukończoną 2 letnią szkołą techniczną poszukuje odpowiedniej posady Łaskawe oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 60 024

Maszynistka
biegle pisząca po polsku niemiecku poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 60 050

Książkowy
młody dzielny poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 2 680

Żelazniak
lat 23. obeznany gruntownie w kartotekami i kalkulacją. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 370

Generalne
zastępstwo na dobre artykuły przyjmie handlowiec gwarancja 20 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 60 369

Technik
dentystyczny na kauczku i złoto poszukuje posady od 1 lutego lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 12 951

Służąca
polecona z szcieniem szuka posady od 1 lutego Oferty Kurjer zdw 60 419

Fotografistka
retuszerka laborantka szuka posady w Poznaniu lub prowincji od zaraz lub później Zgłoszenia Kurjer zdw 60 415

Kucharka
młoda z znajomością dobrej kuchni i dobrym poleceniem szuka posady w lepszym domu. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera zdw 60 441

Dziewczynka
lat 17, szuka posady pomocy pani domu. Oferty Kurjer r.w 12 969

Dziewczę
lat 17, szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer r.w 12 970

Posługaczka
poszukuje posługi na cały dzień z praniem. Oferty Kurjer r.w 60 702

Biegła
stenotypistka poszukuje posady kasyjki lub innej. Oferty Kurjer r.w 60 705

Garderooblanka
suplenna poszukuje posady. Oferty Kurjer, filia Jeżyce j.w 5 464

Poszukuję
posady. Oferty Kurjer j.w 5 470

Młynarz
samotny, lat 26, dobrze obeznany w swym zawodzie, z dobrimi świadectwami szuka posady od 1 lutego. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod r.w 60 671

Dziewczynna
wiejska poszukuje posady z gotowaniem od pierwszego. Oferty Kurjer r.w 60 661

Uczniwa
służąca poszukuje posady z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer r.w 60 673

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do wszystkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer r.w 60 678

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer r.w 60 676

Biuralista
wykształcenie 5 klas szkoły wydziałowej półroczna praktyka w samorządzie poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezna 22. n.w 7 349

Posługaczka
szuka zajęcia. Oferty Kurjer r.w 60 731

Cukiernik
samodzielny poszukuje posady, miejscowości obojętnej. Oferty Kurjer r.w 60 734

Bufetowy „caper”
młody, dzielny poszukuje posady, ewentualnie z kancją. Oferty Kurjer r.w 60 738

Dentystka
wyrówniona poszukuje zaraz posady Specjalność operatywna. Łaskawe oferty do dentysty K. Szarkowskiego, Złotych, r.w 60 670

Pracznia
poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer r.w 60 446

Pomocnik
średniozręczy znający usługi pałacowe w 20 roku życia szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer pod r.w 60 417

Kucharka
zestawiona szuka posady zaraz. Oferty Kurjer r.w 60 487

Skromna
i zadowolona dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer r.w 60 401

Dziewczynna
poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. Oferty do Kurjera r.w 60 415

Szn
wczesnych rodziców pragnie się wypożyczyć klientowi Branta obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer r.w 60 403

DZISIAJ W KINIE

Aurora: Pat i Patachon „Pohłani”.
Anello: „Przychodnia”.
Casino: „Ulubienica Maharańczy”.
Celsosem: „Człowiek, który kreci”.
Coco: „Królowa Puszczy”.
Falena: „Prawo męża”.
Hafiz: „W państwie zielonego smoka”.
Kentol: „W mocy awanturnika”.
Metropolis: „Wilki i szakale morza”.
Orzel: „Harold Lovd — ma pecha” oraz „1000 dolarów nagrody”.
Odeon: „Grzeszna Miłość”.
Renaissance: „Wyspa zafopionych okrefów” i „Wariat na wolności”.
Stożce: „Moi słoneczko”.
Stożce — Teatr Rewja:
Tęcza: „Szaleńcy”.
Wizyta: „Bizon na Małarce”.
Witona: „Policmajster Tagiejew”.

Posługaczka
poszukuje zaraz lub od 1. posługi. Oferty Kurjer r.w 60 480

Ogrodnik żonaty
z małą rodziną, obeznany we wszystkich gałęziach swego zawodu, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady zaraz ewentualnie od 1. 4. 31 r. Oferty Kurjer r.w 54 498

Dziewczynna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady 1 lutego. Oferty Kurjer r.w 60 467

KINO „ODEON”, ul. 27 Grudnia 4.
Współalają polski film
„GRZESZNA MIŁOŚĆ”
w rolach głównych: Jadwiga Smosarska, Zofia Batorycka, T. Wesołowski i Meliszowski, B. Samborski i inni.
W filmie biorą udział Asy lotnictwa polskiego — wysięg samochodu z pościgiem — burza w Tatrach — wesele na wsi Arcyciekawa treść!
r.w 2 6 0 Świeżna obsada!

Fryzjerka
kursistka manikurzystka z półtora roczną praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer r.w 60 464

Sierota
z samodzielnym gotowaniem dobrami świadectwami poszukuje posady od 1 lutego. Oferty Kurjer r.w 60 460

Student
pochorazy rezerwy krytycznej sytuacji szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer r.w 60 457

Szukam
stanowiska sekretarza korektora, korespondenta na różne języki itp. Wykształcenie akademickie, praktyka, dobre świadectwa, skromna pensja Łaskawe oferty Kurjer r.w 60 481

Chłopiec
lat 17, szuka nauki za puszkarka Łaskawe oferty Kurjer r.w 60 620

Kuriec
podróżujący poszukuje posady. Kurjer r.w 60 471

Wiejska
dziewczyna szuka od 1. 2. posady. Oferty Kurjer r.w 60 470

Czeladnik
piekarski, piecowy obeznany z wszystkimi rodzajami pieca poszukuje posady. Oferty Kurjer r.w 60 469

Panienska uczniwa
znajdująca się w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek posady do cukierni lub restauracji. Znam cokolwiek prace biurowa Łaskawe zgłoszenia Kurjer r.w 60 520

Dziewczynna
szuka posady do wszelkich prac domowych bez gotowania od 1 lutego. Oferty Kurjer r.w 60 513

Gospodni - kucharka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer r.w 60 500

Piwa Żywieckie
Zdrój Marcowa Porter Ale
Wiosna w syfonach à 5 litr. franco w dom Arcyśląz cy Brewar w Żywcu.
REPREZENTACJA LIKIERÓW Dąbrowskiego 23. — Tel. 74-78
r.w 27 600

Stolarz
z własnymi narzędziami poszukuje zajęcia. Wykonuje wszelkie prace w zakresie stolarstwa wchodzące jak: reparacje hejcowanie i polerowanie mebli Łaskawe zgłoszenia Kurjer r.w 169

Wychowawczyni
wiek średni, bardzo dobrym francuskim i sycyem, szuka posady. Oferty Kurjer r.w 60 525

Początkująca
stenotypistka oraz pomoc biurowa poszukuje posady przy skromnych wymaganjach. Oferty Kurjer r.w 60 577

Dziewczynna
sierota, z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. Oferty Kurjer r.w 60 588

Posługaczka
szuka pracy. Oferty Kurjer r.w 60 599

Książkowa kasjerka
z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego r.w 60 624

Dziewczynna
uczniwa, poszukuje posady samodzielnym gotowaniem, długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer r.w 60 641

Pani
dobrej rodziny, zaufana, doświadczona w gospodarstwie, sycyem, zajmie się całkowicie gospodarstwem, wymagania skromne. Oferty Kurjer r.w 60 645

Dziewczyna
która już była w dzieci, przyjeżdża do gotowania od 1. 2. 31. Oferty Kurjer r.w 60 612

Dziewczyna
do pomocy w kuchni pokojach bez gotowania lub do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer r.w 60 479

Książkowy
poszukuje zajęcia populudniowego. Uskutecznią regulację książek bilanse. Oferty Kurjer r.w 12 906

Pomocnik
ogrodnicy poszukuje posady za mniejszym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer r.w 60 683

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego — najchętniej do starszej osoby od 1. Oferty Kurjer r.w 60 060

Posługi
na cały dzień bez spania. Oferty Kurjer r.w 60 058

Panna
która już była jako niania umie jąca szyc, poszukuje posady do dzieci od 1. zajmie się całkowicie. Oferty Kurjer r.w 60 055

Biały Tydzień!
który łączy w sobie 2 przeciwności: wysoki gatunek, niskie ceny, urządzam od 29. I. do 15. II. 31 r. Pomiedzy innymi sprzedaje: **Koszule damskie dzienne** z dobrego płótna po zł 1,90, 2,50. **Naosak** zł 3,60, 3,75 i 3,95. **Koszule damskie nocne** zł 3,90, 4,50. **Naosak** zł 5,75, 5,90 i 6,50. **Kombinacje** zł 4,50, 4,75. Oprócz tego udzielam na moje ceny normalne 10% rabatu. r.w 375-0

H. Wojtkiewicz,
Poznań, ul. Nowa nr 11
Bielizna damska, dziecięca i pościelowa własnego wyrobu. Hafty i koronki z metra.

Posługi
przedpołudniowej poszukuje. Oferty Kurjer r.w 60 043

1 000 kaucji
złozę za otrzymanie posady woznego lub jakiegolwiek pracy fizycznej. Agencja wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer r.w 60 273

Szofer - ogrodnik
kawaler, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady od 15. 2. lub później. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Stanisław Kasprowiec, Poznań ul. Madalińskiego 13. r.w 60 087

Poszukuję
posady z spaniem lub do dzieci na cały dzień. Oferty Kurjer r.w 60 102

Dziewczynna
starsza poszukuje posady z gotowaniem i praniem do prac domowych u mniejszej rodziny, w spokojnym domu Zgłoszenia Kurjer r.w 60 101

Poszukuję
posady z gotowaniem w lepszym domu. Oferty Kurjer r.w 60 154

Dziewczynna
wiejska starsza poszukuje posady w skromnym i religijnym domu od zaraz lub 15 lutego. Oferty Kurjer r.w 60 100

Aptekarska
siła pomocnicza, kilkuletnia praktyka, dobrze taksująca, dobre referencje poszukuje posady. Oferty Kurjer r.w 60 340

Dziewczynna
z porządnej rodziny szuka posługi przedpołudniowej lub całodzienną, znająca wszelka prace także szycie. Oferty Kurjer r.w 60 275

Dziewczynna
uczniwa poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer r.w 60 031

Posługaczka
wiejska poszukuje posługi. Oferty Kurjer r.w 60 113

Kowal-
maszynista z kursem podkuwania koni kawaler szuka zaraz lub później posady. Oferty Kurjer r.w 60 142

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer r.w 60 123

Dziewczyna
uczniwa z wszytkiego, cokolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1. Zgłoszenia Kurjer r.w 60 150

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
w Poznańskim poszukuje zaraz siły żeńskiej, wykwalifikowanej w taksowaniu recept i pisaniu rachunków aptecznych, na ca. 10 dni w miesiącu około 1-szego. — Uprasza się o podanie warunków do Kurjera r.w 59 819

Dobrze
zaprowadzona fabryka musztardy na Pom poszukuje na Poznań i okolice bardzo dzielnego zastępcy zaprowadzonego u klienteli. Tyłko Panowie z dobrimi referencjami mogą się zgłosić. Oferty proszę złożyć do ekspedycji niniejszej gazety pod r.w 60 365

Szofer i woźnica
taksówka, mała kaucja, zaraz. — Adres Kurjer r.w 60 308

Bona wychowawczyni
dobrze polecona zdrowa potrzebna od 15 lutego do dwóch dziewczynek: 3 i 2 letniej. Pensja 50 zł. Zgłoszenia z odpisem świadectwa nadesłać Mec. Tucholczyńska, Nakło n/Notecią. r.w 60 363

Każdy
chętny do pracy osiągnie stałą i popłatną egzystencję przyjmując zastępstwo od naszego organizatora p. Antoniego J. aka Osirów Wielkopolski ul. Koszarowa 6 Zgłoszenia osobiste lub pisemne n.w 6951

Fryzjer
wypomóżka, Karałowa 3. r.w 60 004

Ekspedjentka
potrzebna do składu rzeźniczego od 1 lutego 31. Żurawia 15/17 r.w 60 392

Posługaczka
potrzebna. 4w. Marc'ni 59 III. r.w 60 390

Ekspedjentka
branży do spółdzielni wojskowej Biedrusko. Wymagana kaucja 2 do 3 000 zł. Spółdzielnia Szkoły Podchor. r.w 60 438

Uczennica
potrzebna do pracowni futer — Władysław Pawełek, Ratajczaka 14. r.w 60 434

Do
dalszego wydawnictwa jedynego w Polsce specjalnego czasopisma „Ceramicznego” poszukuje się fachowego współpracownika z gotówką 10 tysięcy zł. Pewna egzystencja Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego r.w 60 425

Fryzjerskiego
pomocnika (damski) zaraz Kilińskiego 2 r.w 60 414

Podróżujący
młody branza spożywcza z małą kaucją zaraz potrzebny Oferty Kurjer r.w 60 413

Pronagardzistki
wymowne, domokrajnej sprzedaży potrzebne Oferty Kurjer r.w 60 410

Służąca
potrzebna. Woroch, Małeckiego 7 r.w 60 452

Służącej
samodzielnej w pracy domowej z dobrem gotowaniem i długoletnimi świadectwami poszukuje do 2 osób. Joanna Nowakowa, Wojsztyna, ul. Dąbrowskiego 12 r.w 60 465

Poszukuję
posługaczki gotowaniem lub bez. Słowackiego 44. I. prawo. r.w 60 493

Pomocnik
piekarski może się zgłosić Chwałiszewo 8. r.w 60 474

Inteligentna
dziewczyna do posyłek składu. — Strzelecka 2 parter prawo. r.w 60 468

Posada
stała, potrzeba 3 000 złotych wysocka pensja gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer r.w 60 516

Poszukuję
od 1 II. dzielnej pokojowej osoby skromnej i religijnej z dobrimi świadectwami. Ul. Mickiewicza 26. III. piętro. r.w 60 543

Służąca
do wszystkiego potrzebna Stronna 24. IX. prawo. r.w 60 540

Służąca
przyjme Romana Szymańskiego 9. I. lewo. r.w 60 536

Panienska
wyszycielka podług rysunku własnego, słowa i obrazy potrzebna Kurjer r.w 60 552

Służąca
przychodnia do wszystkiego zaraz potrzebna. Waly Jagiello 18. mieszkanie 8. r.w 60 529

Fryzjerka
na wypomóżkę potrzeba. Teofil Bandurski, Dąbrowskiego 5. r.w 60 527

Młodszy
pomocnik fryzjerski potrzebny na wypomóżkę. Solacz Alicja Małopolska 8. r.w 60 566

Młodsza
dziewczyna jako przychodnia potrzebna. Adres Kurjer r.w 60 572

Szewe
z własną maszyną, potrzebny. — Adres Kurjer r.w 60 571

Służąca
potrzebna. Górna Wilda 31. III. prawo. r.w 60 570

Służąca
potrzebna z dobrem gotowaniem, do wszystkiego, dobre świadectwa wymagane Waly Królowej Jadwigi 3a Kuncze r.w 60 574

Pomocnik
fryzjerski na sobotę. Głowacki, Wielkie Garbary 39. r.w 60 576

Fryzjerka
na wypomóżkę potrzebna zaraz. Zakład fryzjerski, ulica Górna Wilda 37. r.w 60 583

Nauczycielki
zawodowej poszukuje Dobrowol, skł. Marcina 1. r.w 60 591

Posługaczka
potrzebna. Dzia wskich 1. III. r.w 60 6 1

Wyłączne zastęstwo
na Poznań i okolice znakomicie wprowadzonych cieszących się najsilniejszym uznaniem prawie bez konkurencyjnych artykułów używanych w rzeźnictwie do oddania solidnym, pracowitym panom. — Pierwszeństwo mają petencje, wprowadzeni w kołach wytwórców masarskich Zgłoszenia z referencjami do „Patisserie Pökelstoffwerk”, Gdańsk, Töpferstrasse 14. n.w 7 353

Młoda
posługaczka potrzebna zaraz. — Zgłoszenia od 11-2 Ratajczaka 38. II. piętro prawo r.w 60 720

Uczennica
do piekarni cukierni potrzebna Matejki 2. r.w 60 723

Stenotypistka
korespondentka polsko-niemiecka zdolna potrzebna zaraz. Oferty Kurjer r.w 60 713

Panienska
zdrowa, znająca niemieckie prace, potrzebna do dwójga dzieci. Pomorski, Kanalewa 9. r.w 2 709

Poważna firma
da 10 zdolnym energicznym panom pewną i dobrą egzystencję. Zdarna sprzedaż. Posada stała. — Zdolne panie oślegna samodzielnie stanowiska. Zgłoszenia z wykazem osobistym u kierownika oddziału w sobotę od godz. 10-1. Hotel „Britania”, Św. Marcina 44, pokój 3. r.w 60 740

Dzielnia
pracowazka potrzebna zaraz. — Zgłoszenia: Wielka 25 I. r.w 60 747

Poszukujemy
od zaraz siły biurowej do administracji czasopism Zgłoszenia do Kurjera r.w 60 963

Ucznia
z prowincji chcącego się wyczerpieć rzeźnictwa przyjme zaraz E. Furmaniak, Chwałiszewo 18. r.w 60 391

Gaede'go
znane i najbardziej rozpowszechnione, prawdziwe **Eucalyptusowo-Mentolowe cukierki**
Najskuteczniejszy środek domowy przeciwko grypie, kaszlu i chrypee. Skutkują przy przeziębieniu, ułatwiają i przyspieszają oddech. r.w 2647

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny
Na egzaminie medycznym
Professor: — Coby pan zrobił nato, aby pacjent się spociał?
Student: — Kazalbym mu składać egzamin przed panem, panie profesorze!
(London Opinion). S. F.

Przedpiata
na luty 1931, za oba wydania razem datka ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwartale za 15.03 pod opaską w Polsce za 9.00 pod opaską. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami. materiały poświęcony danej uroczystości. w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-łamowego milim. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudn Drobne ogłoszenia, słowo napisowe (tysiąc) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada część numeru z reklamami i ogłoszeniami. materiały poświęcony danej uroczystości. w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.